

Nerocina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja za
celoletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cekovni račun
Ljubljana številka
10.650 in 10.349 za
inserate.

Uprava:
Kopitarjeva ulica
številka 6.

Samospoznanje v Franciji

Luzern, 20. junija. V teh zgodovinskih tragičnih dneh, ki jih Francija preživlja, je izven dvoma eno, kar priznavajo prijatelji in sovražniki kakor tudi nevtralni opazovalci: Npr. stvarnost obnova cellega naroda, ki strašno plačuje za grehe in zmote, že premaganega svetovnega nazora. Francija plačuje za svojo lahkomišelnost, zato, da se je dolga desetletja predajala kratkovidno materializmu. Treba je poudariti, da so materialistični svetovni nazor najboljše francoski duhovi že davno odklanjali. Filozofija, pesništvo, umetnost in znanost so v Franciji že pred časom našle pot nazaj k svojemu resničnemu izvoru in so se dvignile do globokega verskega spoznanja. Toda niti v političnem življenju, niti ne splošno v javnosti se to novo idealistično stremeljenje še ni moglo prav uveljaviti. Če pomislimo na volivne izide, je bila še vedno velika večina volivcev v levičarskih strankah, ki so vse imele za cilj ali francoskemu meščanu priboriti sito existenco neodgovornega in dobro situiranega buržuja, ali pa francoskemu delavcu obljubljati visoko plačan, brezdelan paradiz na lepi francoski zemlji. Te francoske levičarske stranke niso v zadnjih letih razen komunistov napadale Cerkve in vere. Toda bile so za vse duhovne pojave popolnoma brezbržne in so ljubosumno čuvale laicističen značaj države. Vse te večinske meščansko-levičarske in socialistično-levičarske francoske stranke se niso upale nikdar narodu povedati, da bo Francija otela le skrajna delavnost, pridnost in napor vseh sil ter železna disciplina, ker sicer bo 40 milijonov Francozov podleglo 80 milijonom Nemcev, ki so se noč in dan pripravljali, da masčujejo poraz. V tej zvezi ni odveč opozoriti na strahoten padec rojstev v Franciji, na katerega so tudi Nemci škodoželjno opozarjali in ki je vladal kakor kuga v deželi. Levičarska večina, ki je dajala političen pravec Franciji vsa vojna leta, je stala na stališču: dobro jejmo in pijmo! Norčevala se je iz Nemcev, ki so postavili načelo, da je važnejše proizvajati topove kakor maslo, in je pri tem pozabila, da je s kanoni mogoče razbiti tudi do vrha naložene sklade.

Toda bilo bi neprimerno, da bi v tem pretresljivem trenutku govoril o napakah naroda, ki jih je moral tako kruto plačati. Naj omenim le še eno. Francija čisto gotovo ne bi prišla tako daleč, ako bi francoska ljudska šola ne bila v rokah najbolj omejenega in skrajno zagrizenega marksističnega učiteljstva, ki je skoraj v celoti bilo organizirano v levičarskih organizacijah. To liberalno in levičarsko učiteljstvo je imelo na kmetsko in delavsko prebivalstvo dosti vpliva in ga ni prepojovalo z versko brezbržnostjo, ampak je francoske otroke vzgajalo v načelne antimitariste, v načelne brezbržneže za varstvo domovine; vzgajalo jih je v dosledne sovražnike obstoječega reda in vsake religije. Naj se nihče ne čudi, ako mladina, ki je izšla iz ljudske šole, ki so jo vodili takšni učitelji, ako ta mladina ni Francije branila tako, kakor je domovina in ves svet pričakoval, Francoska mladina, ki sta jo zastupila marksizem in komunizem, ta mladina ni bila duhovno pripravljena za žrtve, ki bi bile potrebne za obrambo domovine. To je eden od glavnih vzrokov, da je Francija morala kloniti.

Po tej — kakor se mi je zdelo potrebno — opombi, pa bi mogel opozoriti, da je v zadnjih tednih, kar sem se bival na francoskih tleh, dežela kazala naravnost presenetljivo duhovno prerodenje, ki je končno seglo tudi na politično področje. Skrajna sila je naučila moliti tudi parlamentarne, morda prepozno. Ko bi pred leti odločilni politiki znali tako ceniti vrednost krščanstva, bi Francija gotovo ne prišla tako daleč. Potem ne bi izročala krmila države meščanskemu levičarstvu, ki je razkrojilo in oslabilo državo.

Na polju leposlovja in pesništva so francoski pisatelji že dolgo zastopali duhovno smer. Ako imenujemo imena Paul Claudela, François Mauriac, Bernanos in Henry Bordeaux, smo imenovali najjačje in tudi najbolj čitane katoliške pisatelje sodobne Francije. So pa še druga slavna imena, ki se bližajo Cerkvi in ki ne zametajo njene duhovne vrednosti, kakor Paul Valéry, Charles Maurras ali Georges Duhamel. Na polju gledališča so se proslavili katoliški pisatelji in kritiki, kakor Jacques Copeau, Henri Ghéon, Gabriel Marcel in Jouvet. Na filozofskem področju popolnoma gospodujejo katoličani, kakor Blondel, Maritain, Gilson in Le Roy, pa tudi Bergson kaže dosti razumevanja za delo Cerkve. Končno imajo katoličani tudi na področju naravoslovja pomembne ljudi, kakor je bil pravkar umrl gen. alni Branly, potem Arsonville ali vojvoda de Broglie, in tudi v slikarstvu in stavbarstvu in glasbi imajo katoličani prav tako pomembne zastopnike.

Seveda so se politiki komaj zmenili za te pojave. Že mnogo let so v Franciji bili pozitivni katoličani tako rekoč izključeni od vlade. Le tu in tam se je smel morda pojaviti kak Champetier de Ribes in včasih so šepetali, da je celo kakšen radikalen poslanec šel k masi. Kakor rečeno, je bilo v zadnjih letih razmerje vlade do Cerkve povolnejše. Najhujši zakoni iz Combesove dobe se niso izvajali. Tudi prepovedane kongregacije so v Franciji lahko mirno delovale. Nihče ni oviral jezuitov v njihovi široki zasnovani delavnosti. Postala je navada, da so se državne oblasti udeleževale cerkvenih slovesnosti, škojke pa državnih proslav. Tudi v tisku ni bilo opaziti napadov na katoličane in na »klerikalizem« razen v »Lumières« in v »L'Oeuvre«, ki sta glasili francoske lože in ki sta prav do zadnjega nadaljevala z napadi na Cerkve. Nasprotno pa so mnogi veliki francoski listi priznavali katolicizem in njegovo moralno vrednost in državljanske zasluge ter so ga smatrali za svojo zaveznika sprči razkrajajočega levičarstva. Kratko bi lahko rekli, da se je uradna Francija v zadnjih letih tudi na političnem

Premirje tudi z Italijo podpisano

Sovražnosti proti Franciji so prenehale danes, 25. junija ob 1.35 zjutraj

Bordeaux, 24. junija, t. Reuter: Na popoldanski seji je vlada sprejela sklep, da naj general Huntzinger podpiše premirje z Italijo. Ta sklep je bil takoj sporočen v Rim francoskemu zastopstvu, ki je premirje najbrž tudi že podpisalo.

Francoska vlada je odobrila premirje z Italijo

Berlin, 24. junija, m. »France Continental Press« poroča iz Rima, da so zastopniki Francije in Italije nocoj ob 19.35 podpisali premirje med Francijo in Italijo. Borba 6 ur po preteku tega premirja, t. j. ob 1.35 prenehajo na vseh bojiščih sovražnosti na eni strani med Francijo in Nemčijo, na drugi strani pa med Francijo in Italijo.

Rim, 24. junija. Stefani: Italijanski in francoski pooblaščenca so se sestali včeraj pod večer v vili »Incisi della Rocchetta«, ki leži 19 km od Rima. Dalje so se izvedele tele podrobnosti o sestanku, napovedanem za ob 19.30 snoči.

V vilo so prišli italijanski pooblaščenca, zunanji minister grof Ciano, šef generalnega štaba ge-

neral Badoglio, šef mornariškega štaba admiral Cavignani, šef letalskega štaba general Pricolo, pomočnik šefa generalnega štaba general Rotta in njihovi adjutanti.

Francoski pooblaščenca so se pripeljali z avtomobili v spremstvu karabinerjev in motociklistov ob 19.28 iz vili na Cassijski cesti, kjer stanujejo.

Šef protokola zunanjega ministrstva in višji uradniki tega ministrstva so sprejeli francoske pooblaščenca pri vstopu v vilo in jih odpeljali v konferenčno dvorano, kjer so jih italijanski pooblaščenca pozdravili z rimskim pozdravom. Ko so francoski pooblaščenca zasedli svoja mesta za mizo, je vstal grof Ciano in sporočil, da bo po ducejevem nalogu maršal Badoglio izročil francoskim pooblaščencom pogoje za sklenitev premirja. Maršal Badoglio je pozval generala Rotta, da te pogoje prebere.

Ko je bilo čitanje pogojev končano, je general Huntzinger izjavil, da jih francoski pooblaščenca sprejmejo na znanje in da prosijo, da bi jih mogli sporočiti francoski vladi. Nato so francoske pooblaščenca spremili do avtomobilov, zunanji minister grof Ciano je pa krenil v Beneško palačo, da obvesti ducea.

Dan žalosti v vsej Franciji

Bordeaux, 24. junija, t. Reuter: Vlada je ukazala, da naj bo današnji dan dan narodne žalosti. V vsej Franciji bodo številne žalne spominske slovesnosti.

Po podpisu premirja med Francijo in Nemčijo

Izjava generala Huntzingerja

Berlin, 23. junija, AA. Stefani: Berlinski radio je enoči prenašal na ploščah podrobnosti o zgodovinskem dogodku pri sklepanju francosko-nemškega premirja v Compiègne. S plošče se je najprej slišal glas francoskega generala Huntzingerja, ki je dejal naslednje:

Od svoje vlade, ki me je poklicala po telefonu, sem dobil povelje, da podpišem konvencijo o premirju. Predno to storim, bi rad dal sledečo osebno izjavo:

Prisiljen sem takšnim izidom bojev, da ustavi nadaljnje vojskovanje, po katerem se je znašla na strani svojih zaveznikov, je Francija pripravljena sprejeti težke pogoje tega premirja. Francija ima pravico pričakovati, da bo pri nadaljnjih pogajanjih prevladoval duh, s katerim se bodo poživili skupni življenjski interesi med dvema sosednjima velikima narodoma, ki želita živeti in delati v miru.

Zatem je francoski general dodal še nekaj besed, ki pa se niso razločno slišale. Za njim je govoril nemški general Keitel, ki je potrdil, da je dobil obvestilo da je francosko zastopstvo pooblaščenca podpisati premirje. V zvezi s tem se je general Keitel omejil edino na to, da je častno za zmagovalca prav tako izkazati čast premaganca.

Nato se je začelo podpisovanje konvencije o premirju. Prvi je podpisal listino o premirju francoski general Huntzinger, za njim pa nemški general Keitel. Takoj nato so člani obeh zastopstev vstali in izkazali čast Francozom in Nemcem, ki so padli v vojni. Po končanem obredu so člani francoskega zastopstva odpotovali v Italijo.

Churchillova izjava

London, 23. junija, AA. Reuter: Predsednik britanske vlade Churchill je o priliki sklenitve premirja med Francijo in Nemčijo podal izjavo, v kateri je med drugim dejal sledeče:

Britanska vlada je sprejela z boleštvom in zaprepačenjem vest, da je francoska vlada v Bordeauxu pristala na pogoje, ki so ji diktirali Nemci. Britanska vlada ne more verjeti, da bi bila katera koli druga francoska vlada, svobodna, neodvisna, in vlada, ki bi se naslanjala na ljudstvo, mogla sprejeti takšne pogoje. Ti pogoji, če jih bodo sprejeli vsi Francozi, ne bodo dali samo Franciji, pač pa

področju spravila s Cerkvijo in sodelovala z njo. Toda podoželje in delavstvo je ostalo pod vplivom razkrajajočega levičarstva. Franciji silno primanjkuje duhovnikov, zato na vasi pogosto ni bilo nikogar, ki bi se mogel vbrin postaviti razkrajajočemu vplivu učiteljstva. Zaradi tega večina francoskega naroda moralno ni bila pripravljena na dogodke, ki so se pripravljal in na veliko preizkušnjo, ki jo je zadela. Toda ni dvoma, da bo strahoten polom levičarskega internacionalizma, ki je pokopal Francijo, streznil tudi delavske in kmečke množice, da bodo poslej pričele razmišljati o so-lidnejših temeljih svojega državljankega življenja.

Dr. —ec.

Zaradi tega britanska vlada poziva vse Francoze, ki niso pod oblastjo sovražnika, da jo podpro pri izvajanju njene naloge in da na ta način omogočijo zanesljivejši in hitrejši konec te vojne. Britanska vlada poziva vse Francoze naj bodo zdaj kjerkoli da z vsemi sredstvi podpro prizadevanje za osvoboditev, prizadevanja, ki so ogromna, a ki bodo gotovo privedla do zmage.

Kakšne naj bi bile določbe premirja z Nemčijo

London, 23. jun. o »United Press« poroča: V angleških uradnih krogih je bilo moči dobiti o pogojih, ki sta jih Nemčija in Italija postavili Franciji za premirje, naslednje podatke:

Nemčija bo začasno zasedla vso francosko zahodno obalo ter vse ozemlje severno od črte Zeneva—Tours, to je približno polovico Francije. — Stroške za zasedbo bo morala nositi Francija. Vsa francoska vojska bo demobilizirana in razorožena. Samo nekaj malega čet bo lahko odšlo v nezasedeno Francijo. Noben francoski oddelek ne sme zapustiti francoskega ozemlja.

Francosko vojno brodogradnjo mora vlada poklicati v francoske vode. Brodogradnjo bo razoroženo in internirano po nemških in italijanskim nadzorstvom. V Veliko Britanijo ne sme Francija poslati nobene ladje in pomorskega materiala.

Francoska vojska bo morala izročiti Nemcem v dobrem stanju vse topove, tanke, letala in strelivo. Francoske ladje ne smejo zapustiti pristanišč. Ladje, ki so izven Francije, morajo biti poklicane domov. Francoska vlada bo morala organizirati prevoz blaga za Nemčijo in Italijo po morju.

Del francoskega brodogradnjo, ki ga bosta določili nemška in italijanska vlada, bo ostal na razpolago Franciji za varstvo njenih koristi v kolonijah.

Vsi nemški vojni ujetniki morajo biti izpuščeni, francoski vojaki pa bodo ostali v ujetništvu do podpisa miru.

Italijanske čete bodo po sporazumu z Nemčijo zasedle vso francosko sredozemsko obalo. Nemški motorizirani oddelki ne bodo prodirali dalje od Grenobleja na jug in na vzhod, iz francoske Savoie in Nice ter dela pokrajine Dauphine naj bi se po vojni ustanovila na videz samostojna država, ki bi bila odvisna od Italije. Vladal bi ji italijanski knez.

Francoska vlada bo obdržala oblast na majhnem ozemlju, a bo docela odvisna od Nemčije. Francoska vlada bi utegnla dobiti za prestolnico spet Pariz.

Francoske pomorske oblasti bodo morale Nemcem dati vse podatke o minskih poljih v zavezniških vodah.

Francija bo morala Nemčiji prepustiti vse zaloge blaga, ki bi lahko služilo za nadaljevanje vojne, in dati na razpolago Nemčiji vsa oporišča, ki prihajajo za ta namen v poštev.

Nemčija lahko vsak trenutek odpove premirju, ki se bo začelo izvajati po sporazumu med Francijo in Italijo, če bi se ji zdelo, da francoska vlada ne izpolnjuje prevzetih obveznosti.

Proti vladi v Bordeauxu:

Francoski narodni odbor v Angliji

Angleška vlada je francoski narodni odbor že priznala

London, 24. junija, AA. Reuter: V najkrajšem času bo sporočena sestava začasnega francoskega narodnega odbora. Francoski narodni odbor bo pri svojem delu upošteval francosko zakonito vlado, čim bo kot takšna sestavljena, kakor tudi delo ljudskih zastopnikov, čim jim bodo razmere dovoljevale sestati se pod pogoji, ki se skladajo s svobodo, častjo in varnostjo. Francoski narodni odbor bo prevzel pod svojo jurisdikcijo vse francoske državljane na britanskem ozemlju, prevzel pa bo pod svoje poveljstvo, oziroma pod svojo upravo tudi vse vojne in upravne elemente, ki se mude v Angliji ali ki bi v Anglijo prišli. Odbor bo stopil v zvezo s temi uradnimi zastopniki in jih bo prosil, naj stopijo v vlado.

London, 24. junija, AA. Reuter: Po snočnem govoru, ki ga je imel po radiu francoski general de Gaulle, je bila v francoščini prebrana naslednja izjava:

Vlada Nj. britanskega veličanstva smatra, da pogoji za premirje, ki so bili podpisani in s katerimi so prekršeni sporazumi, ki so bili svačeno sklenjeni med zavezniškima vladama, popolnoma podrejata vlado v Bordeauxu sovražniku ter ji jemljejo vso svobodo in vse pravice francoskih državljanov. Z ozirom na to vlada Nj. britanskega veličanstva izjavlja, da vlade v Bordeauxu ne more smatrati za vlado neodvisne države. Vlada Nj. britanskega veličanstva jemlje na znanje predlog o ustanovitvi začasnega francoskega narodnega odbora, ki predstavlja neodvisne francoske osebnosti, katere so pripravljene nadaljevati vojno ob izpolnjevanju mednarodnih obveznosti Francije.

Izjava generala Gaulea

London, 24. junija, Reuter: General de Gaulle je imel snoči v londonskem radiu govor, v katerem je dejal med drugim:

Vlada v Bordeauxu je sprejela pogoje za premirje, pogoje, ki pomenijo vdajo. Ta vdaja je bila podpisana prej, kakor pa so bila izrpana vsa sredstva za odpor. Ta sredstva so izročena sovražniku, ki jih bo uporabil proti našim zaveznikom. Uporabil bo proti zaveznikom naše orožje, naša letala, naše ladje in naše zlato. Ta vdaja pomeni suženjstvo. General de Gaulle govori vsak večer ob 22 po londonskem radiu.

Generalu de Gaulleu odvzeti vsi vojaški čini

Bordeaux, 24. junija, t. Stefani: Snoči je bilo objavljeno, da je vojni minister general Weygand predložil predsedniku republike Lebrunu v podpis ukaz, s katerim se odstavlja in jemljejo vse vojaške stopnje bivšemu generalu de Gaulleu, zaradi govora, ki ga je imel v londonskem radiu.

Isti dan je bil podpisan tudi ukaz, s katerim se postavlja bivši predsednik vlade Laval za podpredsednika vlade in državnega ministra, za ministra brez portfelja pa se postavlja tudi župan v Bordeauxu in poslanec Marquet.

Angleški veleposlanik zapustil Bordeaux

London, 24. junija, t. Reuter: Angleški veleposlanik sir Ronald Campbell je zapustil Bordeaux in odpotoval v Anglijo. Veleposlanik je odpotoval zaradi tega, ker so nemške čete zasedle že skoraj vso Francijo in je bil v nevarnosti, da bi ga Nemci ujeli. To ne pomeni še nobene bistve-

(Nadaljevanje na 3. strani!)

Politični zapiski

Moralne zahteve nevtralne države

Samouprava ima uvodnik, kjer razlaga, da sta mir in red med državljani doma jamstvo zunanje miru. To vse pa je odvisno od državljanov samih. Nato pa naglašajo: »Gospodarski pretrsi, ki jih je povzročila vojna, so prizadeli tudi naše gospodarstvo. Postavili pa smo se na stališče, da moramo vsi skupaj vzajemno prenašati vse žrtve. Časi so taki, da je treba patriotizem kazati na vsej črti ter deliti slabo in dobro z vsakim sodržavljanom svoje države. Pri tem se moramo kakor Sokrat porokoriti vsem postavam svoje domovine. To je vrhovna moralna zahteva naše nevtralne države do vsakega njenega državljanca brez razlike vere, stanu, rase in dežele. Jugoslavija, ki od nikogar nič ne zahteva, pa mora storiti vse, kar je v teh težkih dneh treba storiti za svoje dobro. Njeni državljani naj se zavedajo zahtev te stvarnosti, ker je od njih odvisna bodočnost njihove države in naroda.«

Samo sloga in disciplina nas rešita

Ob blagoslovitvi zastave okrajne organizacije HSS v Zagrebu je imel hrvatski poslanec dr. S. Čajković daljši govor, v katerem je med drugim naglasil te misli: »V okviru miselnosti hrvatskega seljačkega narodnega gibanja se bodo rešila vsa vprašanja: socialna, kulturna in politična, kakor tudi gospodarska. Med vasio in mestom mora vladati soglasje. Ne potrebujemo receptov od zunaj, ker za vsa vprašanja imamo primerne rešitve v programu HSS. Biti moramo le disciplinirani, složni in delavni. Vedite, da je sporazum politika, ki od njeni ni mogoče odstopiti, ker ta skupnost more obstati le, ako tudi Hrvati sodelujejo. Kdor deluje zoper sporazum, ta razdira to skupnost. Dr. Maček bo v brambri hrvatskih pravice imel moč, dokler bo tudi narod složen. Ne pozabimo pa tudi, da tudi naši sosedi ne trpe nereda in nesloge... V teh težkih dneh se moramo mi mali narodi obdržati le s svojo slogo, močjo in disciplino.«

Govorice o spremembah v domači politiki

Zagrebaške nedeljske »Novosti« poročajo, kakor pravi list, »na podlagi sporočil, ki jih je dobil na najbolj merodajnih mestih, takole o našem notranjem položaju: »Te dni, ko domišljija mnogo bolj živahno deluje kakor navadno, tudi pri nas vsak hip vstajajo nove informacije, glasovi in uganjane o dogodkih, ki naj bi se šele zgodili, ter o spremembah, ki morajo nastati. Najbolj pogosti so glasovi o spremembah v vladi. Tisti, ki baje »več vedec«, imenujejo celo imena tistih, ki naj bi šli iz vlade, kakor tudi tistih, ki naj bi sestavljali novo vlado. Take fantazije povzročajo včasih tudi neresnična poročila iz tujih listov. Čeprav ni resnih vzrokov, da bi se pečali s temi domačimi in tujimi poročili, vendar je dobro povedati, da so vsi ti glasovi brez podlage. Tuji listi, ki so prinesli poročila svojih dopisnikov o spremembah na čelu naše vlade, so dobili demanti naše službene agencije, ki so ga lojalno prinesli. V zvezi s tem moramo povedati, da smo na najbolj merodajnem mestu bili poučeni, da v naši notranji politiki ne bo nobenih sprememb ter da ni mogoče pričakovati kakih senzacionalnih sprememb v vladi, sestavi vlade ali kako drugače. Politični položaj je tak, da zdaj ne moremo še govoriti niti o sestavi kako koncentracijske vlade, o čemer so tudi govorili zadnje čase, kar belgrajska opozicija ni sklenila še nobenega skupnega stališča, čeprav se še vedno posvetuje. Gledanje opozicije na sporazum, ki je in ostane temelj našega notranjega političnega življenja, je še vedno nejasno. Torej nič ne kaže na kako sodelovanje sedanje vladne kombinacije z opozicijo. Sicer pa tudi sprememba v vladi, ki je bila izvedena prednostno v resoru za telesno vzgojo, jasno kaže, da tudi v sami vladi sodijo, da bo sedanje stanje za dogleden čas ostalo nespremenjeno. Kake delne spremembe v kabinetih se ne delajo, če ves kabinet stoji pred drugimi možnostmi.«

Odvišno razburjanje

Belgrajska »Samouprava« prinaša človek, kjer govori o tem, kako zadnje čase nekateri naglašajo potrebo koncentracije, ki naj bi vanjo šla združena opozicija, ki pa je odločno zoper sporazum, ki je na njem edino mogoča sestava koncentracijske vlade. Med drugim list prinaša: »Danes je sporazum s Hrvati res trajna stvarnost, ki ga ni mogoče zapustiti, niti ga menjati. Treba ga je držati, kakor je treba držati trajna ustavna določila. Zato je verjetna stvar, da se še dobi kdo, ki deluje zoper sporazum, ki pa istočasno zagovarja misel koncentracijske vlade... Ne izgubljajte se v meglenih kombinacijah in odvisnih sklepkih. Nikar ne izgubljajte besedi in ne mučite svojih živcev za stvar, ki ostane taka, kakor smo jo opisali... Sporazum je živo delo, je dejstvo, ki istočasno pomeni temeljno načelo našega nadaljnjega političnega razvoja in same naše državne skupnosti.«

Marksisti in hrvatski zasebni nameščenci

V okviru hrvatskega narodnega gibanja je poleg HRSa (Hrvatski radnički savez) tudi SHPN (Savez hrvatskih privatnih nameštenikov). Obe ti dve organizaciji imata namen hrvatskega delavca in nameščena organizirati na hrvatski narodni podlagi v idejni smeri, ki jo zastopa HSS ter njeno gibanje. Zato je tudi v obeh organizacijah bil spočetka in še zadnje čase močno naglasen boj zoper marksizem. Zdi se pa, da se zadnje čase v organizacije rinejo marksisti. V tem oziru je zanimiva izjava, ki jo beremo v hrvatskih listih, katero je podpisal glavni tajnik SHPN g. Ivan Musa, ki utemeljuje svoj izstop iz konzorcija »Pravice«, ki je glasilo SHPN. Izjava se glasi: »Mojim prijateljem in sodelavcem, zlasti pa zasebnim nameščencem na Hrvatskem je znano, da sem od ustanovitve te »Pravice« bil član njene konzorcija. Ker pa list zadnje čase odstopa od črte, ki mu je bila določena ob ustanovitvi, zlasti s sodelovanjem marksističnih voditeljev, ne odobravam takega delovanja ter sem z današnjim dnem izstopil kot član iz konzorcija »Pravice«. Zaradi tega nimam nobene zveze več s tem listom niti z njegovim pisanjem.«

Diplomatični odnošaji med Jugoslavijo in Sovjetsko Unijo

Jugoslovanski poslanik v Moskvi in sovjetski v Belgradu imenovana

Belgrad, 24. junija. AA. Po ugodno končanih gospodarskih pogajanjih med zvezo sovjetskih socialističnih republik in kr. Jugoslavijo in po končani izmenjavi ratifikacijskih listin o sklenjeni pogodbi sta se sovjetska in jugoslovanska vlada sporazumeli, da se normalizira razmerje med obema državama z obnovo rednih diplomatskih odnosov in z določitvijo diplomatskih zastopnikov v Moskvi in v Belgradu.

Sovjetska vlada je dala agremen za imenovanje senatorja dr. Milana Gavrilovića za jugoslovanskega poslanika v Moskvi, vlada kraljevine Jugoslavije je pa dala agremen za imenovanje Viktorja Andrejića Plotnikova, dosedanjega poslanika na Norveškem, za sovjetskega poslanika v Belgradu.

Moskva, 24. junija. AA. Tass: Sporočilo o obnovi diplomatskih odnošajev med SSSR in Jugoslavijo se glasi:

Po uspešni sklenitvi gospodarskega sporazuma med SSSR in Jugoslavijo ter izmenjavo ratifikacijskih instrumentov sta vladi SSSR in kraljevine Jugoslavije sklenili obnoviti diplomatske odnose in v ta namen imenovati svoje diplomatske predstavnike: Vlada SSSR je imenovala za svojega polnomočnega predstavnika v Belgradu Vikt. Plotnikova, za katerega je jugoslovanska vlada že dala svoj agremen, jugoslovanska vlada pa za poslanika v Moskvi Milana Gavrilovića, za katerega je vlada SSSR tudi že dala agremen.

Moskva, 24. junija. m. Radio Moskva poroča, da je za dopisnika agencije Tass v Belgradu imenovan Arkadija Poletajeva, dosedanja druga dopisnica agencije Tass v Sofiji. Za njenega pomočnika pa Petra Razdejskovskega, uradnika agencije Tass v Moskvi. Sovjetski časnikarji dopotujeta prihodnje dni na svoja nova službena mesta v Belgradu.

Belgrad, 24. junija. AA. Novi sovjetski poslanik v Belgradu Viktor Andrejić Plotnikov, dosedanja poslanik SSSR na Norveškem, je bil prej delj

Nova uredba določa odkup pšenice in koruze

Belgrad, 24. junija. m. Ministrski svet je na predlog ministra za trgovino in industrijo predpisal uredbo o maksimiranju cen in prisilnem odkupu pšenice in koruze.

Uredba določa, da se pšenica in koruza iz leta 1939 ne sme prodajati dražje od naslednjih cen: pšenica iz Bačke, Banata in Baranje po 230 din za 100 kg, pšenica iz Srema in Slavonije 227 din, iz Bosne in Srbije pa 224 din; bela koruza po 180 din in rumena koruza po 70 din za 100 kg.

Te cene veljajo za pridelovalce, ki postavljajo skladišča, vagon ali šlep na nakladalni postaji. Za žito, ki se kupuje od osebe, ki se peča s prometom ali predelavo žita, si bodo na gornje cene zaračunali še dokazane prevozne stroške od nakladalne do namembne postaje. Gornje cene veljajo za kupčije, sklenjene pred uveljavljenjem te uredbe.

Š 2. uredbe določa, da se morajo preostanki pšenice in koruze prijaviti pristojnim oblastem v roku treh dni po uveljavljenju te uredbe, in sicer osebe, trgovci, zadruga itd., ki imajo več pšenice

Bolgarska vlada je na industrijsko delavstvo razširila odredbe civilne mobilizacije

Sofija, 24. junija. m. Radi vedno večjih stavek v tobačni industriji v Plovdivu in v Sofiji je bolgarska vlada sklenila da se zakon o civilni mobilizaciji prebivalcev razširi tudi na vsa industrijska podjetja in na industrijsko delavstvo. Po tem vladnem sklepu spadajo odslej vsa bolgarska industrijska podjetja in delavstvo pod upravo ravnateljstva za civilno mobilizacijo v vojno ministrstvo. Kakor znano omenjeno ravnateljstvo za civilno mobiliza-

Na čast madžarskim gostom v Belgradu

Beograd, 24. junija. AA. Trgovinski minister dr. Ivan Andres je po gledališki predstavi, prigrizku na čast madžarskim gostom v poslopiju pri spomeniku, priredil na Dedinju v kavarni »Ruski car« prigrizek na čast madžarskemu trgovinskemu ministru dr. Vargi in pešastemu županu Marafi Kerafijatu. Na prigrizek so prišli razen uglednih madžarskih gostov tudi pravosodni minister dr. Lazar Marković in mnogo uglednih gospodarstvenikov iz Belgrada ter ostali v prijetnem razpoloženju zbrani pozno v noč.

Belgrad, 24. junija. m. Drugi dan svojega bivanja v Belgradu je madžarski trgovinski minister dr. Varga porabil za obisk madžarskega vojaškega pokopališča v Belgradu ter je položil venec na grob padlih madžarskih vojakov, kakor tudi dosedanjega belgrajskega župana Djuričić. Po obisku madžarskega pokopališča se je madžarski trgovinski minister z vsem spremstvom odpeljal na Avalo, kjer je položil venec na grob Neznane junaka, nato pa se je odpeljal na Oplenac, kjer je položil venec na grob kralja Aleksandra.

Osebnosti

Belgrad, 24. junija. m. S kraljevim ukazom so postavljeni na vseeučilišcu kralja Aleksandra v Ljubljani za redne profesorje: na pravni fakulteti s pravicami uradnika 2-2 pol. skup. dr. Boris Furlan; na bogoslovni fakulteti za rednega profesorja s pravicami uradnika 2.2 pol. skup. dr. Alojzij Odar; na tehnični fakulteti za rednega profesorja s pravicami uradnika 2-2 pol. skup. inž. Feliks Lobe in dr. Stanislav Jancič, vsi dosedanja izredni profesorji.

Belgrajske novice

Belgrad, 24. junija. AA. Gradbeni minister dr. Miha Krek je danes dopoldne sprejel v svojem kabinetu beograjskega župana Jevrema Tomića in se pomudil z njim v daljšem razgovoru.

Belgrad, 24. junija. AA. Trgovinski minister dr. Andres je danes dopoldne sprejel v svojem kabinetu dr. Stjepana Krasnika, predsednika zagrebske trgovinske zbornice, in Ivana Jelačina, predsednika zbornice za TOI v Ljubljani.

Nevihite v Medmurju

Čakovec, 24. junija. b. Te dni je zopet divjala huda nevihta, ki je povzročila na nasadih in njivah ogromno škodo. Strela je zahtevala tudi nekaj človeških žrtve.

Dr. Milivoj Dežman umrl

Zagreb, 24. junija. AA. Danes je v Zagrebu umrl znani nacionalni delavec, časnikar in zdravnik dr. Milivoj Dežman.

Pokojniki se je rodil 3. avgusta 1875. V Zagrebu je dokončal ljudsko šolo in gimnazijo. Medicino je študiral v Pragi in na Dunaju ter je bil promoviran leta 1872. Med študiranjem ga je podpiral škot dr. Strossmajer, velik prijatelj njegovega očeta dr. Ivana Dežmana, narodnega zastopnika in književnika. V Zagrebu je deloval kot praktični zdravnik od leta 1898 do 1901 kot asistent v bolnišnici Usmiljenih bratov, nato pa do leta 1918 kot zdravnik Okrožne blaginje. Od leta 1900 do 1920 je bil ravnatelj sanatorija za tuberkulozo na Brestovcu pri Zagrebu. Leta 1920 je bil predsednik oddelka za socialno politiko v Zagrebu in je šel v pokoj kot načelnik ministrstva za socialno politiko in ljudsko zdravje.

Pokojniki se je odlikoval kot kulturni delavec na vseh področjih hrvatskega javnega življenja. V književnosti je posebno slovel kot pisatelj dram in kritik. V hrvatskem predvojnem literarnem življenju je vidno sodeloval pri hrvatski moderniji. Leta 1895. je stopil kot urednik v uredništvo »Obzora« in ostal urednik lista do smrti. Medtem je izdal tudi naprednjaški list »Pokret«. Na medicinskem področju je bilo posebno blagodejno njegovo delovanje za zatiranje tuberkuloze; znano je, da je ustanovitev sanatorija na Brestovcu v glavnem njegova zasluga.

Pokojniki je užival kar največje spoštovanje svojih tovarišev. Bil je celo vrsto let tudi predsednik novinarskega društva in pozneje zagrebskega oddelka JNU. Pokopali ga bodo v sredo ob 10 dopoldne.

Reis ul ulema v Zagrebu

Zagreb, 24. junija. b. Danes popoldne so slovesno sprejeli vrhovnega verskega glavarja muslimanov Jugoslavije Reis ul ulema hehim efendi Spaho. Na postajo so prispeli številni zagrebaški muslimani, predstavniki raznih organizacij, člani narodnega političnega vodstva, predstavniki banke oblasti, mestni župan Starčević in drugi. Muftija v Zagrebu je prvi pozdravil verskega glavarja v daljšem govoru. Verski glavar je šel nato na kolodvor, kjer ga je čakala navdušena množica. Od tam se je odpeljal v hotel »Esplanade«.

O SDS in JRZ na Hrvatskem

Splitski »Narodni list«, ki je glasilo JRZ, prinaša iz Belgrada dopis, ki v njem med drugim pravi: »Živahno je delovanje strank vladne koalicije. Zlasti pri SDS in pri drugih strankah. SDS bi vsekakor več hotela kakor pa zmore. Bori se za svoje mesto v vladi in oblasti. Čeprav je bila vidna njena živa politična delavnost po strankarskih kabinetih, vendar niso bili vidni uspehi te njene delavnosti. Vsaj za zdaj ne, vsaj še ne. Spora z JRZ SDS doslej še ni mogla izravnati. Se je preprič, kdo zastopa Srbe v banovini Hrvatski. Se si to lastita JRZ in SDS.«

Egipt se naj sam odloči

London, 24. junija. t. Reuter: Uradni krogi v Londonu so zelo zadovoljni z izjavo predsednika vlade v Egiptu Ali Maher paše, ki je izjavil, da angleška vlada ni niti ustno niti pisмено zahtevala, naj Egipt napove vojno Italiji prej, preden bi Egipt sam želel. Tako se razblinjujejo vse intrige o tem, da bi Anglija po svoje vplivala na razvoj razmer v Egiptu.

Kairo, 24. junija. AA. Reuter: Italijanski poslanik v Kairu Mazzolini je odpotoval snoči v Palestino. Z njim so odšli tudi člani italijanskega poslanstva in konzulata ter 203 drugi Italijani.

Kairo, 24. junija. AA. Havas: Kralj Faruk je sprejel ostavko predsednika vlade. Odstopiva vlada bo upravljala funkcije do sestavitve nove vlade. Mislijo, da bo nova vlada koalicijska.

Maše za mir v baziliki sv. Petra

Rim, 24. junija. AA. V nedeljo se je prvič brala na grobu apostola Petra v Vatikanu maša za mir s posebno molitvijo, da bi novi red, ki se bo rodil iz sedanje vojne, temeljil na pravici in ljubezni do bližnjega. Ta maša se bo ponovila vsako nedeljo, prenašal jo bo pa tudi radio z uvodnim komentarjem.

Glede sedanje vojne je izjavil napovedovalec, da je treba priznati, da je žalostna posledica svetovne vojne, ker ni prinesla pravega mira, prinesla ga pa ni, ker ni bil mir božji. To sta obžalovala tudi papeža Benedikt XV. in Pij XI., ki sta opozarjala, da mirovna pogodba ni omenjala Boga in da je razen tega mirovni pogodbi manjkal duh človečanstva, usmiljenja in ljubezni do bližnjega.



Dotrpela je naša ljuba mama

Marija Malnarič roj. Stritar

Pogreb nepozabne pokojnice bo v četrtek ob štirih izpred mrliške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 25. junija 1940.

Ivan, nadučitelj v pokoju, soprog.

Milena por. Knez, Slavko, kapitan, Milan, poročnik bojne ladje, Janko, Joško, uradnika, Tone, posestnik.

Milči, Milena, sinahi.

Inž. Tone Knez, zet.

Mihec, Evica in Tonček, vnuki,

in ostalo sorodstvo rodbin: Stritar, Kenin, Jelovčan, Trost, Knez, Didek

Belgijska vlada ostane v Franciji

Najbrž se bo belgijska vlada postavila na stran Petainove vlade

Nekje na Francoskem, 24. junija. AA. Havas: Belgijska vlada razglasi:

Marcel Henri Jaspas, belgijski minister za ljudsko zdravje, je zapustil svoje mesto, ne da bi bil o tem obvestil svoje tovariše, in na svojo roko odpotoval v London. Jaspas nima nobenega poslanstva od belgijske vlade, ki absolutno odreka avtentičnost vsem izjavam, ki bi jih Jaspas podal iz lastnega nagiba.

Treba je smatrati, da je Jaspas izključen iz vrst belgijskih ministrov. Belgijska vlada dodaja, da vlada med člani popolno soglasje in da bodo tudi nadalje ostali v Franciji, da poskrbe za svoje rojake, vojake in civiliste.

Govor belgijskega ministra v Londonu

London, 24. junija. AA. Reuter: Belgijski minister brez listnice Jaspas je imel snoči po radiu govor, v katerem je izjavil:

Netočno poročila pravijo, da je belgijska vlada, ki je zdaj v izgnanstvu, sprejela sklep, da se ustavi boji. Nasprotno, vojna za osvoboditev naše

domovine se nadaljuje in se bo nadaljevala do zmage. Prišel sem v Anglijo, da to zagotovim in pričakujem tu svoje tovariše, ki bodo — v to sem prepričan — z uspehom poskušali, da se mi pridružijo. Očitno je, da nam temeljna načela časti narekujejo našo nalogo.

Naše mesto je ob tistih, ki se bore za svobodo in neodvisnost naroda. Mi jim bomo pomagali z znatnimi sredstvi, ki nam preostajajo v Evropi ali v Kongu.

Vojaki, uničite svoje orožje in municijo, kajti ničesar ni treba zapuščati sovražniku, da bi se uporabilo proti onim, ki smo jih prosili, naj nam pridejo na pomoč.

Mornarji, zapustite francoska pristanišča in odplovite v pristanišča britanskega cesarstva. Ne zapuščajte brodcvja sovražniku. Ne podpirajte ga pri nečestnem delu, ki je delo izdajstva. Zahtevam od Belgijske, ki se še mude v Franciji, naj stopijo ob stran naših prijateljev Francozov v težkih dneh, ki jih preživlja njihova domovina. Francija ne more propasti in ne more biti zasužnjena. Francosko cesarstvo je bilo vedno z nami in je bilo rajši pripravljeno iti v smrt kot v suženjstvo. Bog bo varoval Belgijo in njene zaveznike.

Francosko vojno poročilo

Bordeaux, 24. junija. AA. Havas. Uradno poročilo francoskega vrhovnega poveljstva z dne 24. junija zjutraj:

Na zahodu se ni pripetil noben pomembnejši dogodek. Na centralni fronti so se bili hudi boji v okolici St. Etienne. Na jugovzhodu se je Nemcem posrečilo prodreti proti jugu.

Na alpski fronti niso zapovrstni napadi Italijanov na naše prednje postojanke na nobeni točki cmajali francoskega odpora. Sovražnik je imel resne izgube.

Tri četrtine francoskega ozemlja zasedenega

Bordeaux, 24. junija. AA. Havas. Francoski listi poudarjajo neomajno voljo Francije, da se ponovno dvigne in oživi ter posebno naglašajo potrebo po moralni obnovi.

V listu »Petite Gironde« piše Richard Sapon: Danes moramo gledati v bodočnost, čeprav so Nemci zavzeli tričetrtine našega ozemlja. Potrebno je, da ojeklenimo dušo Francije in da povečamo njeno moralo.

V listu »Liberté du Sud-ouest« piše Louis Georges: Naj bodo reakcije strasti našega ranjenega patriotskega ponosa še takšne — te reakcije popolnoma razumemo — je dolžnost vseh Francozov jasna: zgrniti se okoli francoske vlade. Ta vlada je nesporno i dejansko i pravno vlada maršala Pétaina.

»Figaro« pravi v svojem uvodniku med drugim: Znano nam je, do kod nas je pripeljala odgovornost pred zgodovino. Zdjaj stojimo pred bodočnostjo. Ni dvoma, da je ta bodočnost nejasna. Toda naša edina možnost je, da v njej nekega dne najdemo Francijo, ki smo jo želeli. Po tej poti moramo odločno stopiti.

Francoska Sirija o premirju

London, 24. junija. AA. Reuter: Visoki francoski komisar v Siriji je imel včeraj iz Bejrutha po radiu govor, v katerem je poudaril, da je vrhovni

poveljnik francoskih čet v Siriji general Mittelhauser sklenil nadaljevati poslanstvo Francije v Siriji in da on neomajno in odločno brani čast Francije in njene zastave.

Damask, 24. junija. AA. Reuter: Mnogo poglavarjev arabskih plemen je poslalo francoskim oblastem brzojavko, v kateri izjavljajo, da dajejo francoskim oblastem na razpolago svoje življenje in premoženje.

Jeruzalem, 24. junija. AA. Reuter: Francoska kolonija v Palestini je poslala brzojavko predsedniku republike Lebrunu, v kateri ga prosi, naj nadaljuje vojno iz francoskih kolonij.

Francoski begunci na Portugalskem

Lizbona, 24. junija. AA. DNB: Špansko-portugalsko obmejno mesto Villa Formosa je nabito poln beguncev iz Francije, ki bi radi prišli na Portugalsko. Na stotine avtomobilov z begunci čakajo tu dovoljenja za prehod čez mejo. Južni ekspres prihaja redno v Lizbono z več urami zamude, nabito poln potnikov. Število angleških beguncev je poskočilo na 500. Skupaj z njimi so se pripeljali tudi mnogi časnikarji in umetniki ter visoki uradniki bivše poljske vlade in poljskih ministrstev. Danes pričakujejo v Lizboni tudi bivšega francoskega ministra Campinchija.

Napad na Anglijo iz Irske ni mogoč

London, 24. junija. AA. Reuter. De Valera je imel v Dublinu govor, v katerem je med drugim dejal:

Zemljepisni položaj Irske je tak, da bi bil brez uspešen vsak poskus napada od te strani na Anglijo. Sedanja vojna je dobila nepričakovan preobrat in namesto, da bi se nevarnost zmanjšala, je postala še večja.

Na koncu svojega govora je de Valera dejal, da ima Irska še dosti časa, da pripravi svojo obrambo.

Italijansko vojno poročilo

Rim, 24. junija. AA. Stefani: Poročilo št. 13 glavnega stana italijanske oborožene državne sile:

Na fronti ob Alpah od Montblanca pa do morja so naše čete izvedle 21. junija napade v visokih gorah. Sovražnik se je krepko upiral. Kljub vremenskim težkostem se elan naših čet ni omajal in so naši oddelki povsod dosegli pomembne uspehe. Z drznimi akcijami so naši oddelki osvojili več utrdb pri Sanaji, nedaleč od Brianona. Drugi naši oddelki so dospeli v dolino Ysera, Arca, Tbacca, Tinejo in Vesubije. V teh dolinah so naše čete prodrele v sovražnikov utrjeni sistem. Prodiranje naših čet se nadaljuje na vsej fronti.

V Tiškem morju je neka naša ladja, lovilka podmornic, potopila neko sovražnikovo podmornico. Naše letalstvo se posebno odlikuje v sodelovanju s kopensko vojsko in je kljub vremenskim težkostem nadaljevalo svoje akcije. Bombardirali smo letališče na Malti in arzenal v Bizerti. Dve naši letali se nista vrnila. V Severni Afriki smo bombardirali več oporišč z bombami vseh kalibrov. Vsa naša letala so se vrnila v svoja izhodišča.

V Vzhodni Afriki smo bombardirali letališče v Džibuti in zbiranje sovražnikovih čet v Keniji. Več sovražnikovih poskusov nad Direddavo in Masavo se je izjalovilo. Sovražnikova letala, ki so poskušala obstreljevati te kraje, so se morala vrniti. Sovražnik je včeraj bombardiral odprto mesto Palermo, ne da bi bil napravil kakšno škodo in ne da bi bil zadel vojaške objekte, pač pa je ubil 25 civilistov in ranil 150 ljudi. Eno letalo smo zbili.

Rim, 24. junija. AA. Stefani: Po vesteh iz Libije je Anglija ob egiptski meji nasproti Cyrenaiki postavila svoje najboljše oklopne divizije proti Italiji. Že prve dne po napovedi vojne je ena teh britanskih oklopnih divizij kazala vsa znamenja utrujenosti na to mesto drugo motorizirano divizijo. Italijanske sile, predvsem letala, stalno podnevi in ponoči napadajo sovražnika na tem bojišču. Egiptsko ozemlje je na nekaj sto kilometrov od meje stalno v nevarnosti pred italijanskim letalstvom.

Glede števila vojaštva so Italijani na tem bojišču v premoči nad sovražnikom. Kar pa se tiče izgub, je Italija v prvih 10 dneh vojskovanja izgubila šest letal, Anglija pa 19.

(Nadaljevanje s 1. strani)

ne izpremembe v odnosih med francosko in angleško vlado. Uradno angleška vlada se priznava Petainovo vlado v Bodeauxu.

General de Gaulle prejema iz vsega sveta številne brzojavke od Francozov, ki pritrjujejo njegovim namenom, da naj Francozi v tujini nadaljujejo boj proti sovražniku. General de Gaulle je tudi prejel mnogobrojne brzojavke od francoskih poslancev in od županov iz okrajev, ki jih sovražna vojska še ni zasedla.

Francoski veleposlanik v Londonu Corbin bo ostal z vsem svojim osebjem v Londonu in bo zastopal Francijo pri dvoru St. Jamesa.

La Valette, 24. junija. AA. Reuter: O priliki napada, ki je bil izveden preteklo noč, je bil sestreljen en italijanski bombnik. Dva člana posadke sta se ubila, ostalih pet pa je bilo ujetih. Na britanski strani ni bilo izgub.

Angleži potopili sedmo italijansko podmornico

London, 24. junija. t. Reuter: Admiraliteta objavlja, da je bila sedaj potopljena še ena italijanska podmornica vzhodno od Sueza. Odkar je Italija vstopila v vojno, je to že sedma italijanska podmornica, ki so jo angleške vojne ladje potopile.

Admiraliteta objavlja tudi, da se je potopila kraljevska jaha »Campeador«, ker je zavozila na sovražno mino. Poveljnik, trije častniki in 16 mornarjev so utonili.

Lizbona, 24. junija. AA. DNB: Iz Piguera da Roz je prispela novica, da je tam izkrcala neka portugalska ribiška ladja 17 rešencev z ameriške ladje »Wellington Star«, ki jo je 16. junija potopila neka podmornica pri Rtiču Finisterri.

Švicarski zdravnik o zasedeni Belgiji

V »Journal de Genève« je švicarski zdravnik dr. Brechet objavil nekaj zapiskov o razmerah v zasedeni Belgiji.

Kot prostovoljec je pomagal v belgijskih bolnišnicah in ga je kapitulacija belgijske armade našla v Bruges v vojni bolnišnici. Kapitulacija, piše omenjeni zdravnik, je ljudi napolnila z žalostjo, vendar pa so jo sprejeli z olajšanjem. V zelo težkih poslednjih dneh je belgijska armada veliko trpela. Vse ceste so bile napolnjene z begunci in z bežečimi vojaki. V zaledju pa jim je nemško letalstvo razbijalo in uničilo Ostende. Zato je razumljivo, da so mnogi Belgijci bili kralju hvaležni za njegov korak in to iz čisto človeških ozirov. Boj med Flamci in Valonci je čisto ponehal.

Videli smo prihajati ogromne kolone nemškega vojaštva, ki so se hitro razvrteli na svoja mesta. V neprestanem deževju je večina teh čet korakala noč in dan proti zapadu. Nemci so hitro znali napraviti na cestah red. Njihove kolone in vozovi so se pomikali dalje in dalje brez zadržka. Toda vojaštvo je kmalu izginilo iz mesta in ostala je le policija. Nemško vojaštvo z ljudmi ni neprijazno postopalo. Bilo je opaziti, da postopa drugače kot v zadnji svetovni vojni. Vojakom je najstrožje prepovedano krasti in če bi se koga zalotilo, da si je



Vašemu detetu

prinese malo zobne kreme ODOL zdrave zobe za vse njegovo življenje. Nega zob izmlada prepreči tvorbo gnilobe, ki povzroča bolečine v zobeh, prihrani staršem mučne dni in noči. Obilna pena zobne kreme ODOL nudi otroku pravi užitek, krepi mu nežne dlesni ter ga napravi vselega in zadovoljnega.

ODOL

1 TUBA ODOL-A VELJA PO KOLIČINI IN UČINKU ZA 2.

Nemške čete ob izlivu Gironde in pri Grenobleu

Nemško vojno poročilo

Glavni stan vodje rajha, 24. junija. AA. DNB: Vrhovno poveljstvo nemške oborožene sile poroča: Zasedli smo obal do izliva Gironde, La Rochelle in Rochefort sta v naših rokah. Na vzhodu so naše čete prodrele v pokrajino severno od Poltiera. Poleg drugega ogromnega vojnega plena, ki čedalje bolj narašča, smo tu dobili tudi veliko skladišče, polno topniške municije. V Alzaciji in Loreni so se vdali nadaljnji razbiti sovražnikovi oddelki in smo zavzeli nove točke na Maginotovi črti. Jugovzhodno od Leona nadaljujejo naše čete prodiranje kljub živahnemu odporu sovražnika proti Grenobleu.

Nemški napadalni čolni so v noč od 23. na 24. junija potopili s torpedi pri Dangersu neko oboroženo angleško ladjo s 3500 tonami, in neki 5000-tonski parnik. Neka naša podmornica poroča, da je potopila ladje s skupno tonažo 23.500 ton. Delovanje vojaškega letalstva se je včeraj omejilo na ogledne polete nad Severnim morjem.

Nemška lovska letala so pri Calaisu zbila dve britanski borbeni letali, protiletalsko topništvo je zabilo šest britanskih letal od devetih, kolikor jih je včeraj dopoldne skušalo leteti nad Nizozemsko pod varstvom oblakov.

Dvema ali trem sovražnim letalom se je posrečilo prodreti do Westfalije, kjer so bombardirala kmečke hiše in obstreljevala s strojnimi prebivalstvo. Pri tem so sovražnikovi letalci nevarno ranili dve osebi, štiri pa lahko. Ponoči je sovražnik nadaljeval polet nad severno in zahodno Nemčijo. Bombe, vržene na mnogih mestih na nevojaške cilje, so prizadejale gmotno škodo in zahtevale žrtve med prebivalstvom. Več ljudi je bilo mrtvih in ranjenih. Nekaj bomb je priletelo na neko ujetniško taborišče ob obali Vzhodnega morja in ubilo več Francozov, nekaj jih je ranilo.

Angleška letala nad Hamburgom

Hamburg, 24. junija. AA. DNB: Preteklo noč so angleški bombniki napadli Hamburg. Strojna škoda je malenkostna. Več uspeha so imeli angleški bombniki pri bombardiranju okolice Hamburga, kjer se nahaja ujetniško taborišče. Ubili so tri Francoze, tri pa ranili.

Berlin, 24. junija. AA. DNB: O priliki enega zadnjih poletov britanskih letal nad Holandijo in zahodno Nemčijo so padle bombe tudi na holandsko vojaško bolnišnico v Helderju. Pri tej priliki so bile ubite tri osebe v bolnišnici sami, razen tega pa še en delavec, ki je opravljal svoj posel v bližini bolnišnice. Del bolnišnice je porušen.

Nemška mornarica pripravljena za napad na Anglijo

Berlin, 24. junija. AA. DNB: Admiral Raeder, vrhovni poveljnik vojne mornarice, je od 17. do 21. junija inspirciral vojno mornarico in pomorske naprave ob nizozemski, belgijski in severnofrancoski obali, da se prepriča o pripravljenosti vojne mornarice za napad na Anglijo.

Republikanska stranka je proti vstopu Amerike v vojno

Philadelphia, 24. junija. t. Reuter: Danes se je začel tukaj kongres republikanske stranke. Kongres mora izbrati protikandidata republikanske stranke proti Rooseveltu za volitve, ki bodo v novembru.

Prav gotovo bodo na potek razprav na kongresu najbolj vplivala vprašanja, ki se nanašajo na zunanjo politiko. Stranka se bo odločila za to, da bo šla na volitve z vabilom, naj se Amerika nikakor ne udeleži sedanje vojne v Evropi. Stranka se bo izrekla za pospeševanje vseh ukrepov za obrambo Amerike, obsodila bo politiko napadalcev in se bo izrekla za spoštovanje mednarodnih zakonov, pri vsem tem pa bo ponovno izrekla željo, naj se Amerika ne zaplete v vojno.

Stranka bo morala izbrati tudi kandidata za bodočo predsedniške volitve. Največ izgledov ima Robert Taft, sin bivšega predsednika Združenih držav Tafta za kandidaturu se poteguje tudi magnat elektrotehnične industrije Wendell Willkie, seveda pa ni izključeno, da bi se stranka izrekla tudi za kandidaturu bivšega predsednika Herberta Hooverja. Prve volitve kandidata bodo v srede.

Moskva, 24. junija. AA. Stefani: Te dni je izšel odličen prevod Dantejeve »Božanske komedije« v ruščini. Prevod je oskrbel ruski pesnik Rozinski.

Zemunska vremenska napoved: Večja pobočitev bo zajela skoraj vso kraljevino. Nekaj jasne utegne biti v vzhodnih krajih. Ponekod dež in nevihte. Nekoliko hladnejše v zahodnih krajih. Drugod bo temperatura ostala visoka.

Gospodarstvo

Statistika poklicev v naši državi

Občna državna statistika pri ministrstvu no-tranji zadev, kateri načeljuje naš rojak g. dr. Rudolf Andrejka, je te dni izdala četrto knjigo z rezultati ljudskega štetja z dne 31. marca 1931. Knjiga prihaša šele čez 9 let po štetju, vendar do prihodnjega štetja še ne bo izgubila svoje vrednosti. Sicer je pa bolje, da vsaj z veliko zamudo dobimo rezultate štetja za leto 1931, ker zelo pogrešamo, da niso bili objavljeni številni rezultati ljudskega štetja iz leta 1921, ki je bilo prvo štetje v naši državi. Pričujoča publikacija, ki je najobsežnejša, je četrta o rezultatih štetja iz leta 1931. Do sedaj so izšle: 1. Prisotno prebivalstvo, število hiš in gospodarstev (1937); 2. Prisotno prebivalstvo po veroizpovedi (1938) in 3. Prisotno prebivalstvo po pismenosti in starosti (1938). Pričakovati nam je še eno publikacija, in sicer o socialnem sestavu gospodarstev, dočim najbrž nacionalitetne statistike ne bomo ugledali.

Najnovejša publikacija nam prinaša definitivne rezultate ljudskega štetja o prisotnem prebivalstvu po glavnem poklicu. Prvi del knjige prinaša podatke po glavnih skupinah in podskupinah za vsa država, drugi del prinaša podatke po banovinah, po razredih in glavnih poklicnih skupinah, dočim prinaša tretji, najobsežnejši del, podatke po pokrajinah in mestih, pa samo po razrednih poklicih. Žal je medtem uprava razdelitev države po okrajih in banovinah doživela velike izpremembe. Končno je knjigi priložen kartogram, ki nazorno kaže razprostranjenost posameznih poklicnih skupin v državi. Knjigi je napisal uvod dr. Borivoj Panjevac, šef oddelka občne državne statistike.

Kmetijstvo in industrija v Sloveniji

Iz publikacije smo izračunali absolutne številke pridobitno zaposlenega prebivalstva po okrajih v kmetijstvu na eni strani ter v industriji in obrti na drugi strani v odstotne številke, ki nam kažejo naslednje razdelitve prebivalstva po dveh glavnih poklicnih skupinah v letu 1931 (vrstni red smo vzeli za okraje po višini kmetijskega prebivalstva):

	kmetijstvo	industr. in obrt
	v %	v %
Lendava	87,2	7,2
Murska Sobota	87,2	6,0
Ptuj	83,2	8,8
Šmarje pri Jelšah	82,3	8,3
Metlika	82,05	10,4
Crnomelj	80,9	10,6
Ljutomer	80,6	9,95

kmetijstvo industr. in obrt

	v %	v %
Maribor levi breg	79,1	10,45
Krško	77,8	11,2
Brežice	75,1	14,6
Konjice	75,55	14,7
Novo mesto	73,0	13,0
Gornji grad	70,1	19,55
Kočevje	68,1	18,7
Litija	65,7	20,7
Slovenj Gradec	63,9	21,9
Logatec	63,7	19,5
Celje	61,5	26,0
Kamnik	61,3	27,3
Slovenj	60,54	21,1
Dravograd	59,4	27,0
Maribor desni breg	53,9	27,55
Kranj	48,6	36,8
Ljubljana — okraj	43,0	33,5
Radovljica	37,0	41,6
Laško	35,4	45,9

Pregled nam kaže, da je še pretežna večina okrajev v Sloveniji kmetijskih. Le šest okrajev zaostaja glede višine kmetijskega prebivalstva za povprečjem za vsa Slovenijo, toda samo dva okraja od teh pretežno industrijska, kjer je v industriji in rudarstvu zaposlenih več ljudi kot v kmetijstvu. To sta okraja z dvema največjima industrijskima panogama: premogarstvo in železarstvo (Trbovlje, Hrastnik in Jesenice). V kmetijstvu prednjačijo štajerski okraji, posebno pa Slovenska krajina, nadalje pa Bela Krajina. Okraji na srednjih mestih tabele imajo večinoma znatno lesno industrijo (Gornji grad, Kočevje, Slovenj Gradec, Litija, Logatec, Celje, Kamnik ter Dravograd).

Za mesta nam kaže poklicna razdelitev pridobitno zaposlenega prebivalstva naslednjo sliko v odstotkih:

	kmetij.	ind. trg.	kredit. javna služba	in obrt	in pr.	svob. pokl.
Ljubljana	2,1	28,8	20,44	23,6		
Maribor	2,0	34,1	21,2	18,8		
Celje	1,6	30,8	18,6	29,7		
Ptuj	3,9	30,0	16,6	20,1		

Ta pregled nam kaže, da je Maribor bolj industrijsko mesto kot Ljubljana, kar velja tudi za Celje. Tudi trgovina in promet sta v Mariboru boljše zastopana kot v Ljubljani, nasprotno pa ima Ljubljana kot upravno, gospodarsko in kulturno središče več zaposlenih v javni službi ter v svobodnih poklicih. Še bolj izrazito uradniško mesto pa je Celje. Največ odstotek kmetijskega prebivalstva ima še vedno Ptuj.

Trgovinski in plačilni sporazum z Nemčijo

Iz Berlina poročajo, da je tam objavljeno uradno besedilo novega dodatka k naši trgovinski pogodbi z Nemčijo, kakor je bilo to besedilo sklenjeno na zadnjem zasedanju jugoslovansko-nemškega odbora, ki je bilo zaključeno 31. maja v Belgradu. Tudi je objavljen dodatni sporazum glede plačilnega prometa.

Glede carinskega dela ni poročati nič posebnega. Nemška delegacija je pristala na povečanje naše carine na koalin od 1 na 2 zlata dinarja, za kromo stipso, ki je bila prosta, pa na 2 zlata dinarja.

Za izvoz v Nemčijo so povečani kontingenti za surov lesni špirit na 1000 din, za lesno apno na 2000 ton, za oglje na 8000 ton, za ferkrom na 1800 ton. Nadalje so za 25% povečani prejšnji kontingenti za jancje, ovčje, kozje in jarčje kože. Novi so letni kontingenti za 100 ton kletja, za 1000 ton kostne moke, 3 milij. kg tobaka in 20 ton carinskega kontingenta za deščice za sedala in naslonjala proti plačilu nemške carine 15 mark.

Za uvoz ostanje v veljavi dosedanjí kontingenti v smislu sporazuma od 26. oktobra lanskega leta. Nemčija je vzela na znanje pritožbe nekaterih naših tvrdk glede nerednosti v izvrševanju zaključkov in nedržanja dobavnih rokov ter bo nemško gospodarsko ministrstvo vsak primer povoljno rešilo.

Plačilni sporazum odreja, da bo ostal dosedanjí tečaj 14,80 din v veljavi. Da bi se pa odpravile težkoče, ki so se prej pojavljale zaradi kopčenja našega aktivnega klirinskega salda s češko-moravskim protektoratom, je bilo sklenjeno, da se znesek salda teče klirina, v kolikor bo presegal 50 milij. kron, prenese na jugoslovansko-nemški kliring.

Trgovina v protektoratu

Za izvoz v protektorat so odobrili naslednji kontingenti: tobak, zdravilne rastline, 500 ton tanina, 20 ton formaldehida, 100 ton krvne moke, 50 vagonov moke iz rogove in 200 ton druge moke. Konoplja se bo lahko izvažala samo v kompenzaciji za konopljivo predivo, juto in jutino predivo ter lan in laneno predivo.

Naš izvoz iz protektorata se bo razvijal na osnovi uvoza 1937—1938 za naslednje predmete: koks 100.000 ton, črni premog, surovo železo, laneno predivo nad št. 30, opeka in ognjazdržnega materiala, katransko olje itd. Nazadnje nam bo protektorat dobavil 3000 kom. železnih sodov, 10 tisoč kg železnih osov in 10.000 kg železniških koles iz jeklenega liva.

Uvoz iz italijanskih pristanišč

Beograd, 24. junija. AA. Opozarjajo se vsi uvozniki, ki imajo svoje blago kupljeno v tujini, opravljeno v skladiščih italijanskih luk, a ga niso mogli uvoziti v Jugoslavijo, ker so ga zadržale italijanske oblasti, da naj dajo potreben nalog svojim odpremnikom v prizadetih italijanskih pristaniščih, naj se obrnejo do italijanskega ministrstva za trgovino in valuto in Rimu (Ministerstvo per cambi e le valute) z vsemi potrebnimi listinami, da se jim blago osvobodi in da na razpolago. Če kateri odpremniki v italijanskih pristaniščih ne bi mogli izposlovati dovoljenja od omenjenega ministrstva v Rimu, naj konkretno primere prijavijo ravnateljstvu za zunanjo trgovino v Belgradu, Ratniški dom, poštni predal 818. Vse prijave ravnateljstvu morajo biti po predpisih kolkovane. (Iz ravnateljstva za zunanjo trgovino.)

Zaposlenost v Sloveniji aprila po strokah

Iz poročila Okrožnega urada za zavarovanje delavcev za april je razvidno, da je od marca do aprila število zavarovancev naraslo na 8.479 na 105.659, in sicer največ v gradbah nad zemljo, v gradnji železnice, cest in vodnih zgradb, v gozdno-žagarski industriji, industriji kamenja in zemlje ter v javnem prometu, nazadovale pa so: trgovina, industrija kože in guma ter grafična industrija.

Od lanskega aprila na letošnji april je število zavarovancev naraslo na 6.864, največ pa v tehlje industrijskih panogah: gradba železnice, cest in vodnih zgradb, v javnem prometu, v gozdno-žagarski industriji, nazadovale pa so: industrija kamenja in zemlje, tekstilna ter predelovanje lesa in rezbarstvo.

Trgovine v Ljubljani bodo na Vidovdan, dne 28. t. m. v smislu navedbe zaprte samo v času službe božje, to je od 10 do 11 dopoldne. Dne 29. in 30. t. m. morajo biti obratovalnice v smislu navedbe ves dan zaprte. Združenje trgovcev v Ljubljani.

Dovoljeni zvišanja cen. Kralj. banska uprava je odobrila tvrdki Mariborska livarna in tvornica kovin v Mariboru, da sme prodajati lopate št. 6 a, 7 a, 7 b, 7 c, 20 a do f in 25 a do d 46 po 10,25 din, lopate št. 12 in 13 a po 12 din in lopate št. 13 aa in 19 po 14 din za 1 kg na debelo. Nadalje tvrdki Čakovečki paromlini in munjara, d. d. Čakovec da sme prodajati koruzni zdrob Mg po 360 din in koruzno moko po 260 din za 100 kg na debelo.

Nova emisija potrdil za stanovanjske najemnine. Finančno ministrstvo objavlja, da bo s 1. julijem začelo izdajati nova potrdila, s katerimi se potrjuje prejem najemnine za stanovanja in lokale s povečanimi stroški za izdelavo od 1 na 1,50 din. Zaradi tega bo cena enega bloka 11,50, 21,50, 51,50 in 101,50 din. Dosedanji bloki se odtegujejo prometu s 1. julijem in bo na njih vtisnjena nova vrednost. Potrdila, ki so pri davčnih uradah, se morajo vrniti Depoju mark v Belgradu. Državne ustanove, prodajalci in zasebniki, pri katerih se dobe neoporebna potrdila za stanovanja po 11, 21, 51 in 101 din, jih lahko z dnem 1. julija dalje zamenjajo za nove pri ustanovah, ki prodajajo takšne vrednosti v roku 90 dni, t. j. do zaključno 28. septembra 1940. Rok 90 dni velja za v rednem stanju se nahajajoče bloke potrdil, dočim je za pokvarjene rok 30 dni.

Gradba mostu čez Ginjo. Kr. banska uprava razpisuje za zgradbo mostu čez Ginjo na banovinski cesti II-237 v km 3,900 in dveh propustov v okraju Dolnja Lendava prvo licitacijo za 10. julij v Ljubljani. Proračunska vsota znaša 156.171,36 dinarjev.

Sovjetskoruska trgovinska delegacija v Belgradu. Za vodjo stalne sovjetskoruske trgovinske delegacije v Belgradu je imenovan g. Ivan Gerasimov, ki se že nahaja v Bukarešti in bo ta teden prispel v Belgrad.

Uvoz riža iz Italije. Iz Belgrada poročajo, da nam je Italija odobrila za 1940/1941 kontingent 2000 vagonov riža in sicer 1600 vag. neluščnega in 400 vag. oluščnega riža. Vendar velja ta sporazum šele za jesenski italijanski pridelek, tako da je ta riž pričakovati v našo državo šele oktobra.

Zvišanje glavnice. Delniška družba »Rudna glava«, v kateri je udeleženi tudi slovenski kapital in ki dela v srbskem rudarstvu, bo povišala svoj glavnic od 2 na 4 milij. din zaradi razširitve obstoječih naprav in nabave novih instalacij. — Nadalje zvišuje delniška družba »Astra«, ki se bavi z rafiniranjem nafte, glavnic od 10 na 25 milij. dinarjev.

Izprememba imena. G. Viljemu Kleinu iz Vinkovcev je dovoljena izprememba imena v Gorski.

Nova delniška družba. Minister trgovine in industrije je odobril osnove delniške družbe »Trgovska d. d. jugovzhodne Evrope« z glavnic 1 milij. din. Vpis delnic 22. junija, predhodni občni zbor delničarjev 22. junija.

+

Naša ljuba, dobra

RAJKA

nam je umrla.

Pogreb bo v torek, dne 25. junija ob štirih popoldne.

Zagorje, 24. junija.

Vipotniki.

Za kulisami ameriške diplomacije

Kmalu bomo videli, ali se bo Franklin Roosevelt odločil, da še tretjič kandidira za predsednika Združenih držav. Dokler bo sedel na tem »stolčku« — to je najmanj do marca prihodnjega leta — bo še vedno eden najmočnejših ljudi na svetu.

V njegovih rokah je ogromna moč, kar je ponovno dokazal s senzacionalnimi odločitvami. Ta moč je ne izvirala iz njegove izredno močne in energične osebnosti, ampak iz ustave velike republike onstran morja. Ona predsednika ni napravila le za najvišjega predstavnika naroda, ampak tudi za vrhovnega klirinskega salda s češko-moravskim protektoratom, je bilo sklenjeno, da se znesek salda teče klirina, v kolikor bo presegal 50 milij. kron, prenese na jugoslovansko-nemški kliring.

Bili so nekateri ameriški predsedniki, ki so svojim ministrom izročili vso oblast, ker so videli, da so oni bolj sposobni kot predsedniki sami. Spet drugi — in med te moramo iti iskati Franklina Roosevelta — pa pri vseh stvareh posegajo sami vmes in se svojih predprav in polni meri poslužujejo. Ameriški predsednik ima — v nasprotju s francosko ustavo — popolnoma proste roke, da izbere ali odsvoli ostale člane svoje vlade, ne da bi moral o tem poročati zakonodajni skupščini, ali da bi moral za to imeti kakšno parlamentarno večino. Tako močni značaji kot predsednik Wilson, Teodor Roosevelt in sedanji predsednik Franklin Roosevelt se niso obotavljali, da ne bi nenadoma spremenili svojih sodelavcev, ali se za kaj odločili, ne da bi jih kaj vprašali ali vsaj opozorili.

Rooseveltove odločitve v teku zadnjih let in ob začetku sedanje vojne so bile čisto senzacio-

nalne in nepričakovane. Spomnimo se le poziva »in extremist«, ki ga je naslovil na Hitlerja, Musolinija in celo na papeža! Kako si je zamislil to naročilo in kako je bilo zasnovano in odposlano? To nas privede za kulise ameriške politike in njenih nenadnih skokov, ki se jim čudimo.

Kadar Roosevelt prestraši ministra za zunanje zadeve...

State Department se imenuje zunanje ministrstvo Združenih držav. To je ogromna palača, ki je dvakrat večja kot francosko ministrstvo na Quai d'Orsay, z neštetiimi uradi, kjer vre kakor v panju. Nephrenoma prihajajo in odhajajo; obiskovalce more tu do dna spoznati mrzlično delovanje ameriške diplomacije. V septembru 1939 je število prejetih in oddanih poročil polotoko vse rekorde, saj je doseglo število 17.600 z 1.008.000 besedami ali skupinami števil. Kakor je gotovo res, da so tu vsteta vsa poročila in vsi dokumenti, kar jih je prišlo od zunaj, ni pa nič manj res, da so tu število niso vsteta vsa važna poročila in odločitve, ki jih ni prejel državni tajnik Cordell Hull, ampak predsednik sam, čigar palača se nahaja nekaj metrov od ministrstva, loči jo pa majhen park.

Ena največjih senzacij, kar jih je to ministrstvo doživelo, je bila 5. oktobra 1937. V Chicagu je bil napovedan Rooseveltov govor, ki so ga visoki uradniki State Departmenta sestavili in izročili predsedniku. Ker ta o njem ni izrekel nobene kritike, se je zdelo, da je vse v redu, in g. Hullu se ni zdelo potrebno, da bi ga spremljal. Toda neznansko je bilo njegovo presenečenje, ko je zvedel, da je g. Roosevelt povedal tudi nekaj stavkov, ki se niso nahajali v pripravljene- nem tekstu in so mu dali drug pomen. Brez ved-

nosti svojega ministra se je predsednik v zelo ostrih besedah dvignil proti napadalcem in jim grozil s »karanteno«. G. Hull je zvedel za te besede istočasno s navadnimi ameriški državljani, kar bi skoraj izzvalo krizo v zunanjem ministstvu.

Ko se je v septembru 1938 odločala usoda Češkoslovaške, je g. Roosevelt prevzel vso ameriško politiko v svoje roke. Dne 25. septembra, ob 9 zjutraj je prišel g. Hull v ministrstvo, da bi prebral zadnje evropske brzojavke, ki so postale vedno bolj vznemirljive. V vseh uradih ministrstva je vlada mrzlična delavnost. Nprestan je brzojavni urad pošiljal nova poročila državnemu tajniku in njegovemu pomočniku S. Wellesu.

Ob šestih popoldne sta oba odšla k predsedniku na razgovor, ki je trajal dve uri. Ob osmih sta se visoka uradnika vrnila v ministrstvo, da se poučita o razvoju položaja; popolnoli je g. Roosevelt spet povabil na konferenco. Prav v tej uri se je namreč odločil poslati poslanico, v kateri je omenil na Briand-Kelloggov pakt, v katerem so se vsi podpisniki obvezali, da se pri reševanju raznih sporov ne bodo zatekli k vojski. Točno 20 minut po polnoči se je državni podtajnik Sumner Welles vrnil v State Department s tekstom poslanice, ki naj bi jo brzojavno odpisali. To se je izvršilo ob treh zjutraj.

Naslednji dan se je začel s povečano delavnostjo. Celotno jutro je imel g. Hull razgovore s svojimi najbližjimi sodelavci in pogosto ga je klical po telefonu g. Roosevelt, ki je zahteval najnovejša obvestila. Popoldne sta Hull in Welles šla skozi park, ki se razprostira med ministrstvom in predsedniško palačo, in vstopila v Rooseveltovo delovno sobo. Konferenca je trajala do pol dveh. Nekaj minut zatem se je vršila že druga, ki so se je udeležili vsi člani vlade. Končala se je ob treh.

Oba ministra sta se vrnila v svoje urade, da bi se poučila o razvoju dogodkov. Vodja je imel

Borze

Dne 24. junija 1940.

Denar

Ameriški dolar 55.—

Nemška marka 14.70—14.90

Devizni promet je znašal na zagrebški borzi 5.405.050 din, na belgrajski pa 11.350.000 din. V efektih je znašal promet na belgrajski borzi 280.000 din.

Ljubljana — uradni tečaj:

London 1 funt 164.34—167.54
Newyork 100 dolarjev 4425.00—4485.00
Zeneva 100 frankov 1002.48—1112.49

Ljubljana — svobodno tržišče:

London 1 funt 203.27—206.47
Newyork 100 dolarjev 5480.00—5520.00
Zeneva 100 frankov 1238.00—1248.82

Ljubljana — zasebni kliring:

Berlin 61 marka 14.70—14.90

Zagreb — zasebni kliring:

Solun 100 drahem 40 blago

Belgrad — zasebni kliring:

Solun 100 drahem 41.00—41.50
Sofija 100 din 85.20—86.80

Curih, 24. junija. Belgrad 10, London 16.30, Newyork 442.50 Milan 22.50, Berlin 177.75, Stockholm 106.25.

Vrednostni papirji

Vojna škoda:

v Ljubljani 394 denar

v Zagrebu 398 denar

v Belgradu 400 denar

Ljubljana. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 92—93, vojna škoda promptna 394 denar, 8% Blerovo posojilo 94—95, 7% Blerovo posojilo 84—85, 7% posojilo Drž. hip. banke 100—101. — Delnice: Narodna banka 7800 denar, Trboveljska 260 denar, Kranjska industrijska družba 148 denar.

Zagreb. Državni papirji: 7% invest. posojilo 92 do 94, vojna škoda promptna 389 denar, dalmat. agrarji 60 denar—4% mesečni agrarji 48—49, 50, 8% Blerovo posojilo 94 denar, 7% Blerovo posojilo 85 do 86 (85). — Delnice: Priv. agrarna banka 184 denar, Trboveljska 260 denar, Gutmann 60 blago (57.50), Sladk. tov. Osijek 225—231 (225), Isis 31.25 denar, Oceania 600 denar, Jad. plovba 400 denar.

Belgrad. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 93.50 denar, vojna škoda promptna 400 denar, begluške obveznice 70 denar, dal. agrarji 65 denar, 8% Blerovo posojilo 94.50 denar, 7% Blerovo posojilo 85.25 denar (85.50), 7% posojilo Drž. hip. banke 100—101 — Delnice: Narodna banka 7800 denar, Priv. agrarna banka 184—187 (186, 185).

Žitni trg

Novi Sad. Z uzirom na uredbo o odkupu pšenice in koruze stare žetve, ki je že objavljena, pa še ni borzi dostavljena, je tečajna komisija odločila, da se običajna borzna lista danes ne izda.

Živinski sejmi

Mariborski sejem 21. junija. Na svinjski sejem je bilo pripeljanih 97 svinj. Cene: Mladi prašiči 5—6 tednov stari kom. 95—125 din, 7—9 tednov 130—175 din, 3—4 mesece stari 185—360 din, 5—7 390—460 din, 8—10 mesecev stari 490—570 din, 1 leto stari 820—910 din, 1 kg žive teže 8—10.50 din, 1 kg mrtve teže 12—15 din. Prodanih je bilo 82 svinj.

Cene živine in kmetijskih pridelkov

Cene živine in kmetijskih pridelkov v okraju Radovljica, dne 15. junija t. l.: Toli II. vrste 8.50, III. vrste 7 din, telice I. vrste 8, II. vrste 6.50, telice III. vrste 5.50 din, krave I. vrste 7, II. vrste 6 din, III. vrste 4 din, teleta I. vrste 12, II. vrste 10 din, prašiči: špeharji 8 din, pršutarji 9 din, za 1 kg žive teže. — Goveje meso 16 din, telatna 18 do 20 din, svinjina 18 din, slanina 22 din, svinjska mast 24 din, čisti med 24 din, volna: neoprana 45 din, oprana 50 din, surove kože: goveje 14 din, telečje 18 din, svinjske 10 din za 1 kg. — Pšenica 275—300 din, ječmen 230—250 din, rž 250 din, oves 250 din, koruza 190—250 din, fižol 600 din, krompir 250 din, lucerna 100 din, seno 100 din, slama 50—60 din; moka: pšenična 400—500 din, koruzna 250 din, ajdova 425 din za 100 kg. — Trda drva din 135 za 1 m³, jaja 1 din za 1 kos, mleko liter 2 din, surovo maslo 36 din za 1 kg.

v Berlinu zelo bojevit govor. Predsednik je postal vedno bolj razburjen. Tri ure po seji vlade je zopet poklical Hulla in Wellesa. Prišla sta ob šestih in ostala pri njem do osmih. Pri tem posvetovanju se je Roosevelt odločil, da pošlje nov poziv za ohranitev miru Ob navzočnosti svojih dveh sodelavcev je narekoval tekst, ki je bil že ob desetih oddan na ministrstvo in takoj brzojavno poslan.

To je lep dokaz Rooseveltove delavnosti. Pri svojih odločitvah predsednik Združenih držav ni vedno vezan na brzojavke in dokumente, ki prihajajo v zunanje ministrstvo. Ze dolgo časa je v navadi, da predsednik sprejema direktna poročila svojih poslanikov; ta so čisto osebna in ne gredo vedno skozi roke državnega tajnika. Zgodí se včasih, da ohrani ta obvestila le zase in na teh temeljijo njegove odločitve. To pa zlasti zato, ker ima toliko več zaupanja v poslanike, ki si jih je sam izbral. On tudi po lastni izbiri postavlja ljudi na najvažnejša mesta, iz česar sledi, da se morejo svobodno z njim razgovarjati, ne da bi bili vezani na ministrstvo. Zgodí se celo, da predsednik osebno telefonira poslaniku ali da prejme telefoničen odgovor od svojega predstavnika v Londonu, Parizu ali drugod. Ker imajo taki razgovori osebne in ne uradne značaj, jih ne stenoografirajo, kakor se to dogaja v razgovorih z državnim podtajnikom.

G. Roosevelt se v polni meri poslužuje te predprave in je v stalnem stiku z g. Bullitom, poslanikom v Parizu, in z g. Kennedyjem, svojim zastopnikom v Londonu. Treba je omeniti, da so ameriški poslaniki le redko poslaniki po poklicu, ampak so čisto vplivni politiki ali le imenitni industrijalet, finančniki ali celo znanstveniki, katerih sodba se zdi predsedniku še najbolj gotova in točna. Nobena tajnost ni, da imajo poročila teh dveh poslanikov iz Pariza in Londona velik vpliv pri Rooseveltu. To velja tudi za g. Dodda, poslanika v Berlinu. Ko je leta 1933 zasedel svojo službo, je še hranil svoje mladostne

Pri nerazpoloženju? *Pyramidon*

TABLETE

Ogl. reg. pod S. B. 1318 od 15. XII. 1938

Goljufije bankirja Jankoleta pred sodiščem

Ljubljana, 24. jun. Po vojni je pred okrožnim sodiščem že drugi večji proces ki obravnava razne velikopotezne in dolgoletne nečedne bančne spekulacije in sleparije, posebno pa manipulacije s hranilnimi knjižicami. Žrtve teh spekulacij so postali večidel mali ljudje, tako delavci, posli, kmetje, obrtniki in stare kmečke ženske. Ze ob 8 se je začela zbirati na velikem hodniku pred dvorano št. 79 velika množica ljudi, ki so prispeli na razpravo iz raznih krajev okolice, tudi iz oddaljenih vasi. Bilo je do 50 žrtvi, ki so udeležene v procesu kot oškodovanci in so bili o razpravi obveščeni samo kot zasebni udeleženci. Ti ljudje so računali, da jim bo sodišče povrnilo potne stroške in druge izdatke, kar pa ni moglo po predpisih kazenskega postopka. Bili so vsi močno razočarani. Nekateri so bili tako razjarjeni, da bi kar sami izrekli kruto sodbo nad bankirjem Miro Jankoletom.

Mali kazenski senat, ki mu predseduje s. o. s. g. Ivan Kralj in fungirata kot sododnika gg. Rajko Lederhas in dr. Leon Pompe, je za danes določil glavno razpravo proti bankirju »Slovenske banke« Miro Jankoletu, 44 letnemu Ljubljancu, ki je l. 1933 prevzel od dr. Ivana M. Coka in Franceta Ramovša »Slovensko banko« in je bil v trgovski register vpisan nato kot predsednik, ravatelj in poslovodja »Slovenske banke« in je za mnastopal kot edini lastnik banke, dočim so štiri druge osebe v trgovskem registru fungirale kot člani upravnega odbora banke.

Miro Jankole je prišel v konflikt s kazenskimi paragrafi že l. 1936 zaradi raznih neregularnih bančnih poslov, v začetku l. 1937 so začele prihajati razne ovadbe proti njemu zaradi kupcij s hranilnimi knjižicami, toda Jankole je znal zadeve sprva spretno zakrivati. V letu 1938 je prišla katastrofa, ko so se začele na državnem tožilstvu grmaditi množevne ovadbe. In naposled je bil na zahtevo drž. tožilstva Miro Jankole aretiran ter odvoden 19. avgusta 1938 v sodne zapore. Proti njemu je bila nato uvedena zelo obsežna preiskava, ki je trajala 22 mesecev.

Česa je Jankole obtožen?

Državni tožilec g. Branko Goslar je Mira Jankolea obtožil prvič zločinov napravljanja lažnih listin, drugi zločinov obrtne prevare in tretjič dveh prestopkov tatvine deponiranih 13 komadov vojne škode in hranilne knjižice. Ob 9 je začel po uvodnih formalnostih državni tožilec čitati prav obširno, na 34 straneh s strojem pisano obtožnico. Nje čitanje je trajalo poldrugo uro. Obtožnica očita Jankoletu, da je lažno vodil trgovsko, odnosno bančne knjige. S pogodbo od 27. februarja 1933 je on prevzel skoraj vse delnice »Slovenske banke« in je tako postal nje glavni lastnik. V bilancah je izkazoval od l. 1933 naprej že davno neizterljive terjatve kot izterljive v skupnem znesku 178.680 din (9 dolžnikov). Dalje je v vseh bilancah izkazoval pogojno regresno terjatev nasproti dr. Ivanu Marji Coku iz Beograda v znesku 922.025 din kot nepogojno terjatev in jo dajal v bilancah kot aktivum, dalje je že pred l. 1933 lažno vključeno postavko na račun konzorcija delničarjev z dne 31. decembra 1932 v znesku 4.882.833 din prevzel kot aktivum v svoje bančne knjige in jo izkazoval kot aktivum v vseh bilancah od l. 1933 naprej, dasi po prevzemu banke od obtoženčeve strani ni bilo nobenega konzorcija delničarjev. To postavko je pozneje zvišal za dve nadaljnji postavki v znesku 1.704.761 din, tako da je bil v knjigah zapisan ogromni lažni aktivum 6.587.595 din.

Dalje mu obtožnica očita, da je v bančnih knjigah in bilancah vodil kot lažni aktivum postavko 200.000 din kot vrednost deleža pri »Tekstilbazarju«; to je bila prodajalna razne kmečke manufakture v nekdanji Mahrovi hiši na Kerkovem trgu, kateri delež je bil že davno likvidiran. Napačno je izkazoval tudi znesek 128.148 din kot preostali saldo. Izkazoval je dalje v bilancah od l. 1934 naprej kot aktivum terjatev nasproti tvrdki »Tekstilja« v znesku 62.947 din, dasi ta tvrdka že davno ni več obstajala in je propadla.

Izrabljaj je moratorij denarnih zavodov pod zaščito

Obtožnica mu nato inkriminira razna kazniva dejanja, ki jih je bankir Jankole zakrivil s spekulacijami na hranilne knjižice. Posluževal se je pri tem raznih metod. Kot lastnik, predsednik in rav-

natelj »Slovenske banke« je nastopal kot plačila zmožen in voljan finančnik ter je izrabljaj moratorij denarnih zavodov pod zaščito, sklepal nato za lastniki vložnih knjižic raznih zaščitenih denarnih zavodov posojilne pogodbe, po katerih so dobile te žrtve, ki so imele drugod naložene svoje prihranke, a jih niso mogle vnovčiti, od bankirja posojila v večjih zneskih pod pogojem, da so banki zastavile hranilne knjižice, tako da je smela z njimi banka svobodno razpolagati. Trdi so bili ti pogoji. Obtoženec je tem žrtvam dajal višja posojila, tako nato, ko je bila posojilna pogodba podpisana, pa je prodal njih hranilno knjižico za primerno visoke odstotke od nominala na trgu. Sam pa je dobro vedel, da je »Slovenska banka« že davno prezadolžena in insolventna. Nasproti žrtvam pa je nastopal, da je banka prav soliden in solventen zavod.

V smislu posojilnih pogodb je z banko sklenilo posojila do 300 v stiskah se nahajajočih oseb. Vsi vlagatelji pri drugih denarnih zavodih so mu zastavljali knjižice z vlogami, ki presegajo do 10 milijonov dinarjev. Od 300 vlagateljev je bilo oškodovanih 154, ker jim več ni mogel vrniti knjižic, ko je Jankole že l. 1937 prišel v siske. Teh 154 lastnikov hranilnih knjižic je oškodoval za skupno vsoto 2.386.182 din. Nekateri žrtve za prav visoke zneske, kakor n. pr. za 127.805 din in drugo za 184.959 din. Druge žrtve za manjše zneske.

Dalje mu obtožnica inkriminira kot kaznivo dejanje okolnost, da je neki Dr. R. Rozalji obljubil, da ji bo izročil knjižico Kmetijske hranilnice in posojilnice v Starem trgu pri Ložu z nominalno vrednostjo 10.000 din, in jo je tako premočil, da mu je na račun kupnine za knjižico izročila 6.000 dinarjev.

Obtoženec se je posluževal še drugih trikov pri spekulacijah s hranilnimi knjižicami. Ljudem, ki so zaupali v njegovo banko, je izdajal bančne hranilne knjižice. Postopal je prav rafinirano. Interesentom je govoril, da je »Slovenska banka« kljub hudi gospodarski in denarni krizi še vedno zmožna vseh plačil in da razpolaga z večjimi vsotami. Pregovoril je ljudi, da so mu izročili hranilne knjižice drugih denarnih zavodov pod pogojem, da je plačal na račune vložnih knjižic večjo vsoto, ostali znesek pa prenesel na hranilne knjižice »Slovenske banke«, ki je bila sploh prezadolžena l. 1938 za nad 10.000.000 din in ni imela v blagajni dostikar niti pare. Na ta način je oškodoval 25 oseb, ki so mu izročile 28 hranilnih knjižic raznih denarnih zavodov v Sloveniji v nominalni vrednosti vlog za skupno vsoto 1.011.357 din. Neko mu je izročil kar tri hranilne knjižice z vrednostjo vlog 229.478 din. Bankir mu je plačal nekaj tisočakov, uboga žrtva pa je sedaj ob 219.478 din. Tudi neka druga stranka je bila na ta način opeharjena za 114.684 din. Neke stranka je celo pri bankirju naložila na vložno knjižico »Slovenske banke« in položila pri blagajni 27.800 din. Prejela pa je nato — tak kavalir je bil — knjižico z vlogo 29.800 din. Bila je ob vse prihranke. Vsa leta je posloval brez vsake kontrole. Prekladal je posle od dneva na dan, iz knjižice na knjižico, da je mašil luknje in da je zadovoljeval nadležne posojilnajemnike, ki so mu posojila že davno vrnili, toda on jim zastavljenih hranilnih knjižic ni mogel vrniti pravočasno. Omenjenih 25 oseb je oškodoval za okoli 750.000 din.

Obtožnica dalje očita bankirju Jankoletu, da si je prilastil pri »Slovenski banki« deponiranih 13 kosov vojne škode Fr. Zagorja v vrednosti 6.110 dinarjev in da si je tudi prilastil v banki deponirano hranilno knjižico Simona Kmeteca v znesku 23.918 din.

Jankole se ne čuti krivega

Državni tožilec je ob 10.30 nehal s čitanjem obtožnice. Senatni predsednik je nato odredil kratak odmor. Dvorana je zasumela. Nekateri ženske so jokale. Moški oškodovanci so stiskali pesti. Obtoženec je mirno odšel na hodnik, da se navije svežega zraka. Elegantno je opravljen. Nosi dolgo, lepo pritrženo brado in brke. Na zunaj kaže popolno hladnokrvnost. Tu in tam je vrgel pogled na občinstvo, na svoje žrtve. Ob 11 dopoldne se je začelo njegovo zasliševanje. Trajalo je neprestano dve uri. Obtoženca brani ex officio dr. Schley.

Predsednik ga je kratko vprašal: »Se čutite krivega? — Obtoženec rezko: »Ne!« — »V katerih

točkah ste krivi?« — Ponovno: »Nisem kriv.« (Veliko začudenje med občinstvom.) Predsednik: »Vprašanje je sedaj tudi, v kolikem obsegu priznate dejanske navedbe obtožnice? Prvič, da ste lažno vodili v knjigah dolžnike, kakor je to navedeno pod A.« Obtoženec se je začel izmotavati in navajati razne okolnosti. Predsednik je nato dal protokolirati kratko: »Obtoženec dejansko prizna navedbe pod veliko črko A od 1 do 7.«

Predsednik je nato prešel k obtožbi točke B glede 154 oškodovancev, odnosno upnikov, ki so mu zastavili za dana posojila večje hranilne vloge drugih denarnih zavodov. Mnogi so posojila vrnili, toda niso dobili zastavljenih knjižic vrnjenih. Obtoženec je v dveh zadevah oškodovancev ugovarjal. Naposled je obtoženec izjavil: »Priznam tudi dejanske navedbe pod B in D obtožbe z malimi izjemami dveh strank. Priznam, da sta imela Zagar in Kmetec vojno škodo, odnosno hranilno knjižico deponirano v banki.«

Začelo se je nato podrobno zasliševanje obtoženca od točke do točke. Glede neizterljivih terjatev je kratko izjavil, da so vse postavke, navedene v knjigah, še vedno izterljive ter se je strokovnjško znal sklicevati na obširno poročilo dveh izvedencev v knjigovodstvu dr. Albina Kandareta in g. Božiča. Glede postavke dr. Ivana M. Coka je pojasnjeval tako, da se je ta obremenil pravilno z 922.025 din. Dr. Cok je dobil knjižico »Slovenske banke« za 600.000 din, zavezal se je garantirati za ostale dolgove »Slovenske banke«. Hranilno knjižico pa je dr. Cok zadolžil pri Kmetijski posojilnici v Ljubljani in pri nekem denarnem zavodu v Zagrebu. Ker knjižice ni vrnil, zato je bil obremenjen z gornjim zneskom.

Račun delničarjev za 4.882.833 din

Prav značilna so bila pojasnila obtoženčeva glede računa delničarjev v znesku 4.882.833 din, ki je bil postavljen v bilanco banke od l. 1933 naprej kot aktivum. Obtoženec je izjavil: »Ta račun je bil med aktivni v knjigah že, ko sem prevzel banko. Delnice sta založila dr. Ivan M. Cok in Fr. Ramovš. Delnice so bile lombardirane.« Predsednik ga je prekinil: »Delnice banke so bile brez vrednosti.« Obtoženec kratko: »Nekaj so bile vredne.« Kočljivo vprašanje, zakaj je obtoženec konec leta 1933 ta račun delničarjev obremenil še z dvema postavkama v znesku 1.704.761 din. Na zadevno predsednikovo vprašanje se je obtoženec skušal izmotati kratko:

»Sem moral tako storiti, da je nastalo v bilanci ravnotežje. Obremenil sem s tem knjižno samega sebe.«

Glede »Tekstilbazarja«, ki je imel svojo prodajalno v nekdanji Mahrovi hiši, je obtoženec omenil, da je bil ta »bazar« prvotno obremenjen z 1.877.000 din. Dolg je bil odpisal, obremenil pa je bazar za 200.000 din, ker je račun, da se bo dalo toliko izterjati od raznih bazarjev dolžnikov. Tudi glede drugih postavk proti »Tekstilji« je obtoženec zatrjeval, da so bile v redu vpisane in da je bila ta tvrdka izbrisana iz trgovskega registra šele leta 1938.

Glede tatvine 13 kosov vojne škode in Kmetičeve hranilne knjižice je obtoženec zanikal krivdo iz izjavil, da dolgo ni vedel, da so te stvari shranjene v glavni bankini blagajni.

Danes milijonar — jutri berač

Predsednik je nato prenehal z zasliševanjem obtoženca glede raznih drugih manipulacij ter mu mirno posegel v njegov zagovor z vprašanjem:

»Ko ste bili prvič zaslišani na sodišču, ste izjavili, da imate premoženja za 1 milijon dinarjev.«

»Ko sem bil takrat prvič zaslišan, sem res imel premoženja za okrog 1 milijon, pozneje sem vse založil v Slovensko banko. Bom to dokazal.« Predsednik: »V čem je obstajalo to vaše premoženje? Obtoženec: »V vrednostnih papirjih in v gotovini, ki sem jo zaslužil.«

Pozneje, ko so Jankoleta in »Slovensko banko« razni upniki preganjali in rubili, je obtoženec na okrajnem sodišču podal pred sodnikom izvršilnega oddelka kratko izjavo, da nima nobenega premoženja.

Kako so se pogajali za banko

Predsednik je nato načel vprašanje, kako je prišlo do prevzema banke od strani obtoženca.

Obtoženec je skušal dokazati z raznimi podatki in kalkulacijami, kako bi lahko pri banki zaslužil. Res je prevzel bankin inventar za 50.000 din, sam ga je cenil na 100.000 din. V pogodbi z dr. Cokom in Ramovšem se je obvezal, da prevzame v svojo obveznost vsa plačila nasproti upnikom, razen onih, ki so bila vključena na hišo na Kerkovem trgu. Hiša je bila takrat cenjena na 4 milijone 200.000 din, sam pa je račun, da je vredna 4.800.000 din. Mestna hranilnica je bila vključena za 1.190.000 din. Ta dolg je plačal polovico v knjižicah tega zavoda, ki jih je pokupil, v denarju pa 190.000 din. Narodna banka je bila vključena za 2 milijona. Dr. Coku se je v Beogradu posrečilo, da je finančno ministrstvo odpisalo okrog 1.200.000 din. Vrednost hiše pa je bila takrat okoli 5.000.000 din. Ko bi jo prodal, bi lahko kril upnike in še nekaj profitiral. Računal je na dobiček okoli 2.000.000 din. Zaradi hiše je pozneje nastal spor med njim in dr. Cokom. — Predsednik: »Bili ste res velik optimist!« — Obtoženec: »Da, da. Od Assicurazioni Generali sem dobil ponudbo za prodajo hiše. Ponujala je zanj 4.500.000 din. Sam sem zahteval 5.000.000 din. Pri posojilih sem račun, da na dohodek od obresti.« Pri posojilih je račun, da 8% obresti. Ponovno je obtoženec zatrjeval: »Ko sem banko l. 1933 prevzel, ta ni bila pasivna. Nekaj je bila vredna tudi bančna koncepcija.«

Spekulacije s hranilnimi knjižicami

Predsednik je nato prišel na vprašanje spekulacije in nakupa hranilnih knjižic. Vprašal je obtoženca: »Kako to, da ste toliko knjižic nakupili in da je nastal tako velikanski dolg?« (Med občinstvom vzklík: »To nas zanima!«) Obtoženec: »Bilo je preveč upnikov in preveč stroškov.« Nakupovanje hranilnih knjižic je začel 4. septembra 1934 in jih je kupoval do avgusta 1938. Da je nastala tako velika prezadolžitev banke (nad 10 milijonov din), je vzrok tudi dejstvo, da je bila hiša na dražbi preizkušena prodana za 3.600.000 din. Tečaj za knjižice se je povišal in je moral knjižice dražje kupovati. Sprva so knjižice nekaterih zavodov padle od 100 nominala na 30%, pozneje pa so se dvignile na 80% nominala, nato pa zopet padle na 70%. Predsednik: »Prevzemali ste celo knjižice za nominalno vrednost, pa jih nato prodajali ceneje, za 60% nominala. Izgubili ste 40%.« Obtoženec: »Računal sem, da bom druge knjižice ceneje dobil in tako kril izgubo.«

Naposled je obtoženec na zadevno predsednikovo vprašanje omenil prav kratko: »Sem bil v dogovoru z različnimi finančnimi skupinami glede sanacije Slovenske banke. Prišla je katastrofa in moja aretacija.«

Dopolnenska razprava je bila končana ob 13 ter se je ob 14 nadaljevala z nadaljnjim zasliševanjem obtoženca.

Prezadolženost Slovenske banke in nje sanacija

Ob 13. prekinjena razprava se je ob 14 nadaljevala. V glavnem je šlo za prezadolženost Slovenske banke in nje sanacijo. Obtožnica je navajala, da je bila Slovenska banka že leta 1933, ko jo je prevzel obtoženec, močno prezadolžena in da je nje prezadolženost dosegla ob času zapečatenja njenega lokala v avgustu leta 1938 ogromno vsoto 14.726.510 din, od katerega zneska odpade na delniško glavnico 7.500.000, ostanek 7.226.510 din pa na razne upnike. Obtoženec pa je od leta 1935 naprej izkazoval za Slovensko banko vedno ugodne bilance, ki so bile objavljene v »Uradnem listu« in po časopisih. Prav te ugodne bilance so vzbujale pri ljudeh zaupanje do banke, da je solidna. Bila pa je nasprotno vedno v stiskah.

Na popoldanski razpravi je obtoženec podal prav zanimiv sanacijski načrt. Imel je obsežen ekspozé, kako se je za sanacijo banke zanimala neka skupina nemških finančnikov — židovskega rodu. Vodila so se leta 1938 od spomladi naprej pogajanja. Na razpolago naj bi po obtoženčevih zatrditvah Slovenska banka dobila 5 milijone nemških mark, kar je bilo 45.000.000 našega denarja. Slovenska banka bi prejela 22 in pol milijona, da bi se najprej zvišala delniška glavnica, z 22 in pol milijonom pa bi skupina nakupila vloge pri raznih denarnih zavodih. Te vloge bi bile plačane po 60% nominalne vrednosti in dobili bi mi — tako je dobesedno pripomnil obtoženec — novih 39 milijonov dinarjev. Od teh bi se porabilo 30 milijonov za dolžnike pri raznih zavodih, ostanek pa bi bil dober zaslužek. Vsi bi profitirali, je pristavil obtoženec.

Državni tožilec: »Kdo je vodil ta pogajanja z nemško skupino?«

Obtoženec: »Sam osebno sem jih vodil. V Nemčiji pa sem imel svojega zaupnika.«

Sodnik: »Kaj je vzrok, da ni prišlo do sanacije in kupcije?«

Obtoženec resignirano: »Vzrok — moja aretacija. Ta je bila za mene katastrofa! Obtoženec je navajal, koliko denarja je položil v banko. Navajal je velikanske vsote, tako 300.000, dalje 371.885 in naposled 900.000 din. Predsednik ironično: »Čudna banka, ko nima nobenega denarja! Toliko rubežni je imela! Vsako leto! Navadnih davkov in drugih prispevkov niste mogli plačevati!« Obtoženec: »Tudi velike delniške družbe se dajo rubiti za davke in druge prispevke!« Nadalje je obtoženec pojasnil, kako je organiziral nakup hranilnih vlog in kako so se knjižili izdatki in dohodki iz teh vlog. Predsednik: »Smatram, da ste bili vi in banka istovetna, faktično, formalno ne.« Zaslišanih je bilo nato nekaj prič o nekaterih okolnostih, ki jih je navajal obtoženec. Razprava je bila ob 19 prekinjena, nadaljevala se bo jutri. Jutri bo sodišče zaslišalo do 50 prič. Proces bo trajal najmanj 3 dni.



Takole so Monakovčani pričakovali Hitlerja in Mussolinija, ko sta se sestala zaradi premirja s Francijo

spomine z univerze v Heidelbergu in Leipzigu. Predsednik ima veliko spoštovanje tudi do gosp. Messersmitha, bivšega poslanika v Berlinu, ki je bil pozneje imenovan za poslanika na Dunaju, kjer je ostal do aneksije Avstrije. Po teh dogodkih je bil pozvan v Washington, da bi tam vodil poseben oddelek State Departmenta; zlasti je ga g. Messersmith pridobil na ugledu pri predsedniku, ker je že dolgo časa v naprej napovedal sedanjo evropsko akcijo in je zaradi tega podpiral Rooseveltovo energično zadržanje.

Črna soba

Eden najbolj tajinstvenih in zavarovanih prostorov State Departmenta je »code room« — črna soba, kjer se odpošiljajo in razvozlavajo poročila v tajni pisavi. Prostor varuje močna železna ograja z majhno odprtino, ki je prav toliko široka, da more iti skozi njo aktovka. To spominja na blagajniško okence kakšno dobro zavarovane banke. Zelo malo oseb ima dostop v ta prostor. A tu je mnogo skrbnega dela in črna soba si je pridobila posebno važnost. Kaj mislite o lističu, na katerem se nahajajo le naslednje številke: 07562 21245 1468 9.

No, ta listič, najden pri neki sumljivi osebi, je bil le nalog generalnega nemškega konzula vsem drugim nemškim konzulom v Združenih državah, da dajo tajnemu agentu na njegovo prošnjo po priliki vsoto 10.000 dolarjev. »Črna soba« je odkrila to tajnost. Bila je ustanovljena leta 1917, ko so Združene države stopile v vojno z Nemčijo, da razvežejo sumljiva poročila. Spominjamo se, koliko zla so ta prizadela Združenim državam. Znaj se začena znova, čeprav so Združene države nevturalne. Ni dolgo tega ko je bila v New Yorku odkrita zarota s ciljem, da se upostavi diktatura. Vršili so se atentati v vojnih tovarnah, ki izdelujejo orožje za ameriško vojsko, pa tudi v tistih, ki so delale za Anglijo in Fran-

cijo. In nihče se ni začudil, ko je zvedel, da je črna soba zopet začela delovati.

Ustanovil jo je Yardley, mož izrednega talenta. Imel je tako dober nos, da se mu je posrečilo odkriti cel sistem številk, ki so po nekkih znakih predstavljale japonski tekst, ne da bi mož razumel ene snano japonsko besedo. »Črna soba« je preprečila atentat na predsednika Wilsona, odkrila denarne prevare, iz katerih so boljše plačevali svoje privilegije, razkrinkala agente, ki so večkrat poskušali zlorabiti zaupanje, ki so ga imela nevturalna poslaštstva s tem, da so se posluževali njihovih diplomatskih kovčgov. Kot l. 1917 se tudi zdaj glavni stan zaročnikov nahaja v Mehiki, odkoder prehajajo čez mejo. Vse to nadziranje diplomatov daje črni sobi veliko dela.

Možje, ki svetujejo Rooseveltu

Med možmi, ki obveščajo Roosevelta o zunanjih dogodkih, zavzema prvo mesto Cordell Hull. Čeprav se predsednik včasih ne ozira na njegovo mnenje, je vendar res, da ima državni tajnik odločilno vlogo. Je to že precej postaren mož, na videz nekoliko suhoparen in profesorski, a odlikuje ga preprostost in poročilni. Ni avtoritaren in večkrat zbere svoje podrejene v svoji delovni sobi, da izve njihova mnenja. Gre celo tako daleč, da zagovarja svojemu nasprotno mnenje, da vidi pri svojih tovariših reakcije, in se tako indirektno prepriča o pravilnosti svojega mnenja. Ko sta imela Chamberlain in Hitler svoj prvi sestanek v Berchtesgaden, je Hull naročil, naj ga ne motijo pri delu s kakimi nejasnimi napovedmi o uspehu tega razgovora. Zahteval je, naj ga obvestijo le o dveh stvareh: o tekstu uradnega poročila in o trajanju konference. Pristavil je, da mu ti dve stvari več povesta kot vsi komentarji.

Bolj slaven kot Hull je pa državni podtajnik Sumner Welles. Ta je diplomat po poklicu in je vstopil v State Department po prizadevanju svojega prijatelja Franklina Roosevelta, ki je bil

tedaj član Wilsonove vlade. Welles je velik, tog, brezhibno oblečen, hladno vljuden in izreden delavec, ki ne pozna utrujenosti. Spada v tisti ovek krog prijateljev, čigar povabilu se predsednik prav rad odzove, da prebije pri njem kak večer v važnem pogovoru. Vendar se njuno mnenje ne strinja vedno. Po sporazumu v Münchenu je bil bolj optimistično razpoložen kot pa Roosevelt; vendar ga to ni oviralo, da ne bi ostro odgovoril nemškemu poslaniku, ki je prišel protestirati zaradi govora notranjega ministra Yekesa. Welles je sprejel poslanika bolj hladno kot navadno in mu odgovoril, da je nemški protest nesprejemljiv.

Nekoliko tajinstvena oseba je A. A. Berle, precej mlad mož, ki ga je Roosevelt uvedel v State Department, in sicer ne brez odpora Hulla. Nekoliko kasneje je moral ta priznati, da kaže mladi Berle izredne talente. Včasih izvršuje kake posebne odredbe predsednikove; njegova specialna stroka je politika Združenih držav v južnoameriških državah. Berle namreč krasno govori špansko.

Roosevelt čisto išče sveta pri ljudeh, ki ne zavzemajo nikake vladne službe. V začetku njegove vlade je bil to glasoviti brain's trust, združenje nekaterih osebnih predsednikovih prijateljev; ti so se pa polagoma razpršili. Roosevelt se večkrat obrača za svet na nekatere velike bankirje in gospodarstvenike, da si ustvari mnenje o kaki zamotani zadevi.

Tako je zunanja politika Združenih držav manj formalna in manj odvisna od izvedencev kot pri velikih evropskih državah. In prav to daje Rooseveltu možnost, da podvzame včasih naglo in senzacionalne odločitve, ki pa niso nikoli naperjene proti zaveznikom. Nasprotno, predsednik je zlasti v zadnjem času pokazal svoje simpatije do evropskih velikih demokracij in doklor bo imel od državne vaje v rokah, bodo imeli zavezniki v njem iskrenega in zvestega prijatelja. (Iz francoščine.)

Drole novice

Koledar

Torek, 25. junija: Viljem, opat, Henrik, škof.
Sreda, 26. junija: Janez in Pavel, mučenca. Vili-
gili, mučenec.

Novi grobovi

† V Zagrebu je umrl gospod dr. Milivoj De-
man. Pokopali ga bodo v eredo, 26. junija ob 10
dopolne na Mirogoju. Naj mu sveti večna luč! Za-
jujoči ga, soprogi in hčerki naše globoko sožalje!

Osebnosti

== Poročila sta se g. Josip Kodran, davčni
uradnik, in gđc. Inge Ravnikar. Cestitamol!

== Diploma. Na ljubljanski glasbeni akademiji
je bil z odliko diplomiran g. Jaroslav Jerabek, go-
jenec prof. Jena Slajca. Cestitamol!

== Promocija. V sredo, 26. t. m. ob 12 bodo v
zbornišni dvorani ljubljanske univerze promovirani
za doktorja prava gg. Pezdir Vladimir, Pollak Jože
in Egon Smerdu, vsi iz Ljubljane, Svetozar Polić iz
Grosuplja in Ciril Zakelj iz Stare vasi pri Zireh.
Cestitamol!

== Diplomirani so bili na pravni fakulteti ljub-
ljanske univerze gg. Anton Bizjak iz Primskovega
pri Krenju, France Kandus iz Ljubljane in Jožef
Podlessek iz Prekmurja.

Kopalne obleke — čista volna — stare nizke cene

ALOJZIJ POTRATO PREJ
JOS. KUNC & Co.
LJUBLJANA - MIKLOŠEVA CESTA

— O obisku slovenskih županov v Belgradu pri-
naša ilustriran članek v zadnji številki mesečnik
belgrajske mestne občine: »Beograđske opštinske
novine«. Obsežna revija belgrajske mestne občine,
ki ima številne in zanimive članke iz belgrajskega
občinskega gospodarstva, iz zgodovine mesta in iz
društvenega družabnega življenja naše prestolnice,
je odlično urejena. Njen urednik g. Djuro Banjac,
šef oddelka za tisk in turizem pri belgrajski mestni
občini, je sredi maja spremljal slovenske župane po
vseh belgrajskih občinskih ustanovah, tako, da so
župani imeli od tega obiska res premožne koristi.
Članek na kratko orisuje vse obiske slovenskih župa-
nov v Belgradu, slike pa kažejo župane na Avali,
pred spomenikom neznani junaku, dalje pred
mestnim otroškim zavetiščem v Zvezanski ulici in
njihov obisk v Venčanski vinogradniški zadruzi.

— Matura na drž. II. realni gimnaziji v
Ljubljani (na Poljanah) se je letos vršila pod
predsedstvom gospoda ministrskega odposlanca di-
rektora Karla Prijatelja od 10. do 22. junija. K
izpitu se je prijavilo 87 učenec tekočega šolskega
leta, 1 učenka prejšnjega šol. leta, 1 privatist in
1 privatistka, vseh 90. Maturu je naredilo 73 kan-
didatov, 13 jih ima popravni izpit, 4 pa so bile
odklonjene za leto dni. Maturu so opravile (prvih
16 je bilo oproščenih ušnega dela viš. teč. izpita):
Begu Zorka, Ibovnik Marija, Stukelj Nežica, Zu-
zek Magdalena, Brodnik Cecilija, Dragan Nada,
Kenda Dunja, Kolenc Breda, Korosec Vida, Mehle
Marija, Merun Dragotina, Skrinjar Bogomila,
Blatnik Ana, Cigoj Breda, Škerlj Magdalena, Zida-
rič Ksenija, Avčin Bogomila, Ažnoh Ana, Bačar
Cecilija, Berceci Avrelja, Beve Ana, Breclj Boži-
dara, Breclj Stanislava, Eržen Hedvika, Est Vanja,

Pokojninsko zavarovanje trgovskih pomočnikov

Z dnem 1. julija 1940 se prične po uredbi, ob-
javljani v Službenih novinah z dne 30. marca 1940,
št. 74-XXV, obvezno zavarovanje trgovskih po-
močnikov po zakonu o pokojninskem zavarovanju
nameščenec, kolikor niso bili že sedaj zavezani
zavarovanju.

Ze sedaj so zavezani zavarovanju trgovski po-
močniki, ki redoma opravljajo tudi pisarniške po-
sele, potniki s stalno plačo ali zajamčenimi mini-
malnimi dohodki, ako niso prestopili v potniški
poklic iz zavarovanju nezavezane službe, in tr-
govski potniki, ki vodijo obrat, obratni oddelek
ali podružnico, ki imajo višje nadzorstvo nad de-
lom drugih oseb ali ki so absolvirali 6 razredov
srednje ali druge šole, ki jim je po bivšem av-
strijskem vojnem zakonu dajala pravico do dve-
letne namesto triletno vojaške prezentne službe.

Po novi uredbi so pa zavezani zavarovanju
trgovski pomočniki, zaposleni v trgovskih podjet-

Gartroža Ivanka, Gspan Vera, Hornig Huberta,
Hrastnik Eva, Jerman Ana, Kralochwill Marija,
Lešnjak Jana, Malenšek Amalija, Novak Janja, Po-
lajnar Miroslava, Požar Breda, Rauter Zora, Rav-
nikar Vera, Smrekar Nada, Uranič Danica, Zakraj-
šek Angela, Benedik Ana, Cebular Rafaela, Ga-
šperšič Ana, Humar Vida, Hvale Bronislava, Me-
šič Jadviga, Pehaček Rafaela, Pivk Frančiška,
Plesnik Ljudmila, Ravnikar Marta, Škerjanc Anto-
nija, Železnik Bogomira, Dereani Marija, Gorenc
Amalija, Gril Dragica, Kikelj Nada, Klemenč Lili-
jana, Lukan Mihaela, Mlakar Majda, Naglič Marija,
Novak Marija, Penč Mirjam, Ribarič Bogdana,
Robič Tatjana, Štebinger Zora, Švigelj Jožeta,
Višič Olga, Vodnik Aleksandra, Wedam Eletta,
Zaje Marija, Erjavec Nada, Stojkovič Majda.

Ing. Prezljav MORTOMOLI

prasek in tekočina zanesljivo pokončuje molje v vseh
razvojnih oblikah.

Zahtevajte ga v drogerijah in specer. trgovinah.
Navodila in pojasnila daje filopatolog poob. agro-
nom **Ing. Prezljav, Wolfova ulica 3, tel. 34-78, Ljubljana.**

— Slovensko čebelarstvo društvo v Ljubljani, ki
ima svojo nadrobno trgovino na Tyrševi cesti 21,
je sedaj ustanovilo tudi še trgovino z medom na
debelo. Med bo društvo prevzemalo od svojih čla-
nov v komisijko prodajo ter bo dajalo predjume.
Vodstvo pa upa, da bo s tem pripomoglo, da bodo
člani svoj pridelek vnovič lažje in po boljših
cenah.

— Zveza nameščen prireditelj v Smihelu pri
Novem mestu v dne 28. do 30. junija duh. vaje
s tečajem KA. Vse nameščenke iz Dolenjske, ki so
pripravljene delati v naših vrstah, iskreno vab-
ljene.

— Dekliški dom na Karloviški cesti v Ljublja-
ni sprejema dijakinje, ki hodijo v klasično ali real-
no gimnazijo ter meščanske šole. Gojenke imajo v
zavodu vsa oskrbo ter skrbno vzgojo, ki jo odlikuje
predvsem nepretrgana domačnost ter pravi družin-
ski duh. Prospekte pošilja in vsa pojasnila daje ra-
vnateljstvo Dekliškega doma, Karlovska cesta 22,
Ljubljana.

— Na Sušak, Bakar, Kraljevico in Crikvenico
z avtobusom za 300 din z vso oskrbo. Informacije
v Izletni pisarni M. Okorn, Ljubljana, Miklošičeva
cesta št. 5, tel. 22-50.

— Smrtne nesreče kolesarja. V nedeljo popol-
dne ob 4 se je zgodila na betonirani cesti v goz-
dičku med Medvodami in Jepercu prometna ne-
sreča, pri kateri je zginil življenje 18letni dela-
vec Kuralt Anton iz Škofje Loke. Peljal se je s
kolesom in pri tem zadel v osebni avtomobil, ki
mu je vozil nasproti. Kuralt je pri sunku odletel
naravnost v avtomobil in z vso silo zadel v
sprednjo šipo. Ta se je razbila, pri tem pa je Ku-
ralt dobil tako hude poškodbe na glavi, da je v
kratkem izdihnil. Na mesto nesreče je prišla tudi
komisija, ki je ugotovila vzrok karambola.

— Pri notici Jugoslav. knjigarnice o zemljevidu
Evrope v nedeljskem »Slovenec« se je vrnila po-
motna. Zadnji stavek se mora pravilno glasniti: Cena
nenalepljenemu zemljevidu, v dveh listih, je z ni-
žana na 40 din.

— Divjaki v vlaku. Prvi dolenski vlak, ki
prihaja ob 7 v Ljubljano, je imel v ponedeljek zju-
traj čudne goste. Nekje od Trebnega naprej je

vstopila družba razigranih fantov, ki se jim je vi-
delo, da so veselili in pregledovali pogledali v
kozarec. Peli so in razgrajali in ko je prišel med
postajama Veliko Loka in Višnja gora v vagon
sprevodnik in zahteval vozne listke, je že nastal
prvi prepri. Med šestimi fanti, ki so do tedaj že
pregnali druge potnike iz svoje okolice, je bil nek-
do, ki ni imel karte. Ostala petorica je dala spre-
vodniku vozne listke, šest pa se je uprl. Ko ga
je sprevodnik opominjal, naj mu da karto, je nek-
do potisnil fantu v roko že preščipljeno karto, na
kar jo je ta izročil sprevodniku. Sprevodnik se se-
veda ni dal prevariti in je zahteval od fanta, naj
karto plača sedaj med vožnjo. Fant na to seveda
ni pristal in začel je celo groziti sprevodniku, češ,
da bo že obračunal z njim. Sprevodnik je nato
odšel v sosednji vagon, družba bojeviti fantov pa
se je medtem spravila na potnika, ki se je vozil
s svojim 9 letnim sinom v Ljubljano. Razgrajali po-
tniku niso mogli odpustiti, da je opozoril sprevo-
dnika, da ga hoče s karto prevariti. Ko je vlak
zavozil v predor, so padli razgrajali čez potnika,
ki se je duhaprisotno znal umakniti v sosednji va-
gon. Razgrajali pa so jo drli za njim in ga zopet
napadli, tako da je bil prisiljen potegniti za zasil-
no zavoro. Vlak se je ustavil in službojuči organi
so napravili red, tako da je vlak mogel zopet
nadaljevati vožnjo. Najprej so bili obveščeni tudi
orožniki in v Višnji gori sta čakala že dva orož-
nika, ki sta hotela razgrajale prijeli. Divjaški fan-
ti pa so se jim postavili po robu, zaradi česar sta
orožnika odnehala, da je mogel vlak brez zamude
nadaljevati vožnjo. Obveščena pa je bila postaja
na dolenskem kolodvoru in ko je vlak prisopihal
na kolodvor, je razgrajale sprejela ljubljanska po-
licija in jih odvedla. Divjaški fantje so povzročili
precej razburjenja na vsem vlaku in so vsi potni-
ki enodušno zahtevali, da jih oblasti pošteno kaz-
nujejo.

— Srebrna ura z monogramom L. Z., drag spo-
min — je bila izgubljena v nedeljo v Podholmu od
vasi do železniške postaje. Kdor jo je našel, je na-
prošen, da to sporoči uredništvu »Slovenec«. Stro-
ški bodo povrnjeni.

Po državi

* Sveto leto za Hrvate. Po naročilu hrvatskega
metropolitana in zagrebskega nadškofa dr. Alojzija
Stepina se preteklo nedeljo po vseh hrvatskih cer-
kvah oznanili začetek svetega leta za Hrvate. Cer-
kvene slovesnosti se bodo začele na praznik sve-
tega Petra in Pavla, 29. junija in bodo trajale
točno eno leto. Duhovniki so prebrali s prične
papežev breve, v katerem sedanji sv. oče papež
Pij XII. proglašal sveto leto za Hrvate v spomin
1300 letnice, odkar so Hrvati prišli prvič v stik
s sveto stolico. Obenem sv. oče podeljuje velike
odpustke.

* Blagoslovitev temeljnega kamna za novo žu-
pnjsko cerkev v Zagrebu. Kakor smo že poročali,
bodo na Trešnjevki v Zagrebu zgradili novo žu-
pno cerkev sv. Marka Križevčana. Cerkev so začeli
graditi pred štirinajstimi dnevi in je preteklo ne-
deljo blagoslovil temeljni kamen zagrebski nadškof
dr. Stepina ob navzočnosti podpredsednika HSS
dr. Kosutića in zagrebskega župana dr. Starčevića.
Ce bo šlo vse po sreči, bo cerkev dograjena do
januarja 1941. Za gradnjo zunanega dela cerkve
bo poskrbel nadškof dr. Stepina, za notranjo opre-
mo cerkve pa župljani sami.

* Pametna odredba. Dne 6. julija bo, kakor
smo že poročali, veliko romanje Hrvatov v Marijo
Bistrico. Zagrebski nadškof dr. Stepina je za to
priliko izdal okrožnico, v kateri omenja, da se je
ob zadnjih romanjih opazilo, da so bili romarji,
posebno žene in dekleta, nedostojno oblečeni. Nad-
škof opozarja vernike, da ne bo dovoljeno romar-
jem, ki bi bili nedostojno oblečeni, iti v procesijo
v Marijo Bistrico. Reditelji bodo vse take romarje
odstranili iz procesije.

* Letos ne bomo izvažali pšenice. Zagrebski
»Jutarnji list« poroča iz Sombora: Za letošnji pri-
delek pšenice in drugih žitov vlada posebno zaradi
vojne veliko zanimanje. Ker se posevki v mesecu
maju niso posebno popravili, računajo strokovnjaki,
da bo pridelek znašal nad 20 milijonov metrskih
stotov. To pomeni, da ne bomo mogli prav nič
pšenice izvažati, marveč bomo morali za domačo
prehrano porabiti celo rezerve iz lanskega leta. V
domavski banovini je samo v Bački in v Gornjem
Banatu stanje nekoliko ugodnejše. Zaradi hude zime
in mrzle pomladi ter zaradi pogostega deževja in
povodnji se posevki niso razvili in žetev bomo
imeli dva do tri tedne kasneje kakor navadno. Le-
tos je bilo 300.000 katastralnih jutrov manj pose-
janih kakor lani, povodenj pa je uničila 150.000
jutrov posevkov. Tudi stanje koruze ni zadovoljivo,
vrhu tega pa povzročajo veliko škodo nevihte in
toča. Jecmen je dobro prezimil, vendar ga bo kljub
temu manj kakor lani. Isto velja za oves.

* Lisice in dihurji so se spravili na perutnino
v gornjem delu mesta Križevcev. Tam se večina
prebivalstva peča s perutinarstvom in goje veliko
perutnine. Pretekli teden pa so dve noči zapore-
doma navale na dvorišča lisice in dihurji in po-
morili ter odnesli veliko število perutnine. Samo
v dveh hišah je zmanjkalo 148 piščancev. Zaradi
tega pripravljajo lovci velik pogon na lisice in di-
hurje.

— Proti trdi stolici in zlati žili, zdru-
ženi z navalom krvi, utripanjem srca in
glavobolom, je naravna »Franz-Joselovac«
grenka voda že od davnine preizkušeno
domače sredstvo. Prava »Franz-Joselovac«
voda miho učinkuje in sigurno odvaža, a
vrhu tega tudi v zastarelih primerih ne
odreče.

Ogl. reg. S. br. 30474/25.

* Pol vasi zasleduje mladega pokvarjenca. V
vasi Struču blizu Siska se je dogodila žaloigra v
družini Ivana Gjurana, ki je na delu v Nemčiji.
V hiši živi mati z 21 letnim sinom Stjepanom in
19 letnim sinom Ivanom. Mati je prosila svojega
očeta, 77 letnega Stjepana Toha, da se je preselil
v njeno hišo, dokler se ne povrne iz Nemčije.
Starejši sin Stjepan je prizadeval materi silne skrb,
ker je že zgodaj zašel na kriva pota. Po cele noči
je izostajal od doma, popival in kvartil ter je
postal pravi tip vaškega postopača. Nihče v vasi
ga ni mogel trpeti, ker je bil poleg tega še domi-
ljav in se je z vsakim hitro skregal. Mlajši brat
pa je bil priden in je rad pomagal materi pri go-
spodarstvu. Zato ga starejši brat ni mogel trpeti
in je sklenil, da bo z njim obračunal. Te dni
okrog 11 zvečer je prišel Stjepan domov. Ivan,
utrujen od dela, je že od devetih naprej spal.
Stjepan je prišel k Ivanovi postelji in ga je zbudil.
Začel mu je očitati, da je pokvaril njegovo puško.
Ivan ga je prosil, naj miruje, da bo mogel spati,
ker je utrujen. Ko je Ivan videl, da nič ne pomaga,
je vstal in hotel iti v sosednjo sobo, kjer je spal

Ljubljana, 25. junija

Gledališče

Drama. Torek, 25. junija: zaprto. — Sreda,
26. junija: Carmen. Red Sreda. — Četrtek, 27. ju-
nija: Carmen. Red Četrtek.
KOLEDAR

Drugi programi

Torek, 25. junija: Belgrad: 19.40 Slovenske
narodne pesmi, poje gđc. Erna Krže — Zagreb:
20.30 kom. konc. — Bratislava: 19.40 Suita za
glosi in klavir — Praga: 16.45 Pis. spor. —
22.30 Laha gl. — Sofija: 20.30 Vok. konc. —
Beromünster: Zab. konc. — Budimpešta: 18 Ci-
ganska godba, 22.10 Klavir — Bukarešta: 20.05
Konc. skladb Panče Vladigorova — Stockholm-
Hörby: 21.35 Klavir — Tim-Bari: 20.30 Ope-
retne gl. — Trst-Milan: 20.30 Pesmi — Flo-
rence: 22. Pisana gl.

Belgrajska kratkovalovna postaja: YUA, YUB
(49.18): 19.45 Poročila v slovenščini, YUF (19.69):
1.55 Oddaja za Južno Ameriko, YUG (19.69): 3.00
Oddaja za Severno Ameriko.

Radio Ljubljana

Torek, 25. junija, 7 Jutranji pozdrav — 7.05
Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček vese-
lik zvokov (plošče) — 12 Po domače (plošče) —
12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02
Opoldanski koncert Radijskega orkestra — 14
Poročila — 18 Cello-solo koncert, g. prof. Čen-
da Selbauer, pri klavirju g. prof. Pavel Šivic
— 18.40 Gostinstvo in turizem (g. Joško Sotler)
— 19 Napovedi, poročila — 19.20 Nac. ura —
19.40 Objave — 19.50 Gospodarski pregled (g.
Drago Potočnik), 20 Koncert Radijskega orke-
stra — 21.15 Duet harmonik (brata Goloba) —
22 Napovedi, poročila — 22.15 Za ples (plošče).

Prireditve in zabave

Rektorat glasbene akademije ponovno obve-
šča glasbo ljubce občinstvo na zadnji dve pro-
dukciji, ki bosta danes in jutri v veliki Filhar-
monični dvorani. Pričetek obeh produkcij je ob 18.15.
Vstop k obema produkcijama je dovoljen proti
nakupu sporeda, ki etane za oratorij 5 din, za za-
dajo solistično sklepno produkcijo pa 3 din. Sporedi
so na razpolago v knjigarni Glasbene matice, pred
pričetkom produkcij pa pri blagajni kina Matice.

Predavanja

Zenski odsek Sempeterske prosvete ima v
sredo, 26. t. m., ob pol 16 v društveni dvorani pre-
davanje o konserviranju zgodnjega sadja in zele-
njadi. Predavala bo učiteljica ga. Golmajer.

Poizvedovanja

V soboto jutraj je bila zgubljena modra obleka
in 2 evleni bluzi od Dalmatinove ulice, Prečne,
Zmajski most, Kopitarjeva do mlekarne Janežič,
Poljanska cesta. Poštenega najditelja prosimo, da
vrne na naslov: Josipina Janežič, mlekarina, Poljan-
ska cesta.

Dežnik je bil v nedeljo pozabljen pri pol 5 ma-
ši v franciskanski cerkvi. Lastnica naj se zgasi v
upravi »Slovenec«.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Res-
ljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in
mr. Komotar, Vič, Tržaška cesta.

stari oče. Ta trenutek pa je izkoristil Stjepan in
ustrelil Ivana, ki se je zgrudil na tla. Stari oče se
je medtem prebudil, vzel palico in šel proti Stje-
panu. V tem se je zbudila tudi mati, ki je klicala
sosedo na pomoč proti surovemu sinu. Stjepan je
z opeko udaril starega očeta po glavi in nato
skočil skozi okno ter pobegnil v noč. Ko so va-
ščani čuli, kaj se je zgodilo, so zasledovali Stje-
pana, pa ga do jutra niso mogli izslediti. Ivan
je dobil polno svinčenega zrnja v prsa in bo težko
okrevati. Tudi stari oče je precej hudo ranjen na
glavi. Stjepana sedaj iščejo orožniki.

Anekdota

Star okrajni načelnik predvojnje Srbije je pri-
povedoval: »V mojih srečnih časih, brate, so bile
drugačnje volitve kakor pa dandanes. Tajne, pa spet
javne.«

»Kako to, tajne, pa spet javne, gospod načel-
nik?«

»Pa lepo, brate! Bilo je takrat kakih 14 list
in prav toliko glasovalnih skrinjic. Na dan volitev
ukazem, naj se v veži volišča zbere vsi volivci. Vsi
so vstopili, jaz pa vzamem kroglico v roko, dvignem
roko, kakor bi se hotel prekrizati, pa jim pravim:
»Brajte, po največjem volivnem zakonu, člen de-
veti, točka stotintrideseta, sedemindvajseti odstavek
se glasi, da je treba takole glasovati: Ko vo-
livec dobi kroglico, naj jo dene v pest ter pest
dobro stisne. Nato naj dene roko v prvo skrinjico,
kjer naj naglo spusti pest ter takoj nato spet stisne.
Isto naj stori, ko dene pest v drugo skrinjico, nato
v tretjo do konca. Vsa ta čas morate dobro paziti,
da se ne bi kdo morda slučajno izdal, v katero skrin-
jico je vrget kroglice, ker bo sicer kaznovan.« —
Eto, tako smo svoje dni glasovali. Znano pa je, da
je vladna skrinjica bila vedno prva. Ko je volivec
vanjo vtaknil svojo pest in jo odprl ter nato spet
stisnil, je kroglica kajpada padla v vladno skrinjico,
kjer je tudi ostala... To pa smo hoteli. Ko smo
preštevati kroglice in izide, so bile vse kroglice v
vladni skrinjici, druge skrinjice pa so bile prazne.
Zdaj, brate, so drugačni časi in drugačne navade.
Danes glasujejo glasno in mislijo glasno, potem pa
se še kak okrajni načelnik čudi, zakaj je v isti sku-
pini osivele.« (»Danc«)



»Očka, pridi bližje, jaz bi te rad z bikom
fotografiral.«

Kaj pravite?

»Liga za dostojnost« je zagledala beli dan.
Imela bo dosti dela zlasti tudi po razvozu naših
železniških vlakov, kjer nekateri zalkoholizirani
neoslanjci kvasijo vsepreke, kar jim pride na je-
zik. Da ne manjka bogokletnih in osludnih izbru-
hov, ni treba praviti. Ta petek je neki tak lepo
občuten neslanec, ki je bil šel na svoj god v Kranj
klobase jest in jih z alkoholom zalival, v vagonu,
kjer je bilo mnogo rezervistov, molil sopotnike z
grdo kletvijo in z zabavljanjem zdaj na to, zdaj
na ono stran. Ko je pozabljajal čez vodilne osebe
doma in drugod, se je obregnil ob papeža in lagal,
kakor da papež blagoslavlja orožje, ko vsakdo ve,
koliko trpi sv. oče vprav v teh dneh, ko kljub to-
likemu prizadevanju ni mogel preprečiti vojnega
gorja in ko vsi številni opomini na odgovorne čel-
ničarje, naj bi se vse sporne zadeve rešile v duhu
krščanske pravičnosti in ljubezni, niso imeli uspeha.
Nazove duhovnik - sopotnik je dolgo potrpet,
češ okajenega človeka pusti pri miru. Končno pa
le ni mogel več strpeti, pa ga je poleno oklatal
in mu pojasnil, da so v vagonu vsi potniki pametni
razen njega. Tudi neki starejši lajik je posegel s
krepko besedo vmes in mu posvetil, kako kaznivo
je njegovo govedzanje. Ko je se sprednjim storil
svojo dolžnost in ukoril neznanca s sklicevanjem
na pravila, ki zahtevajo od potnikov na vlakih do-
stojno ter poleno govorjenje in vedenje, se je
sintne skorajda streznil in spoznal, da se ni šalil.
Naj bi vsi, ki odobravajo, da se je ustanovila
»Liga dostojnosti«, povsod in vselej stopili na nogo
in pomagali, da bo tudi na vlakih zavladalo oljkano
cadrnanje.

LJUBLJANA

Prva letošnja žrtev planin

Ravnatelj ljubljanske tobačne tovarne g. Golob se je v Kamniški Bistrici pri reševanju svojega nečaka smrtno ponesrečil

Ljubljana, 24. junija 1940.
Zadnje nedeljo je veliko število ljubljancev napravilo izlete v bližnje planinske postojanke in posebej Kamniška Bistrica je bila deležna velikega obiska. Od jutranjega vlaka so izletniki napravili kar procesijo, posebno od Stahovice naprej, do koder se jih je večina peljala z avtobusom. Med drugimi, ki so ta dan prihili v Bistrico, je bil tudi ravnatelj tobačne tovarne g. Franjo Golob. Bil je v družbi s svojo ženo in evakinja ter nečakom Aleksandrom. Do opoldneva so se mudili v Kamniški Bistrici, kjer so tudi kosili. Popoldne pa se je ravnatelj Golob odločil, da bo šel še do žagane peči. Z njim so šli njegova žena, evakinja in nečak. Na poti so se pa premislili in so zavili proti takozvani Rokovnjaški jami Pot, ki vodi do jame, je ozka in strma steza. Nečaka je hotela, da je Aleksander na stezi spodrenilo tako, da je padel in bil v nevarnosti, da bo po strmih pobočju padel še globlje. Ravnatelj Golob je hotel nečaku pomagati, hitro je prikočil ter lovil nečaka za roko. Prav pri tem pa mu je izpodrsnilo, zaradi česar je zgubil ravnotežje, omahnil je na pobočje in zdrsnil po strmih pobočju navzdol. Strmina je bila porasčena z redko travo. Ker je bil svet od dežja razmočen, se ravnatelj Golob ni mogel obdržati, čeprav se je lovil z rokami za travo in za manjše skale, ki so mu ležale iz ruše. Nečak Aleksander se je med tem sam srečno obdržal na robu steze in se mu ni zgodilo ničesar. Golob pa se je vedno hitreje kotlil po pobočju in je še zaklical svoji ženi, da ne bo nič hudega. Na nesrečo pa je bilo pobočje dolgo le nekaj 150 m, nakar je nastopil 10 m globok skok. Čez previeno steno je padel ravnatelj Golob v prostem padu kakih 10 m globoko na kamenje v Sedlskem hudourniku. Ponesrečenega evakinja g. Fabijani je bila prva obvestila planinske postojanke v Kamniški Bistrici o nesreči. Tudi g. gorski vodnik Uršič žar Davorin iz Ljubljane in bistriški vodnik Uršič Peter takoj organizirala reševalno ekspedicijo, pridružil se jima je znani alpinist Režek Boris, prav tako pa številni planinci iz Kamnika Česen Franc,

Goršek Franc, Golob Anton, Janežič Jože, Polak Bojan in Ravnik Dolfe ter ljubljanska planinca Babnik Emil in Jevšek Vladimir. Režek je odšel na najvišjo stezo nad mesto nesreče z nekaterimi od imenovanih planincev ter je vzel s seboj nosila in potrebščine za prvo pomoč. Kremžar in Uršič pa sta prevzela spodnjo partijo in prečkala najprej po Gamzovi stezi ter se spustila kakih 100 m globoko po težavnem plezanju do hudournika. Kmalu sta zagledala ponesrečenca, ki je ležal pod 10 m visoko steno na kamenju, na katero je padel. Udaril je z glavo ob skalo, tako, da je moral biti na mestu mrt. Zanimivo je, da je njegova ura še šla. Takoj za ter. sta reševalca organizirala prenos. Najprej so nesli truplo ponesrečenca nekaj časa po Ludovnikovi strugi navzdol, nato pa so zavili v stran in počasi spravili čez ozke police ponesrečenca v dolino. Vsi udeleženci so pomagali z veliko požrtvovalnostjo, zato je bilo tudi mogoče, da je ekspedicija, ki je krenila na pot ob 4. ob pol 6 že prinesla ponesrečenca v kapelico v Bistrici. Na večer je prišla tudi komiesija, ki je ugotovila potek nesreče. Ponoči so truplo pokojnika z avtofugetonom prepeleli v Ljubljano, kjer so ga položili na oder v mrtvašnici Zavetišča sv. Jožefa.

Pokojni ravnatelj Franjo Golob je bil po rodu ljubljčan in star šele 53 let. Po končani maturi je stopil v službo pri Tobaki tovarni v Ljubljani. Ker je služboval do danes. Med svetovno vojno je služboval na Dunaju. Leta 1937 je bil novembra meseca imenovan za ravnatelja. Pokojni ravnatelj Golob je bil izredno dober predstojnik za delavstvo, strogo objektivni in pravičen. S posebno ljubeznijo je skrbel za podrejeno mlado delavstvo ter bil zelo tovariški do uradnikov. V službi je bil vreden strokovno odlično izobražen. Njegova zasluga je, da je ljubljanska tobačna tovarna ostala takšna, kakršna je danes. Zapušta žalostno vdovo in tri brate. Pogreb blažega pokojnika bo danes ob 5 popoldne izpred mrtvašnice zavetišča sv. Jožefa na Vidovdanske cesti. Naj počiva v miru, njegovim dragim pa naše iskreno sožalje.

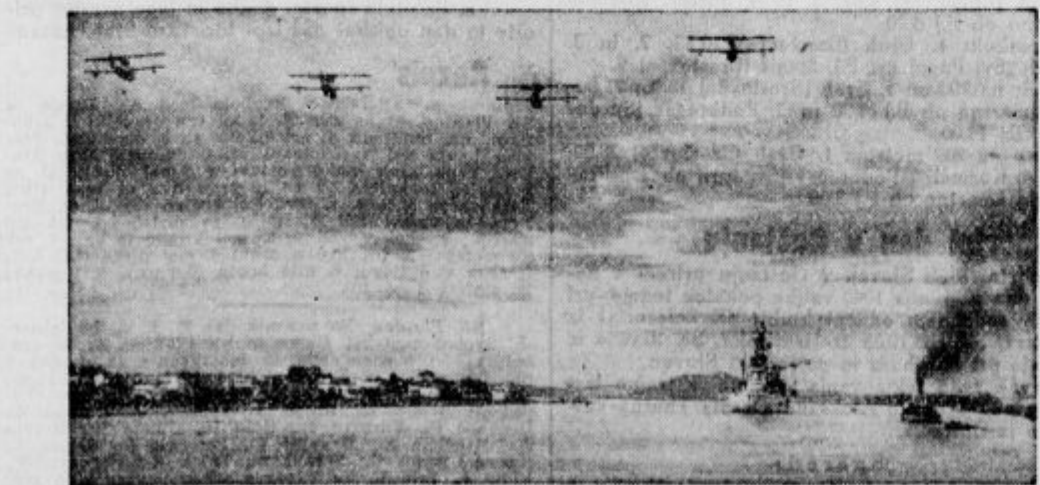
I Kongregacija gospodov pri Sv. Jožefu v Ljubljani ima v sredo, 26. t. m., ob pol 7 zjutraj sv. mašo zadušnico za pokojnega člana gospoda Karla Pollaka v kongregacijski kapeli.

I Na Mestni ženski realni gimnaziji so opravile višji tečajni izpit v junjskem roku kandidatke: A. oddelek: Bezjak Vera, Biber Petrina, Biskupski Tatjana, Božič Cvetka, Bratuž Iva, Gregorič Marija, Jure Zofija, Komac Sonja, Lovšin Ljudmila, Matelič Deša (oproščena usnega izpita), Mlejnec Marijeta, Müller Marija, Nanut Elizabeta (oproščena), Petelin Ljubica, Petružela Vlasta (oproščena), Pučnik Majda, Schell Jerica, Starkl Nada, Šantič Vera, Tratinč Julijana, Triller Helena, Vončina Tatjana, Werner Edita, Zubalič Draga, Zupančič Veronika. — B. oddelek: Benko Alenka, Bukovec Stanislava, Cibic Zdenka, Golmajer Elizabeta, Gornji Sonja, Gorečan Milena, Grabnar Karolina, Hribnik Marta (oproščena), Ješe Lea (oproščena), Kenda Eleonora (oproščena), Kham Marija Ana, Korun Iva (oproščena), Lesar Davorina, Marenče Marija, Mozetič Milena, Ogorelec Nastenka, Osojnik Milena, Paljk Marija (oproščena), Sfiligoy Vera, Tavzes Zlata, Tomaž Vera (oproščena), Tomazič Ferdinand (oproščena), Vidmar Tatjana, Višner Marta, Vodopivec Ivana, Vrhovnik Majda (oproščena), Zupan Fedora, Žužek Silva.

Na Petrovo in v nedeljo štirje Putnikovi izleti: St. Jernej, Gorjanci, Plitvice, Crikvenica. Zahtevajte programe, prijave do petka opoldne.

I Uspela nabiralna akcija Rdečega križa. V soboto in nedeljo je Rdeči križ v Ljubljani priredil veliko nabiralno akcijo, pri kateri so sodelovala najrazličnejša kulturna in prosvetna društva s svojimi člani in članicami. Na ljubljanskih ulicah so se nabirali postavlili na 50 mestih, na katerih je najbolj živahen osebni promet. Sobota je prinesla neverjetno lep rezultat, nad katerim so bili nabiralci prav gotovo presenečeni. Popoldne je bilo nabranih 10.000 din, popoldne pa 21.000 din, tako da je na večer blagajna Rdečega križa beležila skupni dohodek 31.000 din. V nedeljo se je akcija nadaljevala. Ker ob nedeljah mnogo ljudi odide na izlet iz Ljubljane, je zlasti popoldne bilo za to akcijo precej mrtvo. Kljub temu pa je tudi nedelja vrgla okrog 20.000 din, kar pomeni, da je nabiralna akcija Rdečega križa uspela tako lepo, kakor še nikdar ne. Ker so zbirale prispevke za Rdeči križ tudi blagajne kinematografov in blagajne na železniških postajah, moramo k nabiralni akciji prišteti še doprinos okrog 5000 din, ki je bil nabran v blagajnah. Požrtvovalni člani Rdečega križa pa bodo med tednom nabirali prispevke še na nabiralne pole, tako da upravičeno lahko rečemo, da bo zbirka ob zaključku presegala 60.000 din. Za zaključek bo izvedena tudi še akcija za pridobivanje novih članov, ki bo prav gotovo enako lepo uspela kot denarna akcija. Istočasno bodo člani zbirali tudi darove v blagu in ni dvoma, da se bodo tudi tukaj ljubljanci odrezali tako častno, kakor so to v soboto in nedeljo, ko je vsak radevolje prispeval svoj dinar.

I Novo gostilno v zelo lepo preurejenih prostorih na Krakovskem nasipu je odprl Kramer Janjo. Gostilna je pod strokovnjaki vodstvom g. Bučarja, s čimer je zagotovljena dobra postrežba v jedilih in pijači.



Pogled na Bizerto (v. Tunis), ki je edino francosko vojno pristanišče v Sredozemskem morju

Samo še danes ob 16., 19. in 21. uri

Otroci sodnika Hardyja

Kino Sloga tel. 27-30

Dve uri prijetne zabave in veselega razpoloženja Vam nudi samo Mickey Rooney!

PREMIERA!

Živimo veselo

Irene Dunne Douglas Fairbanks ml.

Film predrznih veselosti, kako se mladi ameriški milijonar ženi

Kino Matica tel. 21-24

Ob 16. in 21. uri

Ob 19. uri radi produkcije odpade!

Pola Negri v prekrasnem filmu

Noč odločitve

Svetisl. Petrovič, Sabine Peters in drugi

Kino Union tel. 22-21

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

MARIBOR

Uboj zaradi vžigalnika

Maribor, 24. junija.

V Zgor. Polskavi se je pripetil snodi žalosten dogodek, ki je bolešno odjeknil po vsej soseski. Na banovinski cesti je bil ubit 33letni delavec Franc Trglavčnik iz Zg. Polskave. Vzrok pa je bil tako malenkosten, da se temu vsi čudijo. Star, obrabljen vžigalnik je namreč zahteval smrt mladega, delavnega človeka.

Včeraj popoldne sta popivala v gostilni Mohorko v Zg. Polskavi delavca 46letni Ferdinand Kolar in Franc Trglavčnik. Oba sta doma iz Zgornje Polskave ter sta bila prijatelja. Nihče, ki ju je v nedeljo popoldne videl v gostilni, ne bi mogel slutiti, da si bosta čez malo časa postala smrtna sovražnika. Vzrok spora med njima je postal star vžigalnik, katerega je Kolar posodil Trglavčniku, da si je prižgal z njim cigareto. Trglavčnik je potem spravil vžigalnik v žep in ko je Kolar zahteval svojo last nazaj, se mu je Trglavčnik samo nasmejaj ter vžigalnika ni hotel vrniti. Kolarja je to razjezilo, ponovno je zahteval vžigalnik. Trglavčnik pa se mu je samo smejal. Iz tega je nastal med obema prepir, ki je zaradi zavzetega alkohola zavzel vedno resnejšo obliko. Nazadnje sta se jezna podala iz gostilne, šla pa sta skupaj proti domu. Med potjo sta se neprestano prepirala. Kakih 50 korakov od gostilne je Kolar nenkrat postal nasilnejši ter se je zakadil v Trglavčnika. Ta je bil mlajši in močnejši, pa je Kolarja nekajkrat vrgel na tla. To pa je slednjega tako razjezilo, da se je naenkrat v njegovih rokah zasvetil odprt nož. Kolar je zamahnil z nožem proti Trglavčniku ter ga zadel v vrat. Ostrina je prerezala žilo odvodnico in naenkrat je švignil iz rane močan curek krvi. Trglavčnik se je smrtno ranjen ustrašil. Ni se še zavedel, v kakšni nevarnosti se nahaja ter se je podal v beg proti domu, da bi mu rano zavezali ter kri ustavili. Bežal pa je samo kakih 50 korakov, potem pa je omagal ter se zgrudil na tla. Ko so prihili ljudje do njega, je bil že v zadnjih zdihljajih ter je kmalu zaradi izkrvavitve umrl. Kolar je preplešal gledal za svojim nasprotnikom, kako je omahujoč bežal ter se zgrudil, potem pa se je skrivaj splazil domov, kjer so ga našli orožniki ter ga aretirali in izročili sodišču.

I Orgelska produkcija gojencev škof. cerkveno glasbene šole bo v petek zvečer ob 8 v stolnici. Višji tečajni izpit na drž. klasični gimnaziji. Usnega izpita so bili v odd. A oproščeni: Marija Družovčič, Marija Hraštnik, Maks Irgolič, A. Jarc, Zora Obersnu, Bogdan Pogačnik, Franc Robič, Miroslav Stalzer, Franc Stabuc, Miran Vodopivec in Radovan Vrabl. Ustni izpit so napravili: Vida Bizjak, Alojzij Cukala, Anton Certalič, Vladimir Gregorovič, Branimir Hojnik, Dušan Humar, Sonja Jančar, Stanislav Janežič, Viktor Korun, Janko Kovačič, Goštrad Lončarič, Milan Okretič, Jožef Pavlin, Janko Perno, Jožef Platovšek, France Polanec, Francišek Seme, Ivan Stalder, Franc Zagoršek, Francišek Zupce in privatisti: Anton Rožman, Martin Segula, Janez Švab. Dva pripravnika imata popravni izpit v avgustu, dva pripravnika sta zavrnjena za leto dni. V oddelku B so bili usnega izpita oproščeni: Janez Belej, Dušan Benčina, Stefan Falež, Valent. Frančič, Ernst Gračnar, Kaloud Herbert, Janez Kovačič, Maks Pitino in Dorotea Zebot. Ustni izpit so napravili: Gerhard Baron, Conč Jožef, Branič Čuček, Adolf Derganc, Franc Fašun, Slavko Gabere, Nadr Horvat, Franc Kosar, Milivoj Mohor, Franjo Pavlinič, Avgust Potokar, Marija Simončič, Rado Sturm, Jožef Sulterič, Anton Venišnik, M. Zernec in privatisti: Stanislav Cegljar, Hildegarda Mally, Vrhovec Marija. En pripravnik ima popravni izpit v avgustu, za eno leto so bili zavrnjeni štirje pripravniki.

I Diplomski izpiti na državnih učiteljskih šolah v Mariboru so bili pod predsedstvom ministrskega odposlanca dr. Josipa Tominka od 11. do 22. junija. Z uspehom so jih opravili tile kandidati in kandidatnje: Brunet Daniel, Černovšek Marija, Durjava Antonija, Flakus Ernest, Grohmann Alfonz (z odličnim sprehom), Juratič Dragotin, Kavčič Ana, Kopal Ljuboslav, Lah Zora, Lorenčič Milan, Menih Branko, Novak Nada, Pirnat Jožica (z odličnim uspehom), Pogorelec Ljudmila, Požlep Katarina, Praprotnik Dragotin, Sobočan Ana, Sosič Danica, Sukterič Cvetko, Varl Franciška in Zaggar Marjan. Šest kandidatov ima popravni izpit. Za vse leto ni padel nobeden.

I Vpisovanje na vadiško drž. učiteljske šole v Mariboru se vrši popoldne od 10 do 11. Predstaviti je treba otroka in predložiti krstni list ter potrdilo o cepljenju.

I Dijaški FO ima danes popoldne ob treh v Livadi zbor vseh onih, ki bi se hoteli udeležiti taborjenja, ki bo v začetku meseca julija. Poznejše prijave se ne bodo upoštevale.

I Lahkotletske tekme Slomškovega okrožja ZFO v Mariboru. V nedeljo, 23. junija je Slomškovo okrožje priredilo na Livadi v Mariboru lahkotletske tekme. Tekem se je udeležilo pet odsekov s 40 tekmovalci. Tekmovali so tudi mladci. FO Maribor I je tekmoval izven konkurence. Za prehodno darilo okrožja so se borili predvsem kmečki odseki. Prehodni pokal okrožja si je priboril odsek Kamnica pri Mariboru, drugo mesto je zasedel odsek Sv. Jurij ob Pesnici, tretje mesto Sv. Peter pri Mariboru, četrto mesto pa Sv. Jakob v Slovenskih gorah. Prehodno darilo za mlade so si priborili mladci odseka Maribor I, drugo mesto so dosegli mladci iz Kamnice, tretje mesto mladci od Sv. Jakoba v Slov. gorah, četrto pa mladci od Sv. Petra pri Mariboru. Doseženi so bili v posameznih panogah prav lepi rezultati.

I Prepoved toženja alkoholnih pijač vojnim obveznikom za časa vpoklica na orožne vaje. Pred-

stojništvo mariborske mestne policije opozarja na naredbo bana dravske banovine, po kateri je vojaškim obveznikom za časa vpoklica na orožne vaje prepovedano toženje alkoholnih pijač. Prepoved velja tudi za spremljevalce vojnih obveznikov. Točenje je prepovedano v javnih in zasebnih lokalih. Alkoholne pijače, ki bi jih obvezniki ali njih spremljevalci nosili s seboj, se jim bodo odvzele. Prekrški te naredbe se bodo kaznovali po zakonu o notranji upravi.

I Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru v petek, 28. junija zaradi snajenja prostorov za stranke ne uraduje.

I Plavalna šola SK Maratona. SK Maraton je na Mariborskem otoku pričel s plavalno šolo, ki jo zaenkrat vodi član kluba, 1. julijem pa bo vodstvo prevzel strokovni trener SPZ. Redne plavalne vaje so vsak dan popoldne in popoldne. Kdor se zanima, naj se prijavi za člana. Prijave se sprejemajo vsak petek zvečer ob pol osmih v klubskih prostorih na Livadi.

I Ker je odpovedala zavora. Na Pohorski cesti se je pripetila v nedeljo popoldne huda nesreča, ki je zadela dva mlada kolesarja. Posestnika sinova 14letni Franc in 12letni Adolf Predan s Slivniškega Pohorja sta se peljala na enem kolesu po cesti navzdol. Naenkrat je zavora na kolesu odpovedala ter sta divjala vedno hitreje po strmini, dokler se nista zaletela v nek osebnih avtomobil, ki jima je privozil nasproti. Oba dečka sta se hudo poškodovala ter so ju morali spraviti v mariborsko bolnišnico.

I Smrt v zapušenosti. Pri posestniku Grahovniku v Viniški vasi, občina Korena, so imeli kosce. Med njimi je bil tudi 20letni viničarski sin Vinko Sparovec, kateremu je postalo po delu slabo ter se je spravil težat na skedenj. Naslednjega jutra ga je šel gospodar buditi, da bi šel na delo. Sparovec pa je že umiral ter je kmalu izdihnil. Kakor je ugotovila zdravniška preiskava, je umrl Sparovec za posledicami akutne črevesne bolezni.

I En mesec zapora, ker je s cigaretami ogorkom povzročil gozdni požar. Dne 14. aprila je v Cigoncah v gozdovih grofa dr. Attemsa iz Slov. Bistrice nastal katastrofalen gozdni požar, ki je uničil okoli 12 ha mladega smrekovega gozda ter povzročil okoli 300.000 din škode. Preiskava je ugotovila, da je požar povzročil ogorek, ki ga je nepravilno odvrgl 31letni delavec Franc Staler iz Zg. Bistrice. Zaradi tega se je Staler včeraj zagovarjal pred mariborskim sodiščem, ki ga je obsodilo na en mesec zapora.

Ptuj

I Matura na državni realni gimnaziji. K višjemu tečajnemu izpitu, ki je trajal od 12. do 22. junija t. l., se je prijavilo 48 kandidatov oz. kandidatkinj. Izpitu je predsedoval ravnatelj g. Alič Fran. Izdelali so: Alič Milojka (oproščena usnega izpita in z odliko), Blanke Oton (z odliko), Čokl Dušan (oproščen in z odliko), Elsbacher Ernest, Gerlevec Rozika, Hedžed Stanko, Ivanšek Fran (oproščen in z odliko), Keržar Majda (oproščena), Kizer Ludovik, Kolarč Branko, Krajnc Anton, Lugačič Viktor, Majcen Zdenka, Marincek Igor, Musek Antonija, Musek Nada, Osote Franc, Požlep Marica (oproščena in z odliko), Sinko Bojan, Weissenstein Vilma, Velkavrh Pavla, Vrečko Nada (oproščena in z odliko), Zavaddal Miloš, Zorko Anton, Brenčič Anton, Pflaifer Nada, Dermola Valter, Fras Jožef in Mlinarič Maks. — Do meseca avgusta je bilo zavrnjenih 11 kandidatov oziroma kandidatkinj, za leto dni pa 5.

I Trojni jubilej praznuje te dni v polnem zdravju znani gostilničar in posestnik v Vseh svetnikov ulici g. Mohorič Franc. Obhaja namreč 76. rojstni dan, 50letnico, odkar vodi svojo znano narodno gostilno in 20letnico predsedovanja tukajšnjemu gostilničarskemu združenju. Naše iskrene čestitke!

I Smrtna kosa. V Vičavi je umrla te dni posestnica in vdova po uradniku ga Gregorič Terezija v starosti 60 let. Na počiva v miru! Žalostnim naše sožalje!

I Vse trgovine morajo biti na Vidov dan, 28. t. m., med 9 in 10 zaprte. Na praznik sv. Petra in Pavla 29. t. m. pa so trgovine odprle od 7 do 11.

I Poštni avtobus, ki vozi v Slovenske gorice, je do nadaljnjega zaradi popravil ustavljen.

I Mladčevske tekme ptujskega fantov. okrožja bodo v nedeljo, 30. t. m., v telovadnici in na dvorišču mestne deške šole v Ptuj (nasproti krajnjega glavarstva). Vse mladčevske čete Fantovskih odsekov ptujskega okrožja se zbirajo ob pol 8 zjutraj na dvorišču minoritskega samostana, kjer dobijo potrebna navodila. Prisostvujejo skupni sv. maši ob 8 v minoritski cerkvi, nato odhod na tekmovališče. Vse mladčevske čete naj se obveznih tekem udeležijo!

I Lekarniško nočna služba ima do petka, 28. t. m., lekarna »Pri sv. Antonu« (Mr. ph. Orožen) v Krempljevi ulici.

Jesenice

I Nesrečna smrt mladeniča. Danes ob pol 2 popoldne se je na domu Slov. Javornik št. 59 v duševni zmedenosti ustrelil Prelih Anton, delavec pri KID. Pokojnik je bil samski in rojen leta 1912. Zadnje čase je pogosto tožil o hudem glavobolu.

I Učni uspehi na meščanski šoli na Jesenicah so v letošnjem letu zadovoljivi. Obiskovalo je šola 269 učencev in 223 učenk, od teh je izdelalo 160 učencev in 178 učenk, t. l. 77%.

KULTURNI OBZORNIK

Ljubljanska opera: Bizet: »Carmen«

V petek je bila v opernem gledališču zadnja premiera v letošnji sezoni: Bizet-jeva Carmen. Ta znamenita operna tvorba, interesantna po svoji dramatski zasnovi in izpeljavi s karakternimi kontrastnimi tipi, med katerimi je Carmen osrednje gibalno razborite, erotično zagonetne ženske, si je zaradi svoje prepričevalne življenjske prodornosti, vsebinske in oblikovne skladnosti, ki zapuša vti visoke popolnosti umetnine, utrla pot po vsem svetu. Delo, ki je postavljeno v eksotično okolje španske družbe tihotapev, vojakov in delavcev, v katerem vidimo tipične rasne posebnosti in prikazujuju najskega temperamenta, očituje vprav tipičnega francoskega stvarjalnega duha, ki zna delu dati močno občečloveško osnovo: problem Carmen vedno zanima, vedno je sveža in silna prav zaradi svoje neposredne življenjske elementarnosti erotičnega izživiljanja, ki kot nepojmljiva nujnost veže človeka v stremiljenju po popolnejši notranji zadovoljivosti, izživa usodne peripetije in privede končno do tragičnega zaključka. Iskrenost, nebrzdana strastnost, brutalnost, človeška nemoč, skratka razgaljena živa resničnost življenja so elementi, ki jih je stvarjalec znal povezati v tako obliko, da je umetnik kot odteljen venostne lepote, ki je čas ne more zasenčiti. Drama nudi skladatelju močne dramatične vzpone, ki jih glasbeno izoblikuje mestoma na prav rafiniran način. Dasi gradi s preprostimi sredstvi, je po svoji glasbeni oblikovitosti močan tvorec v doslednosti izpeljave: neprisiljeno in gladko teče glasbeni stavek vedno v skladu s dramo in njenim razvojem. Celotno muzikalno delo tako v orkestru kakor v pevskih partijah dajejo utis dognane, v sebi zaključene umetnine, ki ima prvenstvo v francoski operni tvorbi; visoka kvaliteta jo uvršča med najvišje vrhove svetovnega tovrstnega prizadevanja.

Glavno vlogo demonske Carmen je prvič pela gospa M. Kogejeva. Carmen predstavlja menda najtežji problem dramatskih kreacij. Zato nas je prireditev še bolj zanimala zaradi nove nosilke te vloge. Gospa Kogejeva v osnovi igralsko ni mogla popolnoma dojeti značaja svoje junakinje, vendar moram priznati, da se je na nekaterih mestih le približala pravilnemu pojmovanju. Toda v celoti igra ni prepričala. Nekatera mesta so prav občutno motila estetski čut, tako koncem tretjega dejanja, zlasti pa pretirane teatralne geste in mimika koncem četrtega dejanja tik pred usodnim zamahom Josėja, kar je treba brezpogojno omiliti, ker zelo odbija. Težke vloge, ki zahteva veliko poglobljenosti in nalaga velike zahteve tenkočutnosti in preciznosti za prepričevalno interpretacijo, ni mogla že spričo dolgoletnega udejstvovanja v vse drugače značajnih kreacijah kar na mah približati popolnejši rešitvi najtežjega dramatskega problema. Vse, kakor ji gre priznanje za iskreno prizadevanje, kajti igralsko je izpolnila svojo nalogo proti pričakovanju. — Pevsko je ponekod nekoliko trpela ritmična preciznost zaradi tradicionalnega zavlačevanja, ki se je tokom let razpaslo v našem gledališču; to dela dirigentu in orkestru vedno neprilicno, tako tudi sedaj. Prav presenetljivo so me pa njene višine, neprisiljene, intonacijske čistote, jasna, pravilna vokalizacija; poln glas, podprti s nepremično sapo, usmerjen naprej je lepo polnil prostor. V srednji legi pa je padel v popolnoma drugi register: zastrt ton, ki popolnoma spremeni barvo in s tem občutno prelomi glasovno izenačenost. Zdi se mi, da bi se ob kontroli strokovnjaka dalo zboljšati, s čimer bi pevka mnogo pridobila na glasovni kvaliteti. Sicer pa jo odlikuje jasna izgovorjava, prav tako tudi smisel za muzikalno oblikovanje.

Don Josėja nam je predstavil gospod J. Franc. V igri je topot pokazal velik napredek. Zdi se mi, da je izmed glavnih igralcev najbolj zadel značaj svoje vloge. Dovoljen je bil igralsko v četrtem dejanju, kjer nam je pokazal prepričljivo podobo obupanca brez pretiranosti. Tako nam še ni nikdar zaigral. Pevsko pa ni ustrezal. Prav težko je človeku ob spoznanju, da pravzaprav leži na njem ogromna teža dela. Saj je letos menda imel že blizu sto nastopov, če upoštevamo še njegove privatne podvige. Ta večer je bila utrujenost tako očitna,

da ne morem drugega reči kakor to, da je potreben v prvi vrsti počitka.

Naivno, dobrosrčno kmečko dekle Micaelo je interpretirala gospa I. Ribičeva prav dobro. Glasovno je v višinah dokaj dobra, le v nižnjih pogrešam večje glasovne prodornosti. Pri njenem petju moti tudi odlično dramatsko afektiranje, ki ga pevska linija ne prenese vedno. Je pa pevka v celoti nudila prav močan estetski utis v smislu muzikalne kultiviranosti.

Gospod V. Janko kot torero Escamillo je v igri predstavil svojo vlogo razgibano in najboljše v drugem dejanju, dočim je igra nadalje nekoliko popustila, toda še vedno je ustrezala. Tudi pevsko stran je zadovoljivo rešil.

Narednika Morelesa je podal gospod I. Anžlovar, ki se je v igri potrudil, toda pevsko ne zadovolji. Predvsem je bilo opaziti nejasnost pri poltostskih postopih pvske linije. Kljub močnemu glasovnemu materialu pogrešamo polnejšega zvoka. Kje tliči vzrok, je težko reči.

Oficir Zuniga je bil gospod F. Lupša, katerega glavna kvaliteta je znana. V tem primeru moram omeniti dobro igranje, v kateri se je pokazal še močnejšega od dosedanjih kreacij.

Frasquita — M. Polajnarjeva je v tej predstavi svojo nalogo izpolnila najbolje, pa bodisi v igri bodisi v petju. Izpričala je svoj velik talent za oboje; njena pojava ne kaže nikakih začetniških okolost. Ima prijetno barvan glas; neprisiljeno prijemanje tona nudi v vseh legah barvno izenačen zvok, intonacija čista, rytmus prečizen, višine probajne, dobro podprte s sapo brez najmanjšega občutka muskulaturnega napora. Kar pa je važnejše, jo odlikuje velik smisel za muzikalno interpretacijo. V njej vidim tudi že prirojen igralski kulturo. Le opozoril bi jo, naj komaj zaznavno rahlo portamentiranje opusti in naj tone brez vsakih predložkov zastavlja naravnost, sicer utegne zapasti muzikalno neestetskim maniram. Gospodična Polajnarjeva nam utegne postati prav pomembna pevka in igralka visoke kvalitete. Prepričan sem, da ji bodo merodajni krogi že v prihodnji sezoni nudili možnost, da razvije in pokaže svoje zmoglosti v večjih partijah ter da jo povabijo v stalen krog opernih sodelavcev.

Ostale vloge so izpolnili še gospa Poličeva kot Mercedes, gg. B. Sanein kot Dancairo in M. Sanein kot Remendado, voditelja tihotapev, dobro.

Zbor je dosegel ta večer najvišjo stopnjo v zadnjih enajstih letih, kolikor časa ga poznam. Čista intonacija, mirno petje, ritmično precizna izvedba, upoštevanje dinamike, vse to je bilo nekaj izrednega za naše gledališče. Pevci so se potrudili in jim more biti samo v čast. Sicer pa je zbor premalo številen, izpopolniti bi ga bilo treba v moških glasovih: bas je odločno prešibek, tudi tenorjev bi moralo biti več, dalje nekaj altov, ker na teh ljudih je prevelika peza. V prihodnji sezoni bo treba stvar resno vzeti v roke, ako naj postane gledališče res visok centrum naše pevske kulture. Zbor je pripravil g. Simoniti.

Orkester je bil izredno dober, celo v pasajah smo opazili izredno preciznost. Zasluga gre g. dirigentu D. Švabi, ki je, zavedajoč se prejšnje ohlapnosti celotnega opernega aparata, polagal veliko pažnje na ritmično natančnost, ki je nujno potrebna pri tem delu. Pod njegovim vodstvom ni orkester prestopil dinamike, ki bi pokrila pevce ali zbor.

Izvrstna je bila režija g. Debeveca: vse se je gibalno, nikjer ni bilo dolgočasnega premora, udejstvovanje zbora je dajalo značaj južnjaške razgibanosti. Režijsko najboljšo se mi zdi drugo dejanje. V četrtem dejanju pa je na izredno spretan način rešil problem prostora in pomanjkanje personala za sprevod. Izvrstna je scenarija.

V celoti je predstava zapustila utis najboljše prireditve v letošnji sezoni in pokazala velik napredek v močnem prizadevanju dirigenta, režiserja in zborovodje. Vsem sodelujočim, ki so izpričali z voljo in trudom možnost napredka v kvaliteti, gre iskreno priznanje.

Poročilo o nedeljskem pevskem natečaju priobčimo jutri.

Kar počez „skozi najlepši otok“

V Livornu sem imel za kratek nočni prevoz v bastijo na Korziki dva parnika na razpolago. Italijanski je bil odpehjal ob enajstih ponoči, francoski pa uro kasneje, točno opolnoči. Izbral sem si prvega, da bi imel več časa na razpolago; pa sem se bridko varal.

Bilo je okrog petih zjutraj, ko smo pristali. A namesto da bi se smeli izkrcati, smo morali dolgo čakati, dokler ni priplul francoski parnik. Po čemu? Ker se gospod francoskim carinikom ni ljubilo, da bi opravljali dvojno kontrolo, pa še tako zarana. Počakali so še drugi parnik, da bi tako vse hkrati opravili. Priljago so temeljito preiskali, tako da se nam je spričo priznane francoske vpljudnosti zares čudno zdelo.

Tem lepši vtis pa sem imel o otoku samem in o prebivalcih. Čeprav je mesto že snivalo v globokem prahu, in sem si malo obetal od praznih kavarn, me je le gospodar brž pritekel pozdravit in vprašal po mojih željah.

Korzika, stari otok idealov in svobode, ki so mu že davni Grki rekali Cynos, to je »najlepše«, medtem ko mu pravijo Francozi od leta 1774 »Ile de beauté« — otok lepote — je zares neskončno lep, da so vse besede popisovanja ničeve.

Še zmeraj vozi tu ozkotirna železnica po nižavah ob Ligurijskem morju. Tu so nasadili orjaške evkalipse, tista krasna drevesa, ki so njih debela svetla, gladka in ledenomrzla kakor mormornati stebri in ki posrkajo vase vso vlogo, s čemer preprečujejo močvirja, ki povzročajo malarijo. Pokrajina se začne za postajo Ponte Lecca dvigati in je vse bolj samotna in hribovita. Na koncu pečine štrli v nebo mesto Corte. Pokrajina je hkrati veličastna in turobna.

»Prekrasne pokrajine,« mi pravi sopotnik, »a drugega nič. Nobenega dela nikjer. Skromno poljedelstvo. Malo vode, tla so granitna. Sami pastirji ali krošnjari. Zatorej se mora toliko Korzičanov izseliti. Inteligenca študira v Franciji in ostane tam. Drugi si gredo po kruh v daljne kolonije. A svoje počitnice prebijajo vsi v ljubljani otoki domovini. Zato je videti tu ljudi iz vsega sveta. Glejte jo — tale je celo Anamitka!«

Ustavimo se v Vivariu, ki je že v notranjosti Korzike. Anamitka ima širok obraz, poševne oči, svetločela lica, je bujna in polna življenja, dasi ji je nemara komaj petnajst let.

V vagonu drugega razreda potuje družina iz Maroka. Mož in žena sta vsa iz sebe zaradi skrbi za njuni hčerki, ki se plaho ozirata okoli.

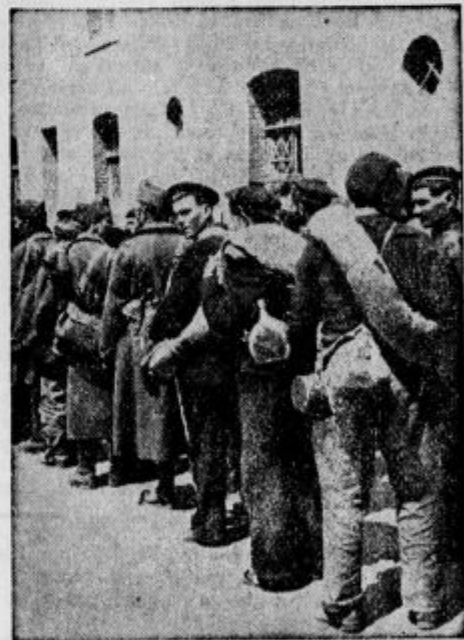
Ali se ne vozimo po pokrajini Dolomiti? Vidim same fantastične oblike skal, ki so visoke do 2500 m, povsod neskončna samota okrog zasneženih višav. Pradavni skladi pečin zapirajo doline, ob čigar obronkih naš vlak trudoma sopiha navkreber, leze po nevarnih ovinkih, po vrtočih visokih viaduktih, tih, skozi predore, grape in kotline. Listnati gozdovi so že za nami. Nič več ne šuštiljo kostanji, hrasti in buke. Tu so zdaj mrki gozdovi smrek, jelk in borovcev, kar

vse spominja na Norveško. Vmes pa povsod »maehia«, to je neprodirna, trnjeva gošča Korzike, ki se iz nje dvigajo kar oblaki opojnih dišav. »Maehia« slovi kot pribežališče junakov za svobodo; kot skrališče razbojnikov, ki izvajajo zakon krvavega maševanja, katerega vlada ne more izrebiti.

Zadaj za Vizzavono, na 1000 m visokem prelazu, se spustimo skozi 4 km dolg predor slednjic nizdol, proti drugi obali ob sončnem Sredozemskem morju. Zdal se začne razvijati podoba gozdov v nasprotnem redu. Najprej so nazobčane pečine, nato smrekovi gozdovi in dalje listnati in kostanjevi. Spodaj je Boeognano, hladno letovišče meščanov iz Ajaccia. Tu je vse bolj prijazno, bolj južno, bolj pospravljen.

Nenadoma zagledam pinijo, prvo pinijo. In dalje spodaj ciprese — gozd samih cipres! Pokrajina je prekrasno sočnato-zelena, a prav spodaj se svetlika vinskirodeče morje. Vsi smo pri oknih, ko brzimo med prvimi hišami Ajaccia ob svetlomodri ukropljeni obali.

Ajaccio je rumeno, južnjaško pristaniško mesto, kjer so na trgih same palme. Izvoški se ponujajo v italijanshlini. In tamle, na glavnem trgu, na konici rtiča, se dviga kamnitni kip največjega Korzičana, Napoleona, ki sedi na konju. Napoleon strmi ven v svobodo in obrača hrbet malomestnemu in malenkostnemu dirindaju.



Zmeraj večje je število po Nemcih ujetih Francozov

ŠPORT

Športni dogodki minule nedelje

Minulo nedeljo je bil športni spored v Ljubljani prav za prav spet precej pičel. Dve nogometni prireditvi smo imeli — in to je bilo vse. Na igrišču SK Ljubljane sta se pomerila v prvi finalni tekmi za juniorsko prvenstvo Slovenske nogometne zveze oba letošnja finalist, juniorji SK Ljubljane in juniorji I. SSK Maribora. Po mnogo boljši igri so ljubljanski juniorji učinkovito premagali svoje mariborske tovariše z rezultatom 5:0. Ta rezultat in igra, ki so jo pokazali, bosta skoraj gotovo zadostovali tudi za končno zmago in za osvojitve naslova »juniorski prvak SNZ«.

Drugi dogodek je bil pokalni turnir SK Slavije. Na tem turnirju so nastopila štiri moštva: prireditelj SK Slavija, SK Jugoslavija iz Celja, SK Litija in SK Mladika. Pokal si je osvojila SK Litija, tolažilno darilo pa je dobila SK Mladika. Rezultati so bili naslednji:

Jugoslavija : Slavija 3:2
Litija : Mladika 5:2
Mladika : Slavija 0:0 (žreb je odločil za Mladiko)
Litija : Jugoslavija 2:1.

V Mariboru je bila prva finalna tekma za prvenstvo Slovenske nogometne zveze. V tej tekmi je SK Železničar na svojem igrišču zmagal nad I. SSK Mariborom z 2:1. Prihodnjič, v drugi finalni tekmi, bomo videli, če bo ta zmaga Železničarja zadostovala tudi za končni uspeh in za osvojitve naslova »prvi prvak Slovenske nogometne zveze«.

V Belgradu je bil dvodnevni atletski boj med reprezentanco Jugoslavije in drugo garnituro Madžarske. Boj jugoslovanski atletski ni prinesel lavorik. Prvi dan je Madžarska vodila z 58:35 točk.

Atletske tekme braslovškega fantovskega odseka

V nedeljo, 16. junija so se vršile na Gomilskem prve atletske tekme braslovškega fantovskega odseka. Prireditelj je zelo lepo uspela in vzbudila mnogo navdušenja za ta koristni in lepi šport. Doseženi so bili sledeči rezultati:

Met krogel: 1. Povše (Braslovče) 8,94; 2. Topovšek (Sv. Jurij ob T.) 8,85; 3. Kukenberg (Braslovče) 8,65.

Skok v višino: 1. Kukenberg (Braslovče) 1,45; 2. in 3. Grah, Povše (Braslovče) 1,35.

Skok v daljino: 1. Kukenberg (Braslovče) 4,75; 2. Grah (Braslovče) 4,65; 3. in 4. Šuster, Koblan (Šmartno ob P.) 4,20.

Troskok: 1. Grah (Braslovče) 10,25; 2. in 3. Verdely (Sv. Pavel pri P.), Šmajš (Braslovče) 9.

Tek na 100 m: 1. Grah (Braslovče) 10,05; 2. Šuster (Šmartno ob P.) 14,00 in 3. Podbregar (Sv. Jurij ob T.) 14,00.

Tek na 200 metrov: 1. Grah (Braslovče) 28,05; 2., 3., 4. Kozmelj, Podbregar (Sv. Jurij ob T.), Praprotnik (Šmartno ob P.) 3,00.

Športni dan v Guštanju

Športni klub Slovan v Guštanju priredi v nedeljo, dne 30. junija 1940 velike pokalne tekme, pri katerih sodelujejo odlični klubi: SK Železničar iz Maribora, SK Hranstnik iz Hranstnika, SK Slavija iz Pobrežja pri Mariboru in guštanski Slovan.

Prvak tega tekmovanja prejme v trajno last okusen pokal, darilo Aleksandra grofa Thurna-Valassina iz Guštanj.

Spored:

Ob 7.30 zjutraj (ob prihodu vlaka iz Maribora) sprejem gostov.

kami, v nedeljo pa je dosegla končno zmago v razmerju 122:78. V naslednjem nedeljski rezultati:

400 m: 1. Ondi (M) 50,6, 2. Šandor (M), 3. Klinar (J), 4. Pogačnik (J).

100 m: 1. Szigetvary (M) 11,2, 2. Stefanovič (J) 11,4, 3. Novak (M) 11,4, 4. Jovanovič (J) 11,6.

Kopje: 1. Rakely (M) 62,20, 2. Mauter (J) 60,82, 3. Beni (M) 59,78, 4. Markušič (J) 55,77.

Skok v višino 1. Abramovič (J) 185, 2. Živkovič (J) 182, 3. Gaspar (M) 178, 4. Poronyi (M) 174.

1500 m: 1. Hireš (M) 4:01,3, 2. Varkas (M) 4:02,1, 3. Kotnik (J) 4:04, 4. Košič (J) 4:09,4.

Troskok: 1. Somlo (M) 14,17, 2. Lazarevič (J) 14,07, 3. Horvat (M) 13,67, 4. Simonovič (J) 13,12.

400 m z zaprekami: 1. Kis (M) 58,4, 2. Kereszturi (M) 58,8, 3. Rem (J) 1:02,5, 4. Kotnik (J) 1:02,7.

Kladivo: 1. ing. Stepišnik (J) 48,57, 2. Goič (J) 42,87, 3. dr. dr. Racz (M) 42,42, 4. Betova (M) 39,19.

10.000 m: 1. Nemeth (M) 32:24,3, 2. Espergomy (M) 32:27,3, 3. Kvas (J) 34:35, 4. Bručan (J) 35:19.

Stafeta 4 × 400 m: 1. Madžarska 3:25,2, 2. Jugoslavija 3:33,5.

Zaključno stanje točk: Madžarska 122, Jugoslavija 78.

V Budimpešti je Gradjanski zmagal nad Ujpestom z 1:0, BSK pa je v Bukarešti premagal Venus tudi z 1:0. Oba kluba gresta v naslednje kolo. Ferencvaros je katastrofalno odpravil sarajevsko Slavijo z 11:1. V Bukarešti je dalje Rapid odpravil Hungario s 3:0. V Celju sta SK Celje in SK Mars igrala 4:4, zagrebški juniorji so igrali z varaždinskimi 1:1, reprezentanca Karlova pa je z zagrebško igrala 3:3. V Belgradu je Jugoslavija premagala Vojvodino s 4:1.

Ob 8.30 zjutraj skupen odhod igralcev iz trga Guštanj na igrišče:

Ob 9 dop. SK Železničar (komb.) : SK Slovan.

Ob 10 dop. SK Hranstnik : SK Slavija P.

Ob 11 dop. SK Slavija : SK Slovan.

Ob 12 opoldne skupno kosilo v Guštanju s koncertom na trgu, pri katerem igra znana jeklar-niška godba iz Guštanj.

Ob 14 pop. SK Železničar : SK Slavija P.

Ob 15 pop. SK Hranstnik : SK Slovan.

Ob 16 pop. SK Železničar (komb.) : SK Hranstnik

Po končanih tekmah oddaja pokala zmagovalcu. Skozi ves dan nas bo poleg nogometnih igralcev kratkočasila guštanska jeklar-niška godba na pihala.

Vsi ljubitelji športa, godbe in lepe narave, pridite ta dan obiskat naš lepi turistični kraj Guštanj.

Razpis

Juniorskega atletskega dvoboja med SK Ilirijo in SK Planino, ki bo dne 29. t. m. (na praznik) v Ljubljani, na Stadionu s pričetkom ob 9 dopoldne. Pravico imajo vsi verificirani atleti juniorji obeh klubov. Vsak klub lahko postavi v vsaki disciplini po 3 atlete, točnjeta pa se je prva dva za vsak klub. Točkovanje 5, 3, 2, 1. Stafete: atletski (10 + 40). Prva 2 gra in vrstni red disciplin je sledeč: 1. tek 100 metrov; 2. skok v višino; 3. met krogel (5 kg); 4. tek 200 metrov; 5. tek 1000 metrov; 6. met diska (1,50 kg); 7. skok v daljavo; 8. met kopja (800 gr.); 9. troskok; 10. stafeta 4 × 100.

SK Planina, Na praznik dne 29. t. m. bo juniorski dvoboj med SK Ilirijo in SK Planino. Za ta dvoboj, ki bo ob enem izbirno tekmovanje za dvoboj z SK Concordijo v Zagrebu (dne 14. julija t. l.) po-zivljamo juniorje, da se resno pripravijo, zlasti na-vedeni: Bratoš H., Burja A., Demšar J., Dolinar N., Doganec F., Furman L., Gole D., Gundel M., Merala M., Mihelič A., Mravljec V., Potočnik C., Remeš J., Rus J., Sedel Z., Strupel S., Trček R., Urbančič T., Vidic J., Zela V. Za znanje atlete povrne klub vož-njo. Vsi tekmovalci naj bodo na dan tekmovanja točno ob pol 9 na Stadionu.

R. Pečjak: Japonske pravljice

Kot 5. zvezek Vrčeve knjižnice so zdaj izšle Japonske pravljice v prevodu g. Rudolfa Pečjaka. Na 64 straneh je zbranih 12 japonskih pravljic, ki so namenjene predvsem mlajšim ljudskošolskim učencem. Sicer so to japonske pravljice, toda če bi ne bile ilustrirane (slikal J. Godec) in bi ne srečavali tujih imen, bi bile to lahko najbolj evropske, naše. Vse te basni o vrabčkih, žabah, kresnicah in tigrih ter zajčkih in pravljice o snežnici, morski kraljici, kamnoseku itd. se odlikujejo po pravem pravljicnem vzdušju, po veliki nazornosti in napetosti ter po npravnem nauku, ki ga vsebuje sicer že v svojem dogajanju samem, pa tudi čisto v svoji zaključni misli. Človek spozna v teh japonskih pravljicah na nov način oblikovane svetovne pravljicne motive, tako prelep motiv rajске ptice v ribiču Urašima Taro, ki je pristno japonski in vreden, da pride v berila obnem z našo legendo. Tudi je motiv nikdar zadovoljnjega kamnoseka podobon Grimmovi Zlati ribici in ribiču ter je zopet konec drugace poentiran, kar daje pravljici svojevrstno oceno. Povsod pa je v teh kratkih, a sočnih pravljicah izražena pravna misel, ki bo tudi vzgajala naše malčke. Te japonske pravljice, ki so svobodno ponasele, priporočamo kot lepo berilo našim ljudskošolskim učencem sedaj v počitnicah, ko bodo našli najlepši odih v iztočnem pravljicnem svetu.

Moderna hrvatska lirika v bolgarskem prevodu. Naš prijatelj Pantelejev, pesnik in urednik bolgarske revije Sedba, ki jo izdaja Društvo bolgarskih slepcev, je v letošnji osmi številki priobčil kratko beležko o sodobni hrvatski liriki, piše o njej, da je razen Križev in Tina Ujeviča skoraj vsa moderna v rokah mladih pesnikov, rojenih med letom 1900 in 1910 ter jih tudi imenuje povečini sodelavce Savremenika in Hrvatske revije. Kot ilustracijo k članku pa je lepo prevel štiri moderne hrvatske pesmi, namreč: sonet Tina Ujeviča: Brezno, Vekoslava Majerja: Dan, Miroslava Feldmana: Moja pesem in Nikole Šopa: Zapuščena koča. Kolikor moremo soditi, so prevodi uspešni.

Glasnik zemaljskega muzeja v Sarajevu prinaša v prvem zvezku leta 1939, ki je izšel sedaj, naslednje razprave iz zgodovine in etnografije: Dr. M. Mandić: Prehistorijska radionica kod Pazariča, Mandić Sergejevič: Arheološki nalazi kod Bihača in Bos. Novog (s 3 tabelami v tekstu), Dj. Mazalić: Starine po okolini Sarajeva (z 8 slikami), M. Karanović: Vodja kroz Etnografski mu-

zej (11 tabel in 5 slik) ter M. Mandić: Prethodni izveštaj o započetoem iskapanju u Hrustovačkoj pećini kod Bos. Vrhpolja (6 tabel in 5 slik v tekstu).

Zbornik za život i običaje hrvatskog naroda, ki ga urejuje pri Jugoslavenski akademiji znanosti i umjetnosti dr. Boranič, je izšel te dni in prinaša v 32. knjigi, 2. zvezku naslednje razprave: Dr. Božidar Široka: Smotere hrvatske seljačke kulture s osobitom obzirom na njihovo značenje za napredak hrvatske muzikologije, Franjo Galinec: Književno porijeklo nekih hrvatskih narodnih pripovijedaka (U cara Trojana koje uši, Dubrovčanin Kaboga i duka od Mjetaka, Dram jezika, Seljani kupuju pamet, Seljak otira ovcu na sajam, Ciganin prodavao konja, Zena gora od vraga), Ante Šimčik: Angđote selice, Milena Prapratović: Narodne pripovijetke iz okolice Djakova s komentarima in poredbnim pregledom, Pavao Tijan: Senjske storije i čakule. Tako je vsebina tega zvezka Zbornika, ki je sedaj izšel privrkat pod novim naslovom, kakor ga je spremenila glavna skupščina Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu dne 6. lipnja 1939 iz Zbornika za narodni život i običaje u Zbornik za život i običaje hrvatskog naroda.

Pred izidom »Neznane Jakopiče«. Kot smo izvedeli, bo Podbevškovi »Neznani Jakopiči« v nekaj tednih izšel. Jugoslovanska tiskarna, ki je po dveh letih težkega in kompliciranega dela izdelala številne klišee za večbarvno reprodukcije, je že pričela s tiskom. Naša javnost pričakuje monografijo z veliko nestrpnostjo.

Stirinajst odgovor za litanije Jezusovega Sra. Zložil dr. Fr. Kimovec. Izvod stane 5 din, če se kupi v Jugoslovanski knjigarni ali tudi pri skladatelju. Kdor kupi 10 izvodov, jih dobi za 36 din. To pa samo pri skladatelju. — Z odgovori za lavretanske litanije smo Slovenci dobro založeni, dočim nam jih za litanije Jezusovega Sra skoraj primanjkuje; vsaj takih, ki bi bili splošno porabni. Kimovečevi odgovori bodo marsikakega organista rešili za drege; pri njih velikem številu bo vsak dobel nekaj zase primernege materiala. Odgovori so občutni preprosto, ljudsko. Kdor preigra vseh 14 po vrsti, mu seveda ne ostanje takoj v ušesu; nič čudnega ni, če so v njih močne podobnosti; v kratki, nekaj-taktni obliki, v istem tonovnem načinu, v razmeroma majhnem glasovnem obsegu ni mogoče vedno kaj novega povedati; zraven pride še ozir na ljudsko petje, kateremu so ti napravi tudi namenjeni. V teku časa bo ljudsko uho samo odbralo tiste odpeve, ki mu najbolj prijaajo. In teh bo precej; ti bodo potem postali trajna duhovna last naroda.

M. T.

Celjske novice

Gasilska slavnost v Zabukovci

Celje, dne 24. junija. Prostovoljna gasilska četa v Zabukovci pri Grižah je doživela včeraj posebno lep dogodek. Dobila je novo motorno brizgalno, za katero so kljub težkim časom z vsem srcem prispevali Zabukovčani in tudi drugi prijatelji Prostovoljne gasilske čete zabukovske. Pokroviteljstvo nad prireditvijo je prevzel ban g. dr. Marko Natlačen, ki se je osebnostno v spremstvu senatorja g. Al. Miheliča in okrajnega načelnika g. dr. Zobeč Ivana udeležil slovesnosti.

Na slavnostnem prostoru, ki je bil ves v zelenju, se je zbrala množica domačinov, posebno častno so bili pa zastopniki gasilci celjske gasilske župe, ki so imeli ob tej priliki delni župni izlet. G. bana je pozdravil v imenu gasilcev starešina celjske gasilske župe g. Golobranc Konrad iz Celja, nato član banskega svetnika g. Kuder, ki je v lepem nagovoru apeliral na g. bana da podpre ta reven kraj in se mu zahvali za vso naklonjenost, ki jo je že pekrat izkazal g. ban Zabukovčanom. G. bana so pozdravili nato še župan g. Košak, zastopniki Sokola, Fo, KPD, ZZZ in Vodne zadruge. Hčerka predsednika Prostovoljne gasilske čete v Zabukovci Vojka Ulihrhova je izročila g. banu lep šopek. Po odigranju »Molitve« celjske vojaške godbe pod dirigentom g. poroč. g. Fabjanovičem je grizki g. župnik Kosi blagoslovil novo motorno brizgalno in imel ob tej priliki lep nagovor o velikem poslanstvu gasilstva v družbi. Goste je pozdravil predsednik g. Ulihrh, slavnostni govornik g. Kurnik pa se je zahvalil vsem, ki so prispevali k nabavi nove motorne brizgalne, posebno še 8 botrcam z go. senatorjevo Miheličevu na čelu. Z vsem navdušenjem in aplavzi so gasilci sprejeli vzpodbujajoč govor g. bana, ki je s krasnimi besedami poveljeval veliko poslanstvo gasilcev v današnjem času, ko nas bi morala vse vezati tista ljubezen, tovarištvo in požrtvovalnost, požrtvovalnost in ljubezen do bližnjega, drugič pa, ker državna oblast visoko ceni delavski stan, ki dela in z delom ustvarja dobrino, od katerih živi delavec, živita narod in država. Ob koncu svojega govora je g. ban čestital Prostovoljni gasilski četi k napredku in ji želel še obilo uspehov v službi za bližnjega.

Prav posebne so bile tudi besede starešine celjske gasilske župe g. Konrada Golobrance o delu gasilske organizacije. Slavnosti, pri kateri je sodelovala vojaška godba 39. pp. iz Celja, so prisostvovali ravnatelj državnega rudnika g. Kenda, inž. Podkrajšek in inž. Cinderman, zastopnik rudnika Velenja in predsednik celjske Prostovoljne gasilske čete g. Dobovčnik Franc.

c. Dijaški prvega in drugega razreda celjske gimnazije se sprejemajo pod ugodnimi pogoji na stanovanje in hrano v konviktu sv. Cirila in Me-

toda v Celju. Konvikt s svojim krasnim vrtom in igriščem ob smrekovem gozdu ima prekrasno lego. Vrt nudi v svoji najvišji točki najlepši razgled na mesto in okolico. Zavod je odmaknjen od prahu ter daleč od tovarn in industrije. Dijaki so v konviktu pod nadzorstvom, imajo svoj dnevni red in dobivajo skupne brezplačne instrukcije. Starši, ki nameravate dati svoje sinove v gimnazijo, ogledajte se glede pojavnosti in sprejema vašega sina čimprej v konviktu ali pa v kapucinskem samostanu v Celju.

c. Delavstvo se organizira v ZZZ. Lastnik kamnolomov na Frankolovem g. Sodin in na Straničah g. Laznik sta že več let dobavitelja gramoza državi in upravni za precejšnji odsek državne ceste Celje-Slovenske Konjice. Drž. cestna uprava plačuje dobaviteljem za kubični meter gramoza do 70 din. Delavstvo, ki že mnogo let dela po sramotno nizkih cenah v teh kamnolomih, je z ozirom na draginjo prosilo lastnike, da jim povišajo mezo. Delavci dobe od enega kubičnega metra natočenega gramoza, katerega pa morajo naložiti tudi na voz, borih 15 din. Če pomislimo, da najpridnejši delavec spravi dnevno komaj kubični meter gramoza in še takrat mora delati najmanj 10 ur dnevno, vidimo, kakšna krivica se godi delavcem. Uredba predpisuje za delavstvo v celjskem okraju najnižjo urno mezo 4 din. v teh kamnolomih pa ne dobe delavci niti 2 din na uro. Za delavstvo se je zavzela ZZZ v Celju. Delavstvo se je organiziralo in bo stavilo delodajalcem svoje upravičene zahteve. Na neurejene razmere je bila že opozorjena tudi upravna oblast in Delavska zbornica, ki bo delavstvo podprla. Delavstvo upa, da bosta delodajalca sama uvidela, da so delavske zahteve prav skromne in jih bosta sama sprejela in izpolnila.

c. 30.000 din za gradnjo vodovoda v Zabukovci. G. ban dr. Marko Natlačen je ob priliki gasilske slavnosti v Zabukovci pri Grižah izjavil predsedniku Vodovodne zadruge g. Potočniku, da je že podpisal prispevek 30.000 din za gradnjo nujno potrebnega vodovoda v Zabukovci.

c. Demagoško poročanje. »Jutro« je priobčilo v nedeljski številki pod naslovom »Škodljivo poročanje« notico, s katero hoče pokazati svojo »veliko borbenost in lojalnost« za delavstvo. O tem danes ne bomo spregovorili, kajti delavstvo to samo ugotavlja iz dopisov pod celjskimi kolonami in si lahko samo ustvarja, kateri list, oziroma poročalec, je pokazal več razumevanja ob raznih stvarkah, pogajanjih in mezdah. V notici hoče »Jutro« prav demagoško prikazati, da sta kratki notici o poravnavi delavcev s trdsko Westen v škodo delavstvu. »Jutro« naj nam raje odgovori, čemu sta bili ti notici delavstvu v škodo. »Jutrovo« poročanje pa ni samo demagoško, ampak tudi lažno. V dopisu trdi »Jutro«, da namenoma ni poročalo o tej poravnavi in da so isto stališče zavzeli tudi poročevalci ostalih listov, kar pa ne odgovarja dejstvu, kajti javnost je lahko tokrat zopet ugotovila, da »Jutrovo« poročalec najbrž ne bere vseh listov in da mu žilica res ni dala miru, ko smo o tej obče znani poravnavi poročali le nekaj vrstic.

c. 160.000 din škode je napravil požar v Arji vasi. V nedeljo okrog 11 ponoči je izbruhnil požar v velikem kozolcu veleposestnika Ježovnika Ivana iz Arje vasi pri Celju. Ogenj so najprej opazili domači, ki so zaklepali hišna vrata. Ker je bilo v kozolcu veliko sena in detelje, se je ogenj hitro razširil in zajel ves kozolec z osmimi oddelki. Kozolec je zgorel do tal. Zgorelo je tudi 12 voz, vse orodje, 4 kubične metre lesa, seno in detelja.

Otroški kotiček

ZAČARANI GOZD



(203) Nenadoma pa... frrf...
Joj, kako se je prestrašila! Toda
saj je le neka ptička zletela z veje.
Cuj! Ali prav sliši? Ali ni začela
ptička nekaj govoriti?



(204) »Ančka nikar ne sanjari
in ne glej okoli sebe po neznanih
drevesih! Saj moraš vendar hoditi
ob potečku! Poglej, kam si zašla!
Čisto v napačno smer hodiš. Kar
za mano teci, ti bom že jaz pot
kazala!«

Škodo cenijo na 160.000 din. Gasilci so preprečili, da se ogenj ni razširil na bližnja dva kozolca.

c. Pretresljiva nesreča na celjski železniški postaji. Na železniških tirih pred celjsko postajo je v nedeljo ob 20.50 doletela nesreča 27 letnega posestnika Gersaka Franca iz Rajhenburga ob Savi in mu skoraj vzela življenje. Gersak, ki se je baje šele pred štirinajstimi dnevi poročil, je bil v nedeljo na straži pred celjsko postajo. Ob omenjeni uri je pripeljal iz Maribora tovorni vlak. Očitno Gersak, ki se je sprehajal med tračnicami, ni opazil, da prihaja vlak. Lokomotiva ga je podrla in vlekla nekaj metrov s seboj. Gersaku je zlomilo levo nogo v kolku, desno nogo v členku in desno roko, dobil pa je tudi poškodbe po glavi. K nesrečnemu, ki je glasno kričal ob bolečin, so priskočili službojci železničarji in ga naložili na nosila. Kmalu so prihiteli z ročno nosilnico tudi celjski reševalci in odnesli Gersaka v bolnišnico. V bolnišnici so Gersaku takoj odrezali nogo. Njegovo stanje je sicer nevarno, vendar upajo, da bo ozdravel.

Važno opozorilo čebelarjem

Čebelarji, ki prevažajo čebele na ajdovo pašo v okraje Ljubljana-okolica, Slovenj Gradec, Brežice in Celje, se opozarjajo, da morajo po določilih čl. 3 navedbe o prevozu čebel na ajdovo

pašo III št. 3894-1 z dne 23. junija 1936, to prijaviti oblini, v katero jih nameravajo postaviti v pašo do vključno 1. julija 1940. V prijavi je navesti točno število panjev in prostor, kamor jih nameravajo postaviti.

V ostale kraje je dovoljeno čebele postaviti v ajdovo pašo le na določena stalna stojišča, na nova stojišča pa le v smislu določil čl. 6 navedbe o prevažanju čebel na ajdovo pašo III št. 4926-1 z dne 7. julija 1938, sicer bodo običajno kaznovani, čebele pa po določilih navedbe odstranjene na njihove stroške in nevarnost, če tega v določenem roku prizadelet ne bodo sami storili.

Cebelarji, ki imajo po navedbi iz leta 1938 stalna stojišča, pa jih letos iz kakršnihkoli razlogov ne bodo ali samo deloma uporabili, morajo po določilih čl. 8 navedene navedbe to javiti najkasneje do 5. julija 1940 okrajnemu načelnstvu, v čigar območju se stojišče nahaja, da ga isto lahko za letos odloži proslcem, ki nimajo stalnih stojišč.

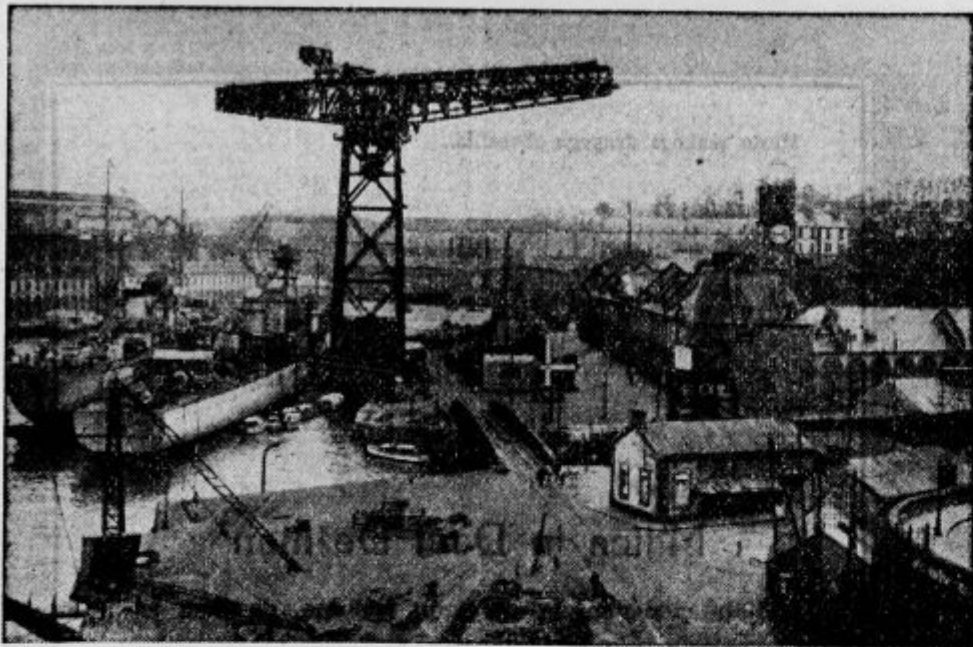
Ne pozabite na čebele tovarišje, ki se nahajajo v vojaški službi! V začetku julija pregledajte vse njihove panje, če so v redu. Slabič in brezmatične združite in pripravite družine za jesensko pašo. Če prevažate čebele v pašo, preskrbite, da čebele ne bodo ostale doma. Dolžnost naših podružnic je, da to delo organizirajo! Držimo se načela: Vse za blagor domovine in gospodarski prospek slovenskega čebelarstva V slogi je moč!

Hude nevihte tudi na Hrvaškem

Pet smrtnih človeških žrtv strele

Iz Slavonskega Broda poročajo, da je pretekli petek nad srednjim delom Posavine divjala huda nevihta, ki je v vasi Andrijevcih pri Slavonskem Brodu zahtevala tri človeške žrtve. Na vašem pašniku je bila skupina fantov, ki so pasli živino. Ko je privihrala nevihta, so se fantje zatekli v neko kolibo. Naenkrat se je silno zasvetilo in v kolibo je udarila strela. Večina fantov je bilo onesveščeni. Ko so spet prišli k sebi, so videli, da so trije tovariši čisto negibni. Strela je ubila 15 letnega Andrija Stevanovića, 17 letnega Andrija Filipovića in 8 letnega Mato Kelica, hude poškodbe pa je strela povzročila Andriji, Pavlu in Josipu Pegmečiču. V vasi sami je udarila strela v neko hišo, pa k sreči ni bilo nikogar doma. — V soboto zvečer pa je divjala strašna nevihta nad delom Slavonije. V veliki slavonski vasi Bošnjakih je postal žrtev strele 30 letni Joso Levaković. Vračal se je domov in sedel na vozu, naloženem s senom. Njegov stari oče pa je šel peš zraven konj. Naenkrat je tresčilo in strela je ubila Levakovića, očeta šestih otrok.

Stari oče je gluh in je poklical sina, naj stopi z voza. Ko je natančno pogledal, je videl, da je sin mrtev. Levaković je šel pred tremi dnevi prišel na 14 dnevni dopust z orožnih vaj. — V vasi Donji Pobjrižji je kmet Mijo Josipović šel med nevihto vedrit pod vrbo. Nad seboj je k nesreči obesil koso, v katero je tresčilo in je strela ubila Josipovića. Njegov 7 letni sinček je srečno ušel smrti, ker ni poslušal očeta, da bi ostal pod vrbo, marveč je stekel pod bližnji most in se tako rešil smrti. Isti dan je tudi nad Vrčcem divjala huda nevihta, ki je povzročila po poljih znatno škodo. Padala je toča, debela kakor golobja jajca. Toča je uničila okrog 2000 oralov posevkov. Škodo cenijo na pet milijonov dinarjev. Najbolj so trpeli vinogradi in njive, posejane s koruzo in pšenico. V Srebru je bil prvi dan poletja zelo soparen in popoldne je privihrala huda nevihta s točo in nalivom. Vzhodno od Sremske Mitvice je po nekaterih krajih padlo toliko toče, da je ležala po več centimetrom na debelo. Tam je toča uničila do 70% posevkov.



Francosko vojno pristanišče Brest je v nemških rokah

E. Claes

19

Pokojni župnik Kampens

»Človek bi skoro mislil, da nekaj ni prav,« je rekel gospod župnik dobrohotno, ko je brez uspeha poskušal vrata zakleniti. To je Fideela tako razkačilo, da je besno odgovoril.

»Čisto nič,« nekaj ni prav! ampak noče ne zopet, stara kanalja; popolnoma sama nagajivost in nič drugega!«

Gospod župnik je poskušal še enkrat s ključem... krarrak... nazaj — krrrk... krrrak... kerrrk. Zaman!

»Cerkovnik, jaz pa vseeno mislim, da nekaj ni prav,« je zopet rekel župnik Kampens in dvomljivo gledal. »Ali sedaj prvič tako težko gre?«

»Kaj?« Fideel bi kmalu iz kože skočil. »Prvič? Trideset let že tole počenja, vsako jutro... Radi nje so mi že lasje osiveli... radi nje sem se navadil pijače, tri župnike je že spravila v grob.«

»Potem pa mislim, da je res kaj polomljeno,« je zatrdil gospod župnik še enkrat.

Šimek Candeel, brž po Žef Leirsa! Žef Leirs je našel Fideela pred omaro, vsega rdečega v obraz in na tihem preklinjajočega. Peterček Seppes se je stisnil v kot. Gospod župnik je že odšel v župnišče.

S hripavim glasom je Fideel razložil, za kaj gre. Žef je najprej vrtel vrata, poskušal ključ, trkal s kladivom po ključavnici, po stozerjih, nato pa začel odvijati ključavnico. Omaro je bila velika, zavzemala je skoro polovico zakristije in bila trdno vdolana v zid. Šimek Candeel in Peterček Sepps sta stala na levi in desni Žef Leirsa in molela jezike iz ust, da bi si mogla čim bolj vse ogledati.

»Bom videl, če jo boš ti ukrotil,« je mrmral Fideel.

Fideel Leirs je držal staro, zarjavelo ključavnico v roki nad pokrovom omaro, ko obral na vse strani, trkal po njej in... iz nje sta padli dve stari česnjevi pečki in kos žebila. Žef Leirs in Fideel, Šimek in Peterček, vsi štirje so za trenutek brez besede, neumorno zijali v pečki in žebila. Nato je Žef počasi zasukal glavo nekoliko v stran in pogledal Šimeka in Peterčka v belino njunih oči. Živo sta zardela in se hitro umaknila za korak nazaj. Žef se je nato obrnil k Fideelu. In Fideel je nenadoma zaklpl: »Hu-di! Ta smrka!« in skočil za ministrantoma, pograbil prvo, kar mu je prišlo pod roko, škropilnik iz bakrene sodice za blagoslovljeno vodo in ga vrgel v Peterčka Seppesa, da je bil ves moker in začel nekaj nerazumljivega tuliti. Šimek Candeel je tekel skozi vrata, vendar je dobil še konec Fideelovega čevlja ob svoje hlače, na pokopališču pa je v diru podrl neki lesen križ. Žef Leirs se je smehljaj.

»Ta dva paglavca, sta te pa vendarle dobro ujela, kaj cerkovnik?«

Fideel ni rekel nič. Z nasladi bi še Žefa pošteno ohladil z blagoslovljeno vodo, da bi ga minila vsaka želja posmehovanja. Nemo je zrl v ključavnico, katero je Žef s ključem spravil v gibanje in zapihal je šel brez vsakega truda sem pa tja. Fideel bi najraje razgrizel to nesrečno ključavnico.

Žef je vli v ključavnico nekoliko petroleja, jo zopet vstavil, pogledal še malo po stozerih, privil nekaj vijakov nekoliko tesneje in vrata so se kar sama po sebi odpirala in zapirala.

To se je zgodilo v soboto dopoldne in preden je bil večer, je že vsa vas poznala zgodbo o dveh česnjevih pečkih in o polovici žebila,

o Fideelu in dveh ministrantih in lahko si mislite, koliko smeha je slo na cerkovnikov račun.

V nedeljo pri zodnji maši so se vrata zapirala in odpirala, da je bilo veselje gledati. Samo Šimek in Peterček si nista upala ničesar dotikati. Četr pred deseto pa, ko je hotel Fideel pripraviti oblačila za slovesno mašo, ni bilo omar nikakor več mogoče odpreti. Vrtel je ključ in vlek, se pridružil in potil in pošiljal Žef Leirsa k vsem vragom. Ministranta sta blela od strahu gledala iz kota in Peterček je rad večje varnosti spravil škropilnik in bakreno vedrce za vrata.

»Sta že zopet imela vajine umazane parklje zraven!« je rjovel Fideel.

»Ne, cerkovnik,« je jecljal Peterček, »ja... jaz nisem bil, prosim, nič zraven.«

In Fideel je začel z nova. Vlek, je vrtel, stresal, trkal in zbijal, a nič ni pomagalo. Vstopil je gospod župnik. Tudi on je poskušal, nalahno, brez sile, ampak tudi on je kaj hitro postal prav tako nervozen kakor cerkovnik.

»Peterček! naravnost po kovača Kvesa! In reci, da mora takoj priti odtrgat ključavnico!«

V ministrantski obleki je šinil Peterček po cesti in čez pet minut je Kves že porinil jeklen kavelj v ključavnico, potegnil in prav v zadnji kotiček cerkve so ljudje slišali hrest. Bil je smrtni krik stare ključavnice; za nobeno rabo ni bila več.

Maša se je to nedeljo začela četrte ure pozneje. Po tem, kako je Fideel igral na orglje in kako je gospod župnik pel, je bilo slišati, da nekaj ni v redu. Župnik Kampens je imel navado pri slovesni maši, Dominus nobiscum in »per omnia saecula saeculorum« vedno peti ton nižje, kakor mu ga je dal Fideel na orgljah. Vedno je trdil, da mu Fideel še nikdar ni dal pravega tona: Fideel pa je trdil, da župnik napačno pote in tako krivdo odvrtač od sebe.

Že od nekdaj je na vseh zborovanjih župnikov z globokim gubčjem prepeval »Ne, papeži ne umrjejo!«, pa mu ni še nikdar nihče očital, da bi bil iz tona. To nedeljo pa je župnik Kampens pel bolj napačno kot sploh kdaj, tako da so celo farani to opazili in se je Fideel na koro znašel nad pevci.

Župnik Kampens je šel po slovesni maši domov. Ravno pred cerkovnikovo gostilno nalleti na Žef Leirsa in nekatere druge. Odkrili so se, Žef Leirs pa si ni mogel kaj, da ne bi vprašal:

»Gospod župnik, vaša ura gotovo malo zakasneva?«

Župnik Kampens, ki je po navadi na podobna žefova vprašanja odgovarjal s prijaznim nasmehom, se je tokrat ustavil. Zdelo se mu je vendarle nekoliko prehudu, da bi ga Žef Leirs sedaj še takole mučil. Pogledal ga je naravnost v oči in nato zelo strogo rekel:

»Ne Žef, moja ura ne zakasneva, ampak kakor ti ključavnice popravljaš, jih znam jaz tudi. Delaj rajši od slej naprej svinjake in teleče jasle!«

Privikrat v svojem življenju je stal Žef Leirs nasproti človeku, ne da bi vedel kaj ziniti. Tolika žalitev, in to še od gospoda župnika, ga je popolnoma pobelila. Nič ni vedel reči in vedel je, da bo čez eno uro že vsa vas o tem govorila. V srečo mu je vstala nema jeza.

In Žef je rekel, da postane socialist. Dve nedelji zaporedoma je šel k maši v Diest in sicer tako zgodaj, da bi gospod župnik lahko mislil, da sploh ni bil pri maši. Tudi v delavnici ni več pel, kadar je župnik pred cerkvijo bral svoj brevir. Potem pa je eden Žefovih otrok zbolel, gospod župnik je prišel vsak dan pogledat — in Žef Leirs je zopet postal isti kot prej. Priimka »sošestist« se na ni nikdar več znebil.

Mali oglasi

Službe iščejo

Starejša kuharica — z letnim spravečalom — zmožna, išče službo v gostilni ali boljši privatni hiši. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9318.

1600 din dam tistemu, ki mi preskrbi delo v tovarni ali kaj slavnega. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Nagrada« št. 9357.

Vajenci

Trgovski vajenec poštenih kmečkih staršev, z ljudskosolsko izobrazbo, na vsak način dober računar, se sprejme. Le taki naj se ponudijo v upravo »Slov.« pod »Vajenec« št. 9363.

Stanovanja

Dvosobno stanovanje s kopalnico in pritliklami, event. z garažo in z ali brez dveh lokalov za trgovino in mlekarstvo oddam v Ljubljani. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9188.

Službodobne

Krajevne zastopnike sposobne in agilne, sprejme zavarovalnica »Sava«, Ljubljana, Sv. Petra c. 2.

Več slikar. pomočnikov sprejemam za takoj in za daljši čas. Pahernik Anton, Maribor, Frankopanova 15.

2 mizarska pomočnika sprejme Ivan Černe, stavbno, pohištveno mizarstvo, št. Vid nad Lj., Vizmarje 66.

Perfektna kuharica in gospodinja dobi izredno dobro plačano mesto za čas sezijske na Bledu. Po dogovoru tudi stalna služba. Pismene ponudbe z vsemi pogoji sprejema uprava »Slov.« pod znakom »Bled« št. 9264.

Logarja sprejme večje gozdno posestvo

Obširne ponudbe z navedbo dosedanjih službovanj je poslati v upravo »Slov.« pod »Graščina« št. 9250.

Mesarskega pomočnika sprejme takoj Breceznik Alojzij, mesar, Ljubljana, Celovška 93.

Pečarski pomočnik prvovrstnega delavca za postavljanje — se takoj sprejme. Štrec, pečar, Maribor, Tyrševa 4.

Gospodinjo ki je izvežbana v kuhanju in se dobro razume tudi na kmetijsko gospodarstvo, sprejemam v župnišče. Pismene prijave do 15. julija na župnišče v Šostanju, odnosno osebni razgovor.

Viničarsko družino z najmanj 4 delovnimi močmi, sprejemamo za Sl. gorice. Prejemki znašajo gl. viničarske pogodbe: 200 din mesečno v gotovini za viničarska dela, prsto stanovanje, mes. 1 zl. m. drv, 30 l sadjeva ter deputatno zemljišče v izmeri 1 in pol ha in odpadajoča dnina. Obširne ponudbe z navedbo dosedanjih službovanj je poslati v upr. »Slov.« pod »Graščina« št. 9250.

Prodamo

Nahrbtnike, kovčege v veliki izbiri, nudi Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova 13.

la. sveže češnje rdeče, črne, trde, kg 5 do 6 din, košare 45 kg razpošilja franko vozni na brzovozno G. Drechler, Tuzla.

Damsko in moško kolo in sportno kolo, vse popolnoma novo in najboljšo znamke, za vsako ceno naprodam. Strojna delavnica, Sv. Petra c. 85.

DRVA PREMOG IV. SCHUMI DOLENJSKA CESTA

Kupimo

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah ČERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 9

Cunje krojaške odrezke, star papir, tekstilne odpadke ter ovejno volno, govejo dlako (arovec) — kupi vsako množino Arbeiter, Maribor, Dravska 16.

Auto-motor

Tovorni »Ford« in poltovorni »Steyr« avto za vsako ceno naprodam. — Strojna delavnica, Sv. Petra cesta 85.

Auto »Super« zadnja tipa, vožen 26.000 km, odlično ohranjen — prodam za 32.000 din. — Ogledati garaža »Janko«, Kolodvorska 25.

Avtopnevmatike za tovornik, dobro ohranjene ali nove 7,00—30, 7,50—20 ali 32 x 6 — kupi Novak, Ljubljana, poštni predal 217.

Kam pa kam?

Naznanilo Cenjeno občinstvo vijudno obveščam, da otvorim 1. julija 1940 na Krakovskem nasipu v Ljubljani v nanovo, okusno preurejenih lokalih

gostilno pod vodstvom posl. gosp. Ivana Bučarja. Strokovna usposobljenost g. Bučarja v gostilniški stroki, daje jamstvo za dobro postrežbo, prvovrstni kuhinji in dobrih vin. — Sprejemajo se abonenti! Se priporoča Kramar Janko, gostilničar.

Posrestva

Novozgrajena hiša s 4 stanovanji, v Studenih, poceni naprodam. — Naslov v upravi »Slov.« v Mariboru pod št. 780.

Prodajam dve trgovski hiši z zelo ugodnimi plačilnimi pogoji. Eno v centru trga, eno 6 km od železn. postaje v vasi na Dolenjskem. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 9249.

Naprodaj v neposredni bližini Osljaka 215 orahov prvovrstne obdelane in posejane zemlje v enem kosu z gospodarskimi poslopi vred. Cena 9500 din po oralu. Vse informacije daje Josip Galovac, začasno v Zdravilišču Slatina Radenci.

Mali zemljišči v Zabukovci (Sv. Ponigrac), Dobrini (Zusem), naprodaj. — V Zabukovci za 25.000 din, v Dobrini za 12.000 din — s stavbami vred. V Prevorskem Dobju pa opuščeni vinograd z lahko popravljivim zidovjem in ravne travniške in njivske parcele od 8000 din naprej. Ponudbe na dr. Ogrizek, Celje.

Prodajamo DIESEL-MOTORJE

skoro popolnoma nove, po ugodni ceni takoj v velikosti od 4 do 60 k. s.

Vprašanja na upravo Slovenca pod »Dobra prilika« št. 9355.

„SLOVENEČ“, podružnica: Miklošičeva cesta št. 5

+

V žalosti naznanjamo, da je umrla dne 23. junija 1940 naša ljuba nečakinja, sestrična, gosposična

Milka Sternad

zasebnica.

Pogreb bo 25. junija 1940 ob pol 3 popoldne izpred mrliške veže Zavetišča sv. Jožefa na pokopališču pri Sv. Križu. Ljubljana, dne 24. junija 1940.

Rodbina Julij Klein.

+

Uradništvo tobačne tovarne v Ljubljani javlja žalostno vest, da je njegov predstojnik gospod

Franjo Golob

ravnatelj tobačne tovarne

nenadoma umrl. — Na zadnji poti ga bomo spremlili dne 25. junija ob 17 iz mrtvašnice Zavetišča sv. Jožefa, Vidovdanska cesta, na pokopališče k Sv. Križu. Svojega dragega, neumornega in objektivnega predstojnika bomo ohranili v najlepšem spominu. Ljubljana, dne 24. junija 1940.

+

Zapustili so nas za vedno naš ljubljani, skrbni oče, ded in praded, gospod

Jože Blatnik

posestnik in zidarski mojster

dne 24. junija ob 12, previdni s tolažili svete vere, v visoki starosti 93 let.

Pogreb nepozabnega bo v sredo, dne 26. t. m. ob desetih dopoldne iz Ponikev št. 64 na pokopališču v Dobropolje. Ponikev, Ljubljana, Beograd, dne 24. junija 1940.

Žalujoče rodbine:
Blatnikova, Škuljeva, Resnikova, Jakšetova, Mustarjeva.

Zahvala

Ob bridki izgubi našega nepozabnega soproga, papana, starega papana in tasta, gospoda

Karla Pollaka

se za vso izkazano ljubezen ob težkih dneh njegove bolezni, smrti in pogreba vsem in vsakomur kar najiskrejeje zahvaljujemo.

Prav posebno se zahvaljujemo g. škof. kanclerju Jožetu Jagodici za vodstvo pogreba, šempetrskemu župniku g. Alojziju Košmerliju in šempetrskemu cerkvenemu zboru za ganljivo žalostinko. Vsi, ki so rajnega kropili na mrtvaškem odru in ga v tako izrednem številu spremili na zadnji poti, naj bodo posebej zahvaljeni. Hvala tudi vodstvu Leonišča in vsem gg. zdravnikom za vso skrb. Ne nazadnje pa smo iz srca hvaležni vsem darovalcem krasnih vencev in rož ter vsem onim, ki so nam ustno in pismeno izrekli sožalje. Vsem bodi Bog bogat plačnik!

Slovesna maša zadušnica se bo darovala v mestni župni cerkvi sv. Petra v Ljubljani v četrtek, 27. junija, ob sedmih zjutraj

V Ljubljani, dne 24. junija 1940

Pollakovi.

+

Ostavlil nas je za vedno naš ljubljani, plemeniti in vzorno skrbni soprog, brat, svak in stric, gospod

Fran Golob

ravnatelj Tobake tovarne v Ljubljani

ki mu je kruta usoda na izletu v Kamniški Bistrici danes popoldne pretrgala nit življenja.

Preblijega pokojnika bomo spremlili k večnemu počitku v torek, 25. junija t. l. ob 17. uri iz mrtvašnice na Vidovdanski cesti k Sv. Križu.

Globoko žalujemo:

Franja Golob, soproga.
Karol, Adolf, Otmar, bratje.
Mirko Teršan, inž. Srečko Petrovičič, Avgust Jurjevec, svaki.
Alma Golob, Jožica Golob, Beri Golob, Marija Teršan, Anka Petrovičič, Jožica Jurjevec, svakinje. — Nečaki in nečakinje.

Ljubljana — Luzern — Zagreb, 23. junija 1940.

Mesto vsakega drugega obvestila.

Milica in Daut Dežman

javljata v svojem in v imenu rodbine, da jima je umrl soprog, ozir. oče, gospod

dr. Milivoj Dežman

dne 24. junija 1940.

Pogreb pokojnika bo v sredo, dne 26. junija, ob 10 dopoldne iz mrtvašnice na Mirogoju.

Zagreb, dne 24. junija 1940.

Najnovejša poročila

Premirje na evropski celini: ob 0.35 ponoči

Rim, 24. junija. AA. Stefani: Uradni tekst sporazuma o sklenitvi premirja med Italijo in Francijo se glasi:

Dne 24. junija ob 19.15 po italijanskem času je bilo podpisano v vili »Incisa« pri Rimu premirje med Francijo in Italijo. Za Italijo je podpisal premirje šef glavnega generalnega štaba maršal Badoglio, za Francijo pa general Huntzinger. Ob 19.35 je zunanji minister grof Ciano sporočil nemški vladi, da je premirje podpisano in da se bodo sovražnosti ustavile jutri, 25. junija ob 1.35 po italijanskem času (po našem ob 0.35 ponoči).

Pogoji bodo istočasno objavljeni v Franciji, Nemčiji in Italiji

Bordeaux, 24. junija. t. Reuter: V teku noči bodo ustavljene sovražnosti. Podrobnosti pogojev bodo objavljene istočasno v Nemčiji, Italiji in v Franciji. Posebna komisija bo potem odredila pogoje za podpis konvencije, posebno za predpise, po katerih se bo potem v Franciji vse objavilo. Sedež vlade bo potem verjetno prenešen iz Bordeauxa v neko mesto v sredini Francije, kjer bo potem zakonodajna oblast s parlamentom normalno funkcionirala. Mirovni pogoji bodo objavljeni verjetno že v naslednjih 48 urah.

Hitlerjev proglas

Berlin, 24. junija. t. Reuter: Vojda Reicha Hitler je izdal proglas, v katerem pravi: »Vi vojak ste v okoli šestih tednih herojske borbe dokončali vojno na zahodu z junaškim sovražnikom. To bo zapisano v zgodovini kot najbolj slavna zmaga vseh časov. Ponižno zahvaljujemo Vsemogočnega za blagoslov in jaz s tem

Italijanski napad na Malto

Kairo, 24. junija. AA. Reuter: Veliko številno sovražnih bombnikov je v spremstvu vojnih letal izvršilo včeraj napad na Malto. Napada se je udeležilo čez 60 letal. Napravljena škoda je neznatna. Ranjenih je bilo pet civilnih oseb. Eno sovražno letalo »Machi 200« je bilo zbito v zračni borbi. Italijanski pilot je skočil s padalom v morje ter je bil rešen. Angleška letala so zblila še drugi tromotorni italijanski bombnik, ki je začel goreti. Oba pilota ter sedem članov posadke se je rešilo s padali. Nadaljnji zračni napadi so bili izvršeni na Macao. Dve poslopji sta bili uničeni in je nastalo več požarov. Angleška letala so izvršila z velikim uspehom izvidniške polete nad sovražnim ozemljem na raznih boljših ter so se vrnila z dragocenim materijalom.

Angleška vojna poročila

London, 24. junija. AA. Reuter: Letalsko ministrstvo sporoča: Včeraj so letala angleškega letalstva izvršila dnevni napad na železniška križišča na Nizozemskem in v zapadni Nemčiji. Tri naša letala pogrešajo. V teku noči so se nadaljevali napadi na vojaške objekte v Nemčiji, na tovarne streliva, na postaje in železniške proge v Mecklenburgu, Poruhruju in Porrenju. Ob tej priliki je bila napravljena velika škoda. Naša letala so se vsa vrnila nepoškodovana.

London, 24. junija. AA. Reuter: Admiraliteteta je izdala tole sporočilo: Angleške pomorske sile so uničile vzhodno od Sueza še eno italijansko podmornico. Skupno so angleške pomorske sile uničile do zdaj 7 italijanskih podmornic, kar je končno ugotovljeno.

London, 24. junija. AA. Reuter: Nocoj je admiraliteteta izdala tole sporočilo: Tajnik admiraliteta z obžalovanjem sporoča, da je jaha Nj. Vel. kralja »Campidoro« izgubljena. Poveljnik jaha, tri častniki in 16 mornarjev pogrešajo ter se misli, da so našli smrt. Najbližji sorodniki članov posadke so obveščeni.

Amerika in francoski narodni odbor v Londonu

Washington, 24. junija. AA. Reuter: Ameriški zunanji minister Cordell Hull je odklonil izjavo o tem, ali bodo Združene države priznale francoski narodni odbor v Londonu. Naglasil je, da se ni dobil poročila o tem odboru od ameriških diplomatskih predstavnikov. Hull je dejal, da je Bedle, ameriški veleposlanik pri poljski vladi, dobil naročilo, naj prevzame tudi v Londonu svoje funkcije pri poljski vladi. Bedle je bil glavni posredovalec med Washingtonom in vlado v Bordeauxu, ker je nadomeščal Bullitta, ki je ostal v Parizu. Hull je izjavil, da bo Bullitt ostal veleposlanik v Franciji. Hull je zavrnil vsako sugestijo, da bi Bedlejev odhod v London mogel vplivati na priznanje Petainove vlade. Dodal je, da imajo Združene države v Londonu druge predstavnike. Bivši ameriški poslanik v Kodanju, Atterton, ki se je pred kratkim vrnil v Združene države, bo vršil dolžnost šefa oddelka za zahodno Evropo v zunanjem ministrstvu. Zadržal bo naslov ameriškega poslanika na Danskem.

Madžarski komentariji k obisku v Beogradu

Budimpešta, 24. junija. m. Madžarsko časopisje kot tudi vsa madžarska javnost pripisujejo velik pomen sedanjemu bivanju trgovinskega ministra dr. Varge in predsednika budimpeštanske občine Karafijata v Beogradu. Ob tej priliki ugotavlja madžarska politična javnost, da prijateljstvo, ki vlada med obema državama, dobiva sedaj nov izgled na gospodarskem področju in gospodarskem sodelovanju dveh narodov, kar ima vsekakor velik pomen za končno

ukazujem, da okinčate vse zgradbe z zastavami deset dni, zvonovi pa naj zvonijo sedem dni.

Izjava francoskega propagandnega ministra

Bordeaux, 24. junija. AA. Havas: Komisar za propagando Prougeau je dal dopisnikom ameriških listov tole izjavo: Od naših prijateljev Amerikancev zahtevamo v tem za Francijo brezmejni bolečini, naj nas razumejo. Mi ne bomo zanikali napak in zablod svoje države. Vsekakor ima tudi Francija svoj del odgovornosti za današnje stanje. Vsak Francoz je prepričan, da se bo Francija z delom trudila ponovno stopiti na svoje noge ter vsi Francozi podpišejo izjavo maršala Petaina. Zaradi tega obžalujemo stališče, ki ga je zavzela angleška vlada. Angleži nam očitajo krivične kritike. Znano je, da je angleški parlament pred objavo vojne tako rekoč v zadnjem trenutku prejel obvezno vojaško službo in da je angleška vlada obljubila poslati Franciji pomoč, ki bi obsegala 26 angleških divizij, pomoč že v prvih mesecih sovražnosti. Ta pomoč naj bi obsegala 26 angleških divizij. Daladierova in Reynaudova vlada sta obvestili angleško vlado, da je zelo neugodno, da mora Francija mobilizirati 40 letnikov, medtem ko v Angliji ne mobilizirajo niti mnogo mlajših razredov. Angleška vlada je odgovorila na to, da ni dovolj vojašnice in orožja ter da so vojaki nezadostno pripravljani. Meseca marca je odšla francoska novinarska delegacija v Anglijo. Ta delegacija je ugotovila, da napor Anglije na vojaškem polju niso zadostni Anglija je že v Tittovi dobi verjela v blokado. Toda medtem so bile velike borbe, za katere vsakdo ve, ter je zato odveč ponavljati njihov razvoj. Paul Reynaud je 12. junija imenoval za generalisima Wevgunda. Nato so nastale velikanske in dramatične borbe, v teku katerih se je pokazala vsa sposobnost francoskega borbenege duha. Ostalo je vsem znano.

konsolidacijo jugovzhodne Evrope. V zvezi s tem belgrijskim obiskom je madžarsko časopisje mnenja, da predstavlja ta obisk uvod v končno ureditev gospodarskih odnosov med državami jugovzhodne Evrope in srednje Evrope. S tem obiskom pa se peča tudi »Magyar Orszag« ter ugotavlja, da ta gospodarska obnova predstavlja tudi najvažnejše dejstvo nove ureditve Evrope. Ti dve oddaljeni pokrajini Evrope sta doslej vzdrževali samo zmerne gospodarske stike. Jugovzhodna Evropa je dobavljala železo, živino in žito v severozahodno Evropo, medtem ko je ta izvažala na jugovzhodno kolonialno blago. Tako je n. pr. Danska izvažala v Jugoslavijo in na Madžarsko kože, od teh dveh držav pa je dobivala žito. Verjetno je, da sta jugoslovanski in madžarski trgovinski minister pretresala tudi vprašanje sodelovanja Madžarske in Jugoslavije s temi državami na severozahodu. Tukaj domnevajo, da bo ravno to sodelovanje omogočilo, da se vzpostavijo pravilni odnosi med jugovzhodno in severozahodno Evropo. Prav tako tudi nemški krogi poudarjajo potrebo živahnije izmenjave blaga med temi državami. Dobro poučeni krogi zatrjujejo, da so tozadevne priprave vseh držav jugovzhodne Evrope že priče in da se bodo prihodnje dni začela daljnosežna gospodarska pogajanja. Tako pričakujejo v Budimpešti prihod dr. Clodiusa, ki bo imel važna trgovinska pogajanja z madžarskimi merodajnimi činitelji. Ni še znano, če bo dr. Clodius potoval tudi v Beograd in Sofijo. Za sedaj je znano samo to, da bo bolgarska delegacija iz Sofije prispela prihodnje dni na Madžarsko zaradi trgovinskih pogajanj. Prav tako pričakujejo v Budimpešti prihod švedske trgovinske delegacije.

Obisk v Sofiji

Sofija, 24. junija. m. Skupina jugoslovanskih delavcev, članov Jugorasa, je četrti dan svojega obiska prebila v Sofiji. Položila je venec na srbskem vojaškem pokopališču, ob 11 pa je delegacija položila venec na grob bolgarskega neznanega vojaka. Pred spomenikom je bila postavljena častna četa. Pri tej priliki je v imenu Jugorasa govoril Raka Milutovac, v imenu bolgarskega vojnega ministrstva pa kapetan Mindžev. Ob 5 popoldne so bili zastopniki Jugorasa sprejeti pri trgovinskem ministru Zagorovu, ki je poudarjal velik pomen delavskih sindikatov za obe državi ter potrebo vzajemnih obiskov. Zastopnike Jugorasa je naprosil, naj izročijo njegove najlepše pozdrave predsedniku Jugorasa in njegovemu prijatelju Dragiši Cvetkoviču, predsedniku kralj. vlade. Po sprejemu na bolgarskem dvoru dr. Milanović priredil v prostorih jugoslov. poslanstva velik sprejem.

Bolgarsko-sovjetska trgovinska pogajanja

Belgrad, 24. junija. m. Snoči je odpotovala v Moskvo bolgarska trgovinska delegacija. Delegacija vodi ravnatelj konzularnega oddelka Pecev in ravnatelj trgovin, oddelka Tonev. V delegaciji sta zastopana kmetijsko ministrstvo in Narodna banka.

V Bolgariji

Sofija, 24. junija. m. Zaradi zadnjih ponovnih demonstracij proti neučilski pogodbi je bolgarska vlada prepovedala vse javne manifestacije in demonstracije. Vsi tisti, ki bodo kršili to prepoved, bodo takoj internirani kot nevarni za javni red in varnost v državi.

Kmetijska zbornica moravske banovine

Belgrad, 24. junija. m. Pri včerajšnjih dopolnilnih volitvah svetnikov kmetijske zbornice za moravsko banovino je bilo od 21 svetnikov izvoljenih 19 svetnikov, ki so člani JRZ.

Prva letošnja žrtev planin

Ravnatelj ljubljanske tobačne tovarne g. Golob se je v Kamniški Bistrici pri reševanju svojega nečaka smrtno ponesrečil

Ljubljana, 24. junija 1940.

Zadnjo nedeljo je veliko število ljubljancev napravilo izlete v bližnje planinske postojanke in posebno Kamniška Bistrica je bila deležna velikega obiska. Od tujranjega vlaka so izletniki napravili kar procesijo, posebno od Stahovice naprej, do koder se jih je večina peljala z avtobusom. Med drugimi, ki so ta dan prihiteli v Bistrico, je bil tudi ravnatelj tobačne tovarne g. Franjo Golob. Bil je v družbi s svojo ženo in svakinja ter nečakom Aleksandrom. Do opoldneva so se mudili v Kamniški Bistrici, kjer so tudi kosili. Popoldne pa se je ravnatelj Golob odločil, da bo šel še do Zagane peči. Z njim so šli njegova žena, svakinja in nečak. Na poti so se pa premislili in so zavili proti takozvani Rokovnjaški jami Pot, ki vodi do jame, je ozka in strma steza. Nečaka je hotela, da je Aleksandru na stezi spodrenilo tako, da je padel in bil v nevarnosti, da bo po strmem pobočju padel še globlje. Ravnatelj Golob je hotel nečaku pomagati, hitro je prikočil ter lovil nečaka za roko. Prav pri tem pa mu je izpodrnilo, zaradi česar je zgubil ravnotežje, omahnil je na pobočje in zdrsnil po strmem pobočju navzdol. Strmina je bila poraščena z redko travo. Ker je bil svet od dežja razmočen, se ravnatelj Golob ni mogel obdržati, čeprav se je lovil z rokami za travo in za manjše skale, ki so mojele iz ruše. Nečak Aleksander se je med tem sam srečno obdržal na robu steze in se mu ni zgodilo ničesar. Golob pa se je vedno hitreje kotilil po pobočju in je še zaklinal svoji ženi, da ne bo nič hudega. Na nesrečo pa je bilo pobočje dolgo le nekaj 150 m, nakar je nastopil 10 m globok skok. Čez previeno steno je padel ravnatelj Golob v prostem padu kakih 10 m globoko na kamenje v Sedlskem hudourniku. Ponesrečenčeva svakinja ga, Fabijaničeva je prva obvestila planinske postojanke v Kamniški Bistrici o nesreči. Tadm sta gorski vodnik Uršič žar Davorin iz Ljubljane in bistriški vodnik Uršič Peter takoj organizirala reševalno ekspedicijo, pridružil se jima je znani alpinist Režek Boris, prav tako pa številni planinci iz Kamnika Česen Franc,

Goršek Franc, Golob Anton, Janežič Jože, Polak Bojan in Ravnik Dolfe ter ljubljanska planinka Babnik Emil in Jevšek Vladimir. Režek je odšel na najvišjo steno nad mesto nesreče z nekaterimi od imenovanih planincev ter je vzel s seboj nosila in potrebščine za prvo pomoč. Krenjal in Uršič pa sta prevzela spodnjo partijo in prečkala najprej po Gamzovi stezi ter se spustila kakih 100 m globoko po težavnem plezanju do hudournika. Kmalu sta zagledala ponesrečenca, ki je ležal pod 10 m visoko steno na kamenju, na katero je padel. Udaril je z glavo ob skalo, tako, da je moral biti na mestu mrtel. Zanimivo je, da je njegova ura še sla. Takoj za tem sta reševalca organizirala prenos. Najprej so nosili truplo ponesrečenca nekaj časa po lovniški stropi navzdol, nato pa so zavili v stran in počasi spravili čez ozke police ponesrečenca v dolino. Vsi udeleženci so pomagali z veliko požrtvovalnostjo, zato je bilo tudi mogoče, da je ekspedicija, ki je krenila na pot ob 4, ob pol 6 že prinesla ponesrečenca v kapelico v Bistrici. Na večer je prišla tudi komisija, ki je ugotovila potek nesreče. Ponoči so truplo pokopali v avtofugetonem prepehlu v Ljubljano, kjer so ga položili na oder v mrtvašnici Žvetišča sv. Jožefa.

Pokojni ravnatelj Franjo Golob je bil po rodu ljubljancin in star še 53 let. Po končani maturi je stopil v službo pri Tobakni tovarni v Ljubljani. Ker je služboval do danes. Med svetovno vojno je služboval na Dunaju. Leta 1937 je bil novembra meseca imenovan za ravnatelja. Pokojni ravnatelj Golob je bil izredno dober predstojnik za delavstvo, strogo objektiven in pravičen. S posebno ljubeznijo je skrbel za podrejeno mu delavstvo ter bil zelo tovariški do uradništva. V službi je bil vreden ter strokovno odlično izobražen. Njegova zasluga je, da je ljubljanska tobačna tovarna ostala takšna, kakršna je danes. Zapušta žalujočo vdovo in tri brate. Pogreb blažega pokojnika bo danes ob 5 popoldne izpred mrtvašnice žvetišča sv. Jožefa na Vidovdanske cesti. Naj počiva v miru, njegovim dragim pa naše iskreno sožalje.

Maribor

Uboj zaradi vžigalnika

Maribor, 24. junija.

V Zgor. Polskavi se je pripetil snoti žalosten dogodek, ki je bolelno odjeknil po vsej soseski. Na banovinski cesti je bil ubit 33letni delavec Franc Trglavčnik iz Zg. Polskave. Vzrok pa je bil tako malenkosten, da se temu vsi čudijo. Star, obrabljen vžigalnik je namreč zahteval smrt mladega, delavnega človeka.

Včeraj popoldne sta popivala v gostilni Mohorko v Zg. Polskavi delavca 46letni Ferdinand Kolar in Franc Trglavčnik. Oba sta doma iz Zgornje Polskave ter sta bila prijatelja. Nihče, ki ju je v nedeljo popoldne videl v gostilni, ne bi mogel slutiti, da si bosta čez malo časa postala smrtna sovražnika. Vzrok spora med njima je postal star vžigalnik, katerega je Kolar posodil Trglavčniku, da si je prižgal z njim cigareto. Trglavčnik je potem spravil vžigalnik v žep in ko je Kolar zahteval svojo last nazaj, se mu je Trglavčnik samo nasmejal ter vžigalnika ni hotel vrniti. Kolarja je to razjezilo, ponovno je zahteval vžigalnik. Trglavčnik pa se mu je samo smejal. Iz tega je nastal med obema prepir, ki je zaradi zavzete alkohola zavzemal vedno resnejšo obliko. Nazadnje sta se jezna podala iz gostilne, šla pa sta skupaj proti domu. Med potjo sta se neprestano prepirala. Kakih 50 korakov od gostilne je Kolar nenkrat postal nasilnejši ter se je zakadil v Trglavčnika. Ta je bil mlajši in močnejši, pa je Kolarja nekajkrat vrgl na tla. To pa je slednjega tako razjezilo, da se je nenkrat v njegovih rokah zasvetil odprt nož. Kolar je zamahnil z nožem proti Trglavčniku ter ga zadel v vrat. Ostrina je prerezala žilo odvodnico in nenkrat je švignil iz rane močan curek krvi. Trglavčnik se je smrtno ranjen ustrašil. Ni se še zavedel, v kakšni nevarnosti se nahaja ter se je podal v beg proti domu, da bi mu rano zavezali ter kri ustavili. Bežal pa je samo kakih 50 korakov, potem pa je omagal ter se zgrudil na tla. Ko so prihiteli ljudje do njega, je bil že v zadnjih zdihljajih ter je kmalu zaradi izkrvavitve umrl. Kolar je preplašen gledal za svojim nasprotnikom, kako je omahujoč bežal ter se zgrudil, potem pa se je skrivaj splazil domov, kjer so ga našli orožniki ter ga aretirali in izročili sodišču.

m Orgelska produkcija gojencev škof. cerkveno glasbene šole bo v petek zvečer ob 8 v stolnici. m Višji tečajni izpit na drž. klasični gimnaziji. Ustnega izpita so bil v odd. A oproščeni: Marija Družovič, Marija Hrstnik, Maks Irgolič, A. Jare, Zora Obersnu, Bogdan Pogačnik, Franc Robič, Miroslav Stalzer, Franc Stabuc, Miran Vodopivec in Radovan Vrabl. Ustni izpit so napravili: Vida Bizjak, Alojzij Cukala, Anton Certalič, Vladimir Gregorovič, Branimir Holjak, Dušan Hu-

Kranj

Završni izpiti na Tekstilni šoli. Na dvoletni tekstilni šoli v Kranju so se končali završni izpiti pod predsedstvom direktorja šole g. dr. inž. Kočvarja. K izpitu se je prijavilo 21 kandidatov in kandidatini, od tega 19 moških in 2 ženski. Izpit je opravilo 19 kandidatov, 2 sta bila odklonjena z 3 mesece. Izdelali so: Curta Bogdan, Dervencek Viljem (z odliko), Felur Franjo, Frelon Evgen, Kofol Marko (z odliko), Kohler Adolf, Kramar Vladimir, Lenardon Justina, Mavc Josip, Močan Josip, Morelj Franc, Pečnik Miroslav, Pogačnik Ivan, Struna Erna, Sirc Ivan, Skorjanc Drago, Stefančič Franc, Zirkelbach Viljem in Zorč Stanislaw.

Jesenice

Nesrečna smrt mladeniča. Danes ob pol 2 popoldne se je na domu Slov. Javornik št. 59 v duševni zmedenosti ustrelil Prelih Ant. delavec pri KID. Pokojnik je bil samski in rojen leta 1912. Zadnje čase je pogosto tožil o hudem glavobolu. Učni uspehi na meščanski šoli na Jesenicah so v letošnjem letu zadovoljivi. Obiskovalo je šolo 200 učencev in 223 učenek, od teh je izdelalo 160 učencev in 178 učenek, t. j. 77%.

Tiskarska razstava v Lipskem

Lipso, 24. junija. AA. DNB: Veliko nemško mesto Lipsko ni znano samo po svojih mednarodnih velesejmih, pač pa tudi po številnih izdajateljskih podjetjih, tako da se lahko reče, da je Lipsko mesto knjige. Ob priliki 500 letnice, odkar so izumili tiskarstvo, je v Lipskem prirejana Gutenbergova razstava. Sklicana je bila slavnostna seja, na kateri je govoril Rosenberg. V svojih izjavanjih je poudaril, da se bo od prihodnjega leta dalje za posebne zasluge na polju tiskarstva podeljeval »Gutenbergov prstan«.

Romunske ladje zopet vozijo po Sredozemlju

Bukarešta, 24. junija. AA. Rador: Romunska pomorska oblastva sporočajo, da je obnovljena plovlba romunskih ladij po Sredozemlju.

V obrtne šole pri železniških delavnicah

Belgrad, 24. junija. m. V današnjih »Službenih novinah« je razpisan natečaj za sprejem 200 novih učencev obrtne šole pri žel. delavnicah, in sicer: 40 učencev za železniške delavnice v Mariboru, Nišu, Zagrebu, Sarajevu in Petrogradu. V te šole se bodo sprejemali dečki v starosti od 14 do 16 let z najmanj 2 razreda srednje šole. Prošnje se vlagajo pri žel. delavnicah najdalje do 15. avgusta letos.

Zagrebske novice

Zagreb, 24. junija. b. V soboto so bili zaključeni izpiti v gimnaziji č.č. sester v Zagrebu. Tudi letos so bili uspehi zelo dobri. Od 68 kandidatini jih je bilo 20 osvobodjenih zrelostnega izpita, 45 jih je prestalo izpit z dobrim uspehom, le tri učenke pa so imele popravljalne izpite po dveh mesecih.

Drobne novice

Teheran, 24. junija. AA. DNB: Blizu Teherana je začela obratovati nova tovarna za izdelovanje glicerina. Tovarna bo razen tega izdelovala tudi druge izdelke, kakor sveče, milo itd. Tovarna je prva te vrste v Iranu in ima kar najmoderneje naprave in lastno električno centralo s 1600 k. s. Teheran, 24. junija. AA. DNB: V Teheranu so odprli prvi plavalni stadion z najmodernejšimi napravami. To je prvi plavalni stadion v Iranu.

Ženeva, 24. junija. AA. DNB: Glede na glasove, razširjene v Švici, da sta bivša ministrska predsednika Blum in Herriot zbežala v Švico, se je zvedelo, da poučeni švicarski krogi nič ne vedo o tem, da bi bila Blum in Herriot prekoračila švicarsko mejo.

Rio de Janeiro, 24. junija. AA. DNB: V Braziliji je zbudilo silno presenečenje, da je tovarna konzerv »Swift« v Rio Grandu odputila vse nemške uslužbenke. Po izjavi ravnatelja tovarne je temu vzrok grožnja angleške vlade, da bo drugače ustavila vse nakupe pri tej družbi. Odpust bo dobil svoj epilog pred sodiščem, ker varuje odpuščene uslužbenke brazilska delavska zakonodaja.

KULTURNI OBZORNİK

Ljubljanska opera: Bizet: »Carmen«

V petek je bila v opernem gledališču zadnja premiera v letošnji sezoni: Bizet-jeva Carmen. Ta znamenita operna tvorba, interesantna po svoji dramski zasnovi in izpeljavi s karakternimi kontrastnimi tipi, med katerimi je Carmen osrednje gibalno razborite, erotično zagonetne ženske, si je zaradi svoje prepričevalne življenjske prodornosti, vsebinske in oblikovne skladnosti, ki zapušta v visoke popolnosti umetnine, utrla pot po vsem svetu. Delo, ki je postavljeno v eksotično okolje španske družbe tihotapev, vojakov in delavk, v katerem vidimo tipične rasne posebnosti v prikazu južnjaškega temperamenta, očituje vprav tipičnega francoskega stvarjalnega duha, ki zna delu dati močno občečloveško osnovo: problem Carmen vedno zanima, vedno je sveža in silna prav zaradi svoje neposredne življenjske elementarnosti erotičnega izživljanja, ki kot nepojmljiva nujnost veže človeka v stremiljenju po popolnejši notranji zadovoljivosti, izziva usodno peripetijo in privede končno do tragičnega zaključka. Iskrenost, nebrzdana strastnost, brutalnost, človeška nemoč, skratka razgaljena živa resničnost življenja so elementi, ki jih je stvarjalec znal povezati v tako obliko, da je umetnina kot odtok čustvenosti, ki je čas ne more zasenčiti. Drama nudi skladatelju močne dramatične vzpone, ki jih glasbeno izoblikuje mešoma na prav rafiniran način. Dasi gradi s preprostimi sredstvi, je po svoji glasbeni oblikovitosti močan tvorec v doslednosti izpeljave: neprisiljeno in gladko teče glasbeni stavek vedno v skladu z dramo in njenim razvojem. Celotno muzikalno delo tako v orkestru kakor v pevskih partijah dajejo utis dognane, v sebi zaključene umetnine, ki ima prvenstvo v francoski operni tvorbi; visoka kvaliteta jo uvršča med najvišje vrhove svetovnega tovrstnega prizadevanja.

Glavno vlogo demone Carmen je prvič pela gospa M. Kogejeva. Carmen predstavlja menda najtežji problem dramskih kreacij. Zato nas je prireditev še bolj zanimala zaradi nove nosilke te vloge. Gospa Kogejeva v osnovi igralsko ni mogla popolnoma dojeti značaja svoje junakinje, vendar moram priznati, da se je na nekaterih mestih le približala pravilnemu pojmovanju. Toda v celoti igra ni prepričala. Nekatera mesta so prav občutno motila estetski čut, tako koncem tretjega dejanja, zlasti pa pretirane teatralne geste in mimika koncem četrtega dejanja tik pred usodnim zamahom Joseje, kar je treba brezpopojno omiliti, ker zelo odbija. Težke vloge, ki zahteva veliko poglobljenosti in nalaga velike zahteve tekočnosti in preciznosti za prepričevalno interpretacijo, ni mogla že spričo dolgoletnega udeleževanja v vse drugače značajnih kreacijah kar na mah približati popolnejši rešitvi najtežjega dramskega problema. Vsekakor ji gre priznanje za iskreno prizadevanje, kajti igralsko je izpolnila svojo nalogo proti pričakovanju. — Pevsko je ponekod nekoliko trpela ritmična preciznost zaradi tradicionalnega zavlačenja, ki se je tokom let razposlo v našem gledališču; to dela dirigentu in orkestru vedno preglavice, tako tudi sedaj. Prav presenetilo se me pa njene višine, neprisiljene, intonacijsko čiste, jasne, pravilna vokalizacija; poln glas, podprt s nepremično sapo, usmerjen naprej je lepo poln prostor. V srednji legi pa je padel v popolnoma drugi register: zastrti ton, ki popolnoma spremeni barvo in s tem občutno prelomi glasovno izenačenost. Zdi se mi, da bi se ob kontroli strokovnjaka dalo zboljšati, s čimer bi pevka mnogo pridobila na glasovni kvaliteti. Sicer pa jo odlikuje jasna izgovorjava, prav tako tudi smisel za muzikalno oblikovanje.

Don Joseja nam je predstavil gospod J. Franel. V igri je topot pokazal velik napredek. Zdi se mi, da je izmed glavnih igralcev najbolj zadel značaj svoje vloge. Dovršen je bil igralsko v četrtem dejanju, kjer nam je pokazal prepričljivo podobo obupanca brez pretriranosti. Tako nam še ni nikdar zaigral. Pevsko pa ni ustrežal. Prav težko je človeku ob spoznanju, da pravzaprav leži na njem ogromna teža dela. Saj je letos menda imel že blizu sto nastopov, če upoštevamo še njegove privatne podvige. Ta večer je bila utrujenost tako očividna,

R. Pečjak: Japonske pravljice

Kot 5. zvezek Vrčevne knjižnice so zdaj izšle Japonske pravljice v prevodu g. Rudolfa Pečjaka. Na 64 straneh je zbranih 12 japonskih pravljic, ki so namenjene predvsem mlajšim ljudskošolskim učencem. Sicer so to japonske pravljice, toda če bi ne bile ilustrirane (slikar J. Godec) in bi ne srečevali tujih imen, bi bile to lahko najbolj evropske, naše. Vse te basni o vrabčkih, žabah, kresnicah in tigrih ter zajčkah in pravljice o snežnici, morski kraljici, kamnoseku itd. se odlikujejo po pravem pravljicnem vzdušju, po veliki nazornosti in napetosti ter po pravni nauki, ki ga vsebuje sicer še v svojem dogajanju samem, pa tudi čisto v svoji zaključni misli. Človek spozna v teh japonskih pravljicah na nov način oblikovane svetovne pravljice motive, tako prelep motiv rajске ptice v ribiču Urašima Taro, ki je pristno japonski in vreden, da pride v berila obnem z našo legendo. Tudi je motiv nikdar zadovoljivega kamnoseka podooben Grimmovi Zlati ribici in ribiču ter je zopet konec drugemu poenitran, kar daje pravljici svojevrstno oceno. Povsod pa je v teh kratkih, a sočnih pravljicah izražena pravna misel, ki bo tudi vzgajala naše malčke. Te japonske pravljice, ki so svobodno ponajene, priporočamo kot lepo berilo našim ljudskošolskim učencem sedaj v poletnih, ko bodo našli najlepši oddih v iztočnem pravljicnem svetu.

Moderna hrvaška lirika v bolgarskem prevodu. Naš prijatelj Pantelejev, pesnik in urednik bolgarske revije Sedba, ki jo izdaja Društvo bolgarskih slepcev, je v letošnji osmi številki priobčil kratko beležko o sodobni hrvaški liriki, pišeč o njej, da je razen Krleža in Tina Ujevića skoraj vsa moderna v rokah mladih pesnikov, rojenih med letom 1900 in 1910 ter jih tudi imenuje poevnični sodružniki Savremenika in Hrvatske revije. Kot ilustracijo k članku pa je lepo prevel štiri moderne hrvaške pesmi, namreč: sonet Tina Ujevića: Brezžno, Vekoslava Majerja: Dan, Miroslava Feldmana: Moja pesem in Nikole Šopa: Zapuščena koč. Kolikor moremo soditi, so prevodi uspešni.

Glasnik zemaljskega muzeja v Sarajevu prinaša v prvem zvezku leta 1939, ki je izšel sedaj, naslednje razprave iz zgodovine in etnografije: Dr. M. Mandić: Prehistorijska radionica kod Pazarića, Dimitrijević: Arheološki nalazi kod Bihaća in Bos. Novog (s 3 tabelami v tekstu), Dj. Mazalić: Starine po okolini Sarajeva (z 8 slikami), M. Karanović: Vodja kroz Etnografski mu-

zej (11 tabel in 5 slik) ter M. Mandić: Prethodni izveštaj o započetem iskanju u Hrustovačkoj pećini kod Bos. Vrhpolja (6 tabel in 5 slik v tekstu).

Zbornik za život i običaje hrvatskog naroda, ki ga urejuje pri Jugoslavenski akademiji znanosti i umjetnosti dr. Boranić, je izšel te dni in prinaša v 32. knjigi, 2. zvezku naslednje razprave: Dr. Božidar Široka: Smotre hrvatske seljačke kulture s osobitim obzrom na njihovo značenje za napredak hrvatske muzikologije. Franjo Galinec: Književno porijeklo nekih hrvatskih narodnih pripovedaka (U cara Trojana koje uši, Dubrovčanin Kaboga i duka od Mjetaka, Dram jezika, Seljani kupuju pamet, Seljak otira ovcu na sajama, Ciganin prodavao konja, Zena gora od vraga). Ante Šimčik: Angdote selice. Milena Praprotnič: Narodne pripovijetke iz okolice Djakova s komentarima in poredbenim pregledom. Pavao Tijan: Senjske storije i čakule. Taka je vsebina tega zvezka Zbornika, ki je sedaj izšel prikratk pod novim naslovom, kakor ga je spremenila glavna skupščina Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu dne 6. lipnja 1939 iz Zbornika za narodni život i običaje u Zbornik za život i običaje hrvatskog naroda.

Pred izidom »Neznane Jakopiča«. Kot smo izvedeli, bo Podbevškov »Neznani Jakopič« v nekaj tednih izšel. Jugoslavenska tiskarna, ki je po dveh letih težkega in kompliciranega dela izdelala številne klišee za večbarvne reprodukcije, je že pričela s tiskom. Naša javnost pričakuje monografijo z veliko nestrpnostjo.

Štirinajst odpevov za litanije Jezusove Sreca. Zložil dr. Fr. Kimovec. Izvod stane 5 din, če se kupi v Jugoslavenski knjigarni ali tudi pri skladatelju. Kdor kupi 10 izvodov, jih dobi za 36 din. To pa samo pri skladatelju. — Z odpevi za lavretanske litanije smo Slovenci dobro založeni, dočim nam jih za litanije Jezusove Sreca skoraj primanjkuje; vsaj takih, ki bi bili splošno porabni. Kimovecvi odpevi bodo marsikakega organista rešili za drege; pri njih velikem številu bo vsak dobil nekaj zase primernege materiala. Odpevi so občutno preprosti, ljudski. Kdor preigra vseh 14 po vrsti, mu seveda ne ostanjejo takoj v ušesu; nič čudnega ni, če so v njih močne podobnosti; v kratki, nekaj-taktni obliki, v istem tonovnem načinu, v razmerno majhnem glasovnem obsegu ni mogoče vedno kaj novega povedati; zraven pride še ozir na ljudsko petje, kateremu so ti napravi tudi namenjeni. V teku časa bo ljudsko uho samo odbralo tiste odpeve, ki mu najbolj prija. In teh bo precej; ti bodo potem postali trajna duhovna last naroda.

M. T.

Kar počez „skozi najlepši otok“

V Livornu sem imel za kratek nočni prevoz v bastijo na Korziki dva parnika na razpolago. Italijanski se je odpeljal ob enajstih ponoči, francoski pa uro kasneje, točno polnoči. Izbral sem si prvega, da bi imel več časa na razpolago; pa sem se bridko varal.

Bilo je okrog petih zjutraj, ko smo pristali. A namesto da bi se smeli izkrcati, smo morali dolgo čakati, dokler ni priplul francoski parnik. Po čemu? Ker se gospodom francoskim carinikom ni ljubilo, da bi opravljali dvojno kontrolo, pa še tako zarana. Počakali so še drugi parnik, da bi tako vse hkrati opravili. Priljago so temeljito preiskali, tako da se nam je spričo priznane francoske vljudnosti zares čudno zdelo.

Tem lepši vtis pa sem imel o otoku samem in o prebivalcih. Čeprav je mesto že snivalo v globokem prahu, in sem si malo obetal od prazničnih kavarn, me je le gospodar brž prišel pozdraviti in vprašati po mojih željah.

Korzika, stari otok idealov in svobode, ki so mu že davni Grki rekali Cynos, to je »najlepši«, medtem ko mu pravijo Francozi od leta 1774 »le de beauté« — otok lepote — je zares neskončno lep, da so vse besede popisovanja ničeve.

Se zmeraj vozi tu ozkotirna železnica po nižavah ob Ligurijskem morju. Tu so nasadili orjaške evkaliptuse, tista krasna drevesa, ki so njih debela svetla, gladka in ledenomrzla kakor mornarstvi stebri in ki posrkajo vase vso vlogo, s čemer preprečujejo močvirja, ki povzročajo malarijo. Pokrajina se začne za postajo Ponte Lecca dvigati in je vse bolj samotna in hribovita. Na koncu pečine štrli v nebo mesto Corte. Pokrajina je hkrati veličastna in turobna.

»Prekrasne pokrajine,« mi pravi sopotnik, »a drugega nič. Nobenega dela nikjer. Skromno poljedelstvo. Malo vode, tla so granitna. Sami pastirji ali krošnjari. Zatorej se mora toliko Korzičanov izseliti. Inteligenca študira v Franciji in ostane tam. Drugi si gredo po kruh v daljne kolonije. A svoje počitnice prebijejo vsi v ljubljani otokski domovini. Zato je videti tu ljudi iz vsega sveta. Glejte jo — tale je celo Anamitka!«

Ustavimo se v Vivarinu, ki je že v notranjosti Korzike. Anamitka ima širok obraz, poševne oči, svetločrna lica, je bujna in polna življenja, dasi ji je nemara komaj petnajst let.

V vagonu drugega razreda potuje družina iz Maroka. Mož in žena sta vsa iz sebe zaradi skrbi za njuni hčerki, ki se plaho ozirata okoli.

Ali se ne vozimo po pokrajini Dolomitov? Vidim same fantastične oblike skal, ki so visoke do 2500 m, povsod neskončna samota okrog zasneženih višav. Pradavni skladi pečin zapirajo doline, ob čigar obronkih naš vlak trudoma sopiha navkreber, leze po nevarnih ovinkih, po vrto-glavo visokih viaduktih, tih, skozi predore, grape in kotline. Listnati gozdovi so že za nami. Nič več ne šuštijo kostanji, hrasti in buke. Tu so zdaj mrki gozdovi smrek, jelk in borovcev, kar

vse spominja na Norveško. Vmes pa povsod »macchia«, to je neprodna, trnjeva gošča Korzike, ki se iz nje dvigajo kar oblaki opojnih dišav. »Macchia« slovi kot priležnost junakov za svobodo; kot skrivališče razbojnikov, ki izvajajo zakon krvavega maščevanja, katerega vlada ne more iztrebiti.

Zadaj za Vizzavono, na 1000 m visokem prelazu, se spustimo skozi 4 km dolg predor slednjič nizdol, proti drugi obali ob sončnem Sredozemskem morju. Zdal se začne razvijati podoba gozdov v nasprotnem redu. Najprej so nazočane pečine, nato smrekovi gozdovi in dalje listnati in kostanjevi. Spodaj je Bocognano, hladno letovišče meščanov iz Ajaccia. Tu je vse bolj prijazno, bolj južno, bolj pospravljen.

Nenadoma zagledam pinijo, prvo pinijo. In dalje spodaj ciprese — gozd samih cipres! Pokrajina je prekrasno sočnato-zelena, a prav spodaj se svetlika vinskirodeče morje. Vsi smo pri okenh, ko brzimo med prvimi hišami Ajaccia ob svetlomodri ukrivljeni obali.

Ajaccio je rumeno, južnjaško pristaniško mesto, kjer so na trgih same palme. Izvoški se ponujajo v italijanshni. In tamle, na glavnem trgu, na konici rtiča, se dviga kamnit kip največjega Korzičana, Napoleona, ki sedi na konju. Napoleon strmi ven v svobodo in obrača hrbet malomestnemu in malenkostnemu dirndaju.



Zmračaj večje je število po Nemcih ujetih Francozov

ŠPORT

Športni dogodki minule nedelje

Minulo nedeljo je bil športni spored v Ljubljani prav za prav spet precej pičel. Dve nogometni prireditvi smo imeli — in to je bilo vse. Na igrišču SK Ljubljane sta se pomerila v prvi finalni tekmi za juniorsko prvenstvo Slovenske nogometne zveze oba letošnja finalista, juniorji SK Ljubljane in juniorji I. SSK Maribora. Po mnogo boljši igri so ljubljanski juniorji učinkovito premagali svoje mariborske tovariše z rezultatom 5:0. Ta rezultat in igra, ki so jo pokazali, bosta skoraj gotovo zadostovali tudi za končno zmago in za osvojitve naslova »juniorski prvak SNZ«.

Drugi dogodek je bil pokalni turnir SK Slavije. Na tem turnirju so nastopila štiri moštva: prireditelj SK Slavija, SK Jugoslavija iz Celja, SK Litija in SK Mladika. Pokal si je osvojila SK Litija, tolažilno darilo pa je dobila SK Mladika. Rezultati so bili naslednji:

Jugoslavija : Slavija 3:2

Litija : Mladika 5:2

Mladika : Slavija 0:0 (žreb je odločil za Mladiko)

Litija : Jugoslavija 2:1.

V Mariboru je bila prva finalna tekma za prvenstvo Slovenske nogometne zveze. V tej tekmi je SK Železničar na svojem igrišču zmagal nad I. SSK Mariborom z 2:1. Prihodnjič, v drugi finalni tekmi, bomo videli, če bo ta zmaga Železničarja zadostovala tudi za končni uspeh in za osvojitve naslova »prvi prvak Slovenske nogometne zveze«.

V Beogradu je bil dvodnevni atletski boj med reprezentanco Jugoslavije in drugo garnituro Madžarske. Boj jugoslavanski atletiki ni prinesel lahorik. Prvi dan je Madžarska vodila z 58:35 toč-

Atletske tekme braslovškega fantovskega odseka

V nedeljo, 16. junija so se vršile na Gomilskem prve atletske tekme braslovškega fantovskega odseka. Prireditve je zelo lepo uspela in vzbudila mnogo navdušenja za ta koristni in lepi šport. Doseženi so bili sledeči rezultati:

Met kroglice: 1. Povše (Braslovče) 8,94; 2. Topovšek (Sv. Jurij ob T.) 8,85; 3. Kukenberg (Braslovče) 8,65.

Skok v višino: 1. Kukenberg (Braslovče) 1,45; 2. in 3. Grah, Povše (Braslovče) 1,35.

Skok v daljino: 1. Kukenberg (Braslovče) 4,75; 2. Grah (Braslovče) 4,65; 3. in 4. Šuster, Koblanec (Šmartno ob P.) 4,20.

Troskok: 1. Grah (Braslovče) 10,25; 2. in 3. Verdželj (Sv. Pavel pri P.), Šmajš (Braslovče) 9.

Tek na 100 m: 1. Grah (Braslovče) 10,05; 2. Šuster (Šmartno ob P.) 14,00 in 3. Podbregar (Sv. Jurij ob T.) 14,00.

Tek na 200 metrov: 1. Grah (Braslovče) 28,05; 2. 3. Kozmelj, Podbregar (Sv. Jurij ob T.), Praprotnik (Šmartno ob P.) 3,00.

Športni dan v Guštanju

Športni klub Slovan v Guštanju priredi v nedeljo, dne 30. junija 1940 velike pokalne tekme, pri katerih sodelujejo odlični klubi: SK Železničar iz Maribora, SK Hrastnik iz Hrastnika, SK Slavija iz Pobrežja pri Mariboru in guštanski Slovan.

Prvak tega tekmovanja prejme v trajno last okusen pokal, darilo Aleksandra grofa Thurna-Valassina iz Guštana.

Spored:

Ob 7.30 zjutraj (ob prihodu vlaka iz Maribora) sprejem gostov.

kami, v nedeljo pa je dosegla končno zmago v razmerju 122:78. V naslednjem nedeljski rezultati:

400 m: 1. Ondi (M) 50,6, 2. Šandor (M), 3. Kliner (J), 4. Pogačnik (J).

100 m: 1. Szigetvary (M) 11,2, 2. Stefanovič (J) 11,4, 3. Novak (M) 11,4, 4. Jovanovič (J) 11,6.

Kopje: 1. Rakely (M) 62,20, 2. Mausar (J) 60,82, 3. Beni (M) 59,78, 4. Markušič (J) 55,77.

Skok v višino 1. Abramovič (J) 185, 2. Živkovič (J) 182, 3. Gaspar (M) 178, 4. Poronyi (M) 174.

1500 m: 1. Hireš (M) 4:01,3, 2. Varkas (M) 4:02,1, 3. Kotnik (J) 4:04, 4. Košič (J) 4:09,4.

Troskok: 1. Somlo (M) 14,17, 2. Lazarevič (J) 14,07, 3. Horvat (M) 13,67, 4. Šimonovič (J) 13,12.

400 m z zaprekami: 1. Kis (M) 58,4, 2. Keres-turi (M) 58,8, 3. Rem (J) 1:02,5, 4. Kotnik (J) 1:02,7.

Kladivo: 1. ing. Stepišnik (J) 48,57, 2. Goič (J) 42,87, 3. dr. Racz (M) 42,42, 4. Betova (M) 39,19.

10.000 m: 1. Nemeth (M) 32:24,3, 2. Espergony (M) 32:27,3, 3. Kvas (J) 34:35, 4. Bručan (J) 35:19.

Stafeta 4 × 400 m: 1. Madžarska 3:25,2, 2. Jugoslavija 3:33,5.

Zaključno stanje točk: Madžarska 122, Jugoslavija 78.

V Budimpešti je Gradjanski zmagal nad Ujpestom z 1:0, BSK pa je v Bukarešti premagal Venus tudi z 1:0. Oba kluba gresta v naslednje kolo. Ferencvaros je katastrofalno odpravil sarajevsko Slavijo z 11:1. V Bukarešti je dalje Rapid odpravil Hungario s 3:0. V Celju sta SK Celje in SK Mars igrala 4:4, zagrebški juniorji so igrali z varadinskimi 1:1, reprezentanca Karlovca pa je z zagrebško igrala 3:3. V Beogradu je Jugoslavija premagala Vojvodino s 4:1.

Ob 8.30 zjutraj skupen odhod igralcev iz trga Guštanj na igrišče:

Ob 9 dolo. SK Železničar (komb.) : SK Slovan. Ob 10 dolo. SK Hrastnik : SK Slavija P.

Ob 11 dolo. SK Slavija : SK Slovan.

Ob 12 opoldne skupno kosilo v Guštanju s koncertom na trgu, pri katerem igra znana jeklar-niska godba iz Guštana.

Ob 14 pop. SK Železničar : SK Slavija P.

Ob 15 pop. SK Hrastnik : SK Slovan.

Ob 16 pop. SK Železničar (komb.) : SK Hrastnik

Po končanih tekma oddaja pokala zmagovalcu.

Skozi ves dan nas bo poleg nogometnih igralcev kratkočasila guštanska jeklarniška godba na pihala.

Vsi ljubitelji športa, godbe in lepe narave, pride-te ta dan obiskat naš lepi turistični kraj Guštanj.

Razpis

juniorskega atletskega dvoboja med SK Litijo in SK Planino, ki bo dne 29. t. m. (na praznikih v Ljubljani, na Stadionu s pričetkom ob 9 dopoldne. Pravice imajo vsi verificirani atleti juniorji obeh klubov. Vsak klub lahko postavi v vsaki disciplini po 3 atlete, točkujeta pa se le prva dva za vsak klub. Točkovanje 5, 3, 2, 1. Stafete: dvojno (10 + 6). Pro-2-gra in vrstni red disciplin je sledeč: 1. tek 100 metrov; 2. skok v višino; 3. met kroglice (5 kg); 4. tek 300 metrov; 5. tek 1000 metrov; 6. met diska (1,50 kg); 7. skok v daljavo; 8. met kopja (800 gr.); 9. troskok; 10. stafeta 4 × 100.

SK Planina. Na praznik dne 29. t. m. bo junior-ski dvoboj med SK Litijo in SK Planino. Za ta dvo-boj, ki bo ob enem izbirno tekmovanje za dvoboj z SK Concordijo v Zagrebu (dne 14. julija t. l.) po-zivljamo juniorje, da se resno pripravijo, zlasti na-vedeni: Bratčič H., Burja A., Demšar J., Dolinar Z., Duganec F., Furman L., Gole D., Gundel M., Meraia M., Mihelič A., Mravljec V., Potokar K., Remeč J., Rus J., Sedel Z., Strupel S., Trček R., Urbančič T., Vlačić J., Zela V. Za znanje atlete povrne klub vož-njo. Vsi tekmovalci naj bodo na dan tekmovanja točno ob pol 9 na Stadionu.

LJUBLJANA

I Kongregacija gospodov pri Sv. Jožefu v Ljubljani ima v sredo, 26. t. m., ob pol 7 zjutraj sv. mašo zadušnico za pokojnega člana gospoda Karla Pollika v kongregacijski kapeli.

I Na Mestni ženski realni gimnaziji so opravile višji tečajni izpit v junjskem roku kandidatke: A oddelk: Beziak Vera, Biber Petrina, Biskupski Tatjana, Božič Cvetka, Bratuž Iva, Gregorič Marija, Jure Zofija, Komac Sonja, Lovšin Ljudmila, Matelič Deša (oprosčena ustnega izpita), Mlejnič Marjeta, Müller Marija, Nanut Elizabeta (oprosčena), Petelin Ljubica, Petružela Vlasta (oprosčena), Pučnik Majda, Schell Jerica, Starki Nada, Šantič Vera, Tratnik Julijana, Triller Helena, Vončina Tatjana, Werner Edita, Zubalič Draga, Zupanič Veronika. — B oddelk: Benko Alenka, Bukovec Stanislava, Cibic Zdenka, Golmajer Elizabeta, Gomzi Sonja, Gorečan Milena, Grabnar Karolina, Hribnik Marta (oprosčena), Ješe Lea (oprosčena), Kenda Eleonora (oprosčena), Kham Marija Ana, Korun Iva (oprosčena), Lesar Davorina, Marenče Marija, Mozetič Milena, Ogorelec Nastenka, Osojnik Milena, Paljk Marija (oprosčena), Siličgaj Vera, Tavžes Zlata, Tomaž Vera (oprosčena), Tomažič Ferdinand (oprosčena), Vidmar Tatjana, Višner Marta, Vodopivec Ivana, Vrhovnik Majda (oprosčena), Zupan Fedora, Žužek Silva.

Na Petrovo in v nedeljo štirje Putnikovi izleti: St. Jernej, Gorjanci, Plitvice, Crikvenica. Zahtevajte programe, prijave do petka popoldne.

I Uspela nabiralna akcija Rdečega križa. V soboto in nedeljo je Rdeči križ v Ljubljani priredil veliko nabiralno akcijo, pri kateri so sodelovala najrazličnejša kulturna in prosvetna društva s svojimi člani in članicami. Na ljubljanskih ulicah so se nabirali postavili na 50 mestih, na katerih je najbolj živahen osebni promet. Sobota je prinesla neverjetno lep rezultat, nad katerim so bili nabiralci prav gotovo presenečeni. Dopolitve je bilo nabranih 10.000 din. popoldne pa 21.000 din, tako da je na večer blagajna Rdečega križa beležila skupni dohodek 31.000 din. V nedeljo se je akcija nadaljevala. Ker ob nedeljah mnogo ljudi odide na izlet iz Ljubljane, je zlasti popoldne bilo za to akcijo precej mrtvo. Kljub temu pa je tudi nedelja vrgla okrog 20.000 din. kar pomeni, da je nabiralna akcija Rdečega križa uspela tako lepo, kakor še nikdar ne. Ker so zbirale prispevke za Rdeči križ tudi blagajne kinematografov in blagajne na železniških postajah, moramo k nabiralni akciji priložiti še doprinos okrog 5000 din, ki je bil nabran v blagajnah. Požrtvovalni člani Rdečega križa pa bodo med tednom nabirali prispevke še na nabiralne pole, tako da upravičeno lahko rečemo, da bo zbirka ob zaključku presegala 60.000 din. Za zaključek bo izvedena tudi še akcija za pridobivanje novih članov, ki bo prav gotovo enako lepo uspela kot denarna akcija. Istočasno bodo člani zbirali tudi darove v blagu in ni dvoma, da se bodo tudi tukaj ljubljancem odrezali tako častno, kakor so se v soboto in nedeljo, ko je vsak radevolje prispeval svoj dinar.

I Novo gostilno v zelo lepo preurejenih prostorih na Krakovskem nasipu je odprl Kramer Janko. Gostilna je pod strokovnjakim vodstvom g. Bučarja, s čimer je zajamčena dobra postrežba v jedilih in pijači.

I Vse, ki ste maturirali v Lichtenurnovem zavodu l. 1939, se zberite, kakor smo se domenile, 28. junija ob 8 popoldne na samostanskem dvorišču! — Odbor.

I Pri zaprtju, močnej in prebavi — vzemite zjutraj in na prazen želodec en kozarec naravnega »Franz-Josefa« grenčice.

I Prost vstop v razstavo G. A. Kesovih monumentalnih slik. Prenos slik v bansko palačo je bil na neredanem mestu odgojen z željo, da se nudi možnost ogleda tudi najširši javnosti, zaradi česar bodo slike tudi še danes, 25. t. m., brezplačno dostopne.

I Dajanje konj na orožne vaje. Pri vpoklicu konj na vojaške vaje se je ugotovilo, da se lastniki konj poslužujejo različnih načinov, da se te dolžnosti izognejo ali pa dajo na orožne vaje najslabše konje. Kdor ima več konj, da navadno najslabšega, drug si zopet od sosedov izposodi ali kupi nesposobnega konja, ki ga potem žene v vojaško edinico. Primeri se celo, da lastnik svojega konja namenoma poškoduje in ga onesposobi za vojaške namene. S takim postopanjem se ovira delo vojaških oblastev, da ne morejo svoje naloge natanko in redno opraviti, kar je lahko usodnega pomena za državno varnost. Zato opozarjamo, da morajo biti za vojaške namene dani le dobri in sposobni konji in da bo vsakdo, ki se samo poskuša izogniti tej dolžnosti, nemudoma naznanjen pristojnemu vojaškemu oblastu.

I Prepovedano točenje alkoholnih pijač ob vpoklicu vojaških obveznikov na orožne vaje. Zaradi ohranitve miru in reda je v torek, sredo in četrtek 25., 26. in 27. t. m. strogo prepovedano točenje alkoholnih pijač in vsakršno oddajanje vsem na orožne vaje poklicanim vojaškim obveznikom in njih spremljalcem bodisi v javnih lokalih ali tudi pri zasebnikih. Alkoholne pijače, ki bi jih nosili vpoklicani vojaški obvezniki ali njih spremljevalci s seboj, jim bodo odvzete. Prekrški te navedbe se kaznujejo z denarno kaznijo od 10 do 1000 din ali z zaporom od 1 do 20 dni.

Izgubila se je

18. junija zlata zapestnica-veržica na poti od Aljaževe ceste do Groharjeve ulice. Ker je drag spomin, je najditelj naprošen, da jo izroči v upravi »Slovenec« proti nagradi.

Važno opozorilo čebelarjem

Čebelarji, ki prevažajo čebele na ajdovo pašo v okraje Ljubljana-okolica, Slovenj Gradec, Brežice in Celje, se opozarjajo, da morajo po določilih čl. 3 navedbe o prevozu čebel na ajdovo pašo III št. 3894-1 z dne 23. junija 1936, to prijaviti občini, v katero jih nameravajo postaviti v pašo do vključno 1. julija 1940. V prijavi je navesti točno število panjev in prostor, kamor jih nameravajo postaviti.

V ostale kraje je dovoljeno čebele postaviti v ajdovo pašo le na določena stalna stojišča, na nova stojišča pa le v smislu določil čl. 6 navedbe o prevažanju čebel na ajdovo pašo III št. 4926-1 z dne 7. julija 1938, sicer bodo obšutno kaznovani, čebele pa po določilih navedbe odstranjene na njihove stroške in nevarnost, če tega v določenem roku prizadejati ne bodo sami storili.

Čebelarji, ki imajo po naredbi iz leta 1938 stalna stojišča, pa jih letos iz kakršnihkoli razlogov ne bodo ali samo deloma uporabili, morajo po določilu čl. 8 navedene navedbe to javiti najkasneje do 5. julija 1940 okrajnemu načelnstvu, v čigar območju se stojišča nahajajo, da ga isto lahko za letošnje doprosilec, ki nimajo stalnih stojišč. Ne pozabite na čebele tovaršev, ki se nahajajo v vojaški službi! V začetku julija pregledajte vse njihove panje, če so v redu. Slabi in brezmatične združbe in pripravite družine za jesen-

Otroški kotiček

ZAČARANI GOZD



(203) Nenadoma pa... frrr!...
Joj, kako se je prestrašila! Toda saj je le neka ptička zletela z veje. Cui! Ali prav sliši? Ali ni začela ptička nekaj govoriti?



(204) »Ančka! nikar ne sanjari in ne glej okoli sebe po neznanih drevesih! Saj moraš vendar hoditi ob potečku! Poglej, kam si zašla! Cisto v napačno smer hodiš. Kar za mano teci, ti bom že jaz pot kazal!«

Celje

c Dijaki prvega in drugega razreda celjske gimnazije se sprejemajo pod ugodnimi pogoji na stanovanje in hrano v konviktu sv. Cirila in Metoda v Celju. Konvikt s svojim krasnim vrtom in igriščem ob smrekovem gozdu ima prekrasno lego. Vrt nudi v svoji najvišji točki najlepši razgled na mesto in okolico. Zavod je odmaknjen od prahu ter daleč od tovarnih in industrijskih. Dijaki so v konviktu pod nadzorstvom, imajo svoj dnevni red in dobivajo skupne brezplačne instrukcije. Starši, ki nameravate dati svoje sinove v gimnazijo, ogledate se glede pojavnosti in sprejema vašega sina čimprej v konviktu ali pa v kapucinskem samostanu v Celju.

c 30.000 din za gradnjo vodovoda v Zabukovci. G. ban dr. Marko Natlačen je ob priliki gasilske slavnosti v Zabukovci pri Grižah izjavil predsedniku Vodovodne zadruge g. Potočniku, da je že podpisal prispevek 30.000 din za gradnjo nujno potrebnega vodovoda v Zabukovci.

ska pašo. Če prevažajo čebele v pašo, preskrbite, da čebele ne bodo ostale doma. Dolžnost naših podružnic je, da to delo organizirajo! Držimo se načela: Vse za blagor domovine in gospodarski prosep slovenskega čebelarstva V slogi je moč!

c Delavstvo se organizira v ZZZ. Lastnik kamnolomov na Frankolovem g. Sodin in na Straničah g. Laznik sta že več let dobavitelja gramoza državni cestni upravi za precejšnji odsek državne ceste Celje—Slovenske Konjice, Drž. cestna uprava plačuje dobaviteljem za kubični meter gramoza do 70 din. Delavstvo, ki že mnogo let dela po sramotno nizkih cenah v teh kamnolomih, je z ozirom na draginjo prosilo lastnike, da jim povišajo mezo. Delavci dobe od enega kubičnega metra natočenega gramoza, katerega pa morajo naložiti tudi na voz, borih 15 din. Če pomislimo, da najprijadnejši delavec spravi dnevno komaj kubični meter gramoza in še takrat mora delati najmanj 10 ur dnevno, vidimo, kakšna krivica se godi delavcem. Uredba predpisuje za delavstvo v celjskem okraju najnižjo urno mezo 4 din, v teh kamnolomih pa ne dobe delavci niti 2 din na uro. Za delavstvo se je zavzela ZZZ v Celju. Delavstvo se je organiziralo in bo stavilo delodajalcem svoje upravičene zahteve. Na neurejene razmere je bila že opozorjena tudi upravna oblast in Delavska zbornica, ki bo delavstvo podprla. Delavstvo upa, da bosta delodajalca sama uvidela, da so delavske zahteve prav skromne in jih bosta sama sprejela in izpolnila.

Sofija, 24. junija. AA. DNB: Predsednik vlade Filov je dopolnne odredil, da stopi zakon o civilni mobilizaciji v veljavo jutri 25. t. m. dopoldne.

Hude nevihte tudi na Hrvaškem

Pet smrtnih človeških žrtev strele

Iz Slavonskega Broda poročajo, da je pretekli petek nad srednjim delom Posavine divjala huda nevihta, ki je v vasi Andrijevičih pri Slavonskem Brodu zahtevala tri človeške žrtve. Na vaškem pašniku je bila skupina fantov, ki so pasli živino. Ko je privihrala nevihta, so se fantje zatekli v neko kolibo. Naenkrat se je silno zasvetilo in v kolibo je udarila strela. Večina fantov je bilo onesveščenih. Ko so spet prišli k sebi, so videli, da so trije tovariši čisto negibni. Strela je ubila 15 letnega Andrija Stevanoviča, 17 letnega Andrija Filipoviča in 8 letnega Mato Keliča. Hude poškodbe pa je strela povzročila Andriji, Pavlu in Josipu Pegmečiču. V vasi sami je udarila strela v neko hišo, pa k sreči ni bilo nikogar doma. — V soboto zvečer pa je divjala strašna nevihta nad delom Slavonije. V veliki slavonski vasi Bošnjakih je postal žrtev strele 30 letni Joso Levaković. Vračal se je domov in sedel na vozu, naloženem s senom. Njegov stari oče pa je šel peš zraven konj. Naenkrat je tresčilo in strela je ubila Levakoviča, očeta šestih otrok.

Stari oče je gluh in je poklical sina, naj stopi z voza. Ko je natančno pogledal, je videl, da je sin mrtev. Levaković je šel pred tremi dnevi prišel na 14 dnevno dopust z orožnih vaj. — V vasi Donji Pobrjezi je kmet Mijo Josipović šel med nevihto vedrit pod vrbo. Nad seboj je k nesreči obesil koso, v katero je tresčilo in je strela ubila Josipoviča. Njegov 7 letni sinček je srečno ušel smrti, ker ni poslušal očeta, da bi ostal pod vrbo, marveč je stekel pod bližnji most in se tako rešil smrti. Isti dan je tudi nad Vrčcem divjala huda nevihta, ki je povzročila po poljih znatno škodo. Padala je toča, debela kakor golobja jajca. Toča je uničila okrog 2000 orakov posevkov. Škodo cenijo na pet milijonov dinarjev. Najbolj so trpeli vinogradi in njive, posejane s koruzo in pšenico. V Sremsu je bil prvi dan poletja zelo soparen in popoldne je privihrala huda nevihta s točo in nalivom. Vzhodno od Sremske Mitrovice je po nekaterih krajih padlo toliko toče, da je ležala po več centimetrov na debelo. Tam je toča uničila do 70% posevkov.

Samo še danes ob 16., 19. in 21. uri

Otroci sodnika Hardyja

Kino Sloga tel. 27-30

Dve uri prijetne zabave in vezelega razpotočenja Vam nudi samo Mickey Rooney!

PREMIERA!

Živimo veselo

Irene Dunne
Douglas Fairbanks ml.

Film predznih veselosti, kako se mladi ameriški milijonar ženi

Kino Matica tel. 21-24

Ob 16. in 21. uri

Ob 19. uri radi produkcije odpade!

Pola Negri

v prekrasnem filmu

Noč odločitve

Svetisl. Petrovič, Sabine Peters in drugi

Kino Union tel. 22-21

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

E. Claes:

Pokojni župnik Kampens

»Človek bi skoro mislil, da nekaj ni prav,« je rekel gospod župnik dobrohotno, ko je brez uspeha poskusil vrata zakleniti. To je Fideela tako razkačilo, da je besno odgovoril.

»Čisto nič,« nekaj ni prav! ampak noče ne zopet, stara kanala; popolnoma sama nagajivost in nič drugega!

Gospod župnik je poskusil še enkrat s ključem ... krarrak... nazaj — krarrk... krarrak... krerrk. Zaman!

»Cerkovnik, jaz pa vseeno mislim, da nekaj ni prav,« je zopet rekel župnik Kampens in dvomljivo gledal. »Ali sedaj prvič tako težko gre?«

»Kaj?« Fideel bi kmalu iz kože skočil. »Prvič? Trideset let že tole počnjam, vsako jutro... Radi nje so mi že lasje osiveli... radi nje sem se navadil pijače, tri župnike je že spravila v grob.«

»Potem pa mislim, da je res kaj polomljeno,« je zatrdil gospod župnik še enkrat.

Šimek Candeel, brž po Žef Leirsa! Žef Leirs je našel Fideela pred omaro, vsega rdečega v obraz in na tihem preklinjajočega. Peterček Seppes se je stisnil v kot. Gospod župnik je že odšel v župnišče.

S hripavim glasom je Fideel razložil, za kaj gre. Žef je najprej vrtel vrata, poskušal ključ, trkal s ključem po ključavnic, po stozerjih, nato pa začel odvijati ključavnico. Omaro je bila velika, zavzemala je skoro polovico zakristije in bila trdno vdolana v zid. Šimek Candeel in Peterček Sepps sta stala na levi in desni Žef Leirsa in molela jezike iz ust, da bi si mogla čim bolj vse ogledati.

»Bom videl, če jo boš ti ukrotil,« je mrmral Fideel.

Fideel Leirs je držal staro, zarjavelo ključavnico v roki nad pokrovom omare, jo obracal na vse strani, trkal po njej in... iz nje sta padli dve stari češnjevi pečki in kos žebila. Žef Leirs in Fideel, Šimek in Peterček, vsi štirje so za trenutek brez besede, neumorno zijali v pečki in žebila. Nato je Žef pogledal zasuka glavo nekoliko v stran in pogledal Šimeka in Peterka v belino njihovih oči. Zivo sta zardela in se hitro umaknila za korak nazaj. Žef se je nato obrnil k Fideelu. In Fideel je nenadoma zaklel: »Hu-di! Ti srkavec! In skočil za ministrantema, pograbil prvo, kar mu je prišlo pod roko, škropilnik iz bakrene posodice za blagoslovljeno vodo in ga vrgel v Peterka Seppesa, da je bil ves moker in začel nekaj nerazumljivega tuliti. Šimek Candeel se tekel skozi vrata, vendar je dobil še konec Fideelovega čevlja ob svoje hlače, na pokopališču pa je v diru podrl neki lesen križ. Žef Leirs se je smehljaj.

»Ta dva paglavca, sta te pa vendarle dobro ujela, kaj cerkovnik?«

Fideel ni rekel nič. Z naslado bi še Žefa pošteno ohladil z blagoslovljeno vodo, da bi ga minila vsaka želja posmehovanja. Nemo je zrl v ključavnico, katero je Žef s ključem spravil v gibanje in zapah je šel brez vsakega truda sem pa tja Fideel bi najraje razgrizel to nesrečno ključavnico.

Žef je vbil v ključavnico nekoliko petroleja, jo zopet vstavil, pogledal še malo po stozerjih, privel nekaj vijakov nekoliko tesneje in vrata so se kar sama po sebi odpirala in zapirala.

To se je zgodilo v soboto dopoldne in preden je bil večer, je že vsa vas poznala zgodbo o dveh češnjevih pečkih in o polovici žebila.

o Fideelu in dveh ministrantih in lahko si mislite, koliko smeha je šlo na cerkovnikov račun.

V nedeljo pri zoduji maši so se vrata zapirala in odpirala, da je bilo veselje gledati. Samo Šimek in Peterček si nista upala ničesar dotikati. Četrty pred deseto pa, ko je hotel Fideel pripraviti oblačila za slovesno mašo, ni bilo omare nikakor več mogoče odpreti. Vrtel je ključ in vlekel, se pridrušal in potil in pošiljal Žef Leirsa k vsem vragom. Ministranta sta blede od strahu gledala iz kota in Peterček je bil večje varnosti spravil škropilnik in bakreno vedrce za vrata.

»Sta že zopet imela vajine umazane par-klje zraven!« je rjovel Fideel.

»Ne, cerkovnik,« je jecljal Peterček, »ja... jaz nisem bil, prosim, nič zraven.«

In Fideel je začel z nova. Vlekel je, vrtel, stresal, trkal in zbijal, a nič ni pomagalo. Vstopil je gospod župnik. Tudi on je poskušal, nalahno, brez sile, ampak tudi on je kaj hitro postal prav tako nervozen kakor cerkovnik.

»Peterček! naravnost po kovača Kvesa! In reci, da mora takoj priti odtrgat ključavnico!«

V ministrantski obleki je šinil Peterček po cesti in čez pet minut je Kves že porinil jeklen kavelj v ključavnico, potegnil in prav v zadnji kotiček cerkve so ljudje slišali hrest. Bil je smrtni krik stare ključavnice; za nobeno rabo ni bila več.

Maša se je to nedeljo začela četrty ure poznée. Po tem, kako je Fideel igral na orglje in kako je gospod župnik pel, je bilo slišati, da nekaj ni v redu. Župnik Kampens je imel navado pri slovesni maši, Dominus nobiscum in »per omnia saecula saeculorum« vedno peti ton nižje, kakor mu ga je dal Fideel na orgljah. Vedno je trdil, da mu Fideel še nikdar ni dal pravega tona; Fideel pa je trdil, da župnik napačno poje in tako krivdo odvracal od sebe.

Že od nekdaj je na vseh zborovanjih župnikov z globokim gnetjem prepeval »Ne, papeži ne umrjejo!«, pa mu ni še nikdar nihče očital, da bi bil iz tona. To nedeljo pa je župnik Kampens pel bolj napačno kot sploh kdaj, tako da so celo farani to opazili in se je Fideel na koro znašel nad pevci.

Župnik Kampens je šel po slovesni maši domov. Ravno pred cerkovnikovo gostilno naleti na Žef Leirsa in nekatere druge. Odkrili so se, Žef Leirs pa si ni mogel kaj, da ne bi vprašal:

»Gospod župnik, vaša ura gotovo malo zakasneva?«

Župnik Kampens, ki je po navadi na podobna žefova vprašanja odgovarjal s prijaznim nasmehom, se je tokrat ustavil. Zdela se mu je vendarle nekoliko prehud, da bi ga Žef Leirs sedaj še takole mučil. Pogledal ga je naravnost v oči in nato zelo strogo rekel:

»Ne Žef, moja ura ne zakasneva, ampak kakor ti ključavnice popravljaš, jih znam jaz tudi. Delaj rajši od slej naprej svinjake in te-leče jaslje!«

Prvikrat v svojem življenju je stal Žef Leirs nasproti človeku, ne da bi vedel kaj ziniti. Tolika žalitev, in to še od gospoda župnika, ga je popolnoma pobelila. Nič ni vedel reči in vedel je, da bo čez eno uro že vsa vas o tem govorila. V srcu mu je vstala nema jeza.

In Žef je rekel, da postane socialist. Dve nedelji zaporedoma je šel k maši v Diest in sicer tako zgodaj, da bi gospod župnik lahko mislil, da sploh ni bil pri maši. Tudi v delavnici ni več pel, kadar je župnik pred cerkvijo bral svoj brevir. Potem pa je eden Žefovih otrok zbolel, gospod župnik je prišel vsak dan pogledat — in Žef Leirs je zopet postal isti kot prej. Priimka »socialista« se pa ni niklar več znebil.

Mali oglasi

Službe iščejo

Starejša kuharica
z letnim spravečevalom — zmožna, laže službo v gostilni ali boljši privatni hiši. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9318.

1000 din dam
tistemu, ki mi preskrbi delo v tovarni ali kaj sličnega. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Nagrada« št. 9357.

Vajenci

Trgovski vajenec
poštenih kmečkih staršev, z ljudskošolsko izobrazbo, na vsak način dober računar, se sprejme. Le taki naj se ponudijo v upravo »Slov.« pod »Vajenec« št. 9362.

Stanovanja

Dvosobno stanovanje
s kopalnico in pritokili, event. z garažo in z ali brez dveh lokalov za trgovino in mlekarno oddam v Ljubljani. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9188.

Službo dobe

Krajevne zastopnike
spodobne in agilne, sprejme zavarovalnica »Sava«, Ljubljana, Sv. Petra c. 2.

Več slikar. pomočnikov
sprejemam za takoj in za daljši čas. Pahernik Anton, Maribor, Frankopanova 15.

2 mizarska pomočnika
sprejme Ivan Cerne, stavbno, pohištveno mizarstvo, št. Vid nad Lj., Vižmarje 66.

Perfektna kuharica
in gospodinja dobi izredno dobro plačano mesto za čas sezijske na Bledu. Po dogovoru tudi stalna služba. Pismene ponudbe z vsemi pogoji sprejema uprava »Slov.« pod značko »Bled« št. 9264.

Logarja

sprejme večje gozdno posestvo
Obširne ponudbe z navodbo dosedanjih službovanj je poslati v upr. »Slov.« pod »Graščina« št. 9264.

Mesarskega pomočnika
sprejme takoj Brezelnik Alojzij, mesar, Ljubljana, Celovška 93.

Pečarski pomočnik
prvovrsten delavec za postavljanje — se takoj sprejme. Štrec, pečar, Maribor, Tyrševa 4.

Gospodinja
ki je izvežbana v kuhanju in se dobro razume tudi na kmetijsko gospodarstvo, sprejemam v župnišče. Pismene prijave do 15. julija na župnišče v Šoštanju, odnosno osebni razgovor.

Viničarsko družino
z najmanj 4 delovnimi močmi, sprejemamo za Sl. gorice. Prejemki znašajo gl. viničarske pogodbe: 200 din mesečno v gotovini za viničarska dela, prosto stanovanje, mes. 1 zl. m. drv, 30 l sadjeca ter deputatno zemljišče v izmeri 1 in pol ha in odpadajoča dnina. — Obširne ponudbe z navodbo dosedanjih službovanj je poslati v upr. »Slov.« pod »Graščina« št. 9250.

Prodamo

Nahrbtnike, kovčge
v veliki izbiri, nudi Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova 13.

la. sveže češnje
rdeče, črne, trde, kg 5 do 6 din, košare 46 kg razpošilja franko vozni na brzovozno G. Drechsler, Tuzla.

Damsko in moško kolo
in športno kolo, vse popolnoma novo in najboljše znamke, za vsako ceno napredaj. Strojna delavnica, Sv. Petra c. 85.

2951

DRVA
PREMOC
IV. SCHUMI
DOLENJSKA
CESTA

Kupimo

Vsakovrstne
zlato kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

Cunje
krojaške odrezke, star papir, tekstilne odpadke ter ovčjo volno, govejo dlako (arovec) — kupi vsako množino Arbeiter, Maribor, Dravska 15.

Auto-motor

Tovorni »Ford«
in poltovorni »Steyr« avto za vsako ceno napredaj. — Strojna delavnica, Sv. Petra cesta 85.

Auto »Supere«
zadnja tipa, vožen 26.000 km, odlično ohranjen — prodam za 22.000 din. — Ogledati garaža »Janko«, Kolodvorska 25.

Avtopnevmatike
za tovornik, dobro ohranjene ali nove 7,00—20, 7,50—20 ali 32 x 6 — kupi Novak, Ljubljana, poštni predal 217.

Kam pa kam?

Naznanilo

Cenjeno občinstvo vjudno obveščam, da otvorim 1. julija 1940 na Krakovskem nasipu v Ljubljani v nanovo, okusno preurejenih lokalih

gostilno

pod vodstvom posl. gosp. Ivana Bučarja. Strokovna usposobljenost g. Bučarja v gostilniški stroki, posebnost v kuhinjski stroki, daje jamstvo za dobro postrežbo, prvovrstni kuhinji in dobrih vin. — Sprejemajo se abonenti! Se priporoča Kramar Janko, gostilničar.

Posrestva

Novozgrajena hiša
s 4 stanovanji, v Studencih, poceni napredaj. — Naslov v upravi »Slov.« v Mariboru pod št. 780.

Prodajam dve trgovski hiši
z zelo ugodnimi plačilnimi pogoji. Eno v centru trga, eno 6 km od železn. postaje v vasi na Dolenjskem. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 9249.

Naprodaj

v neposredni bližini Osljaka 215 oralov prvovrstne obdelane in posejane zemlje v enem kosu z gospodarskimi poslopi vred. Cena 9500 din po oralu. Vse informacije daje Josip Galovac, začasn v Zdravilišču Slatina Radenci.

Mali zemljišči

v Zabukovci (Sv. Ponigrac), Dobrini (Zusem), napredaj. — V Zabukovci za 25.000 din, v Dobrini za 12.000 din — s stavbami vred. V Prevorskem Dobju pa opuščeni vinograd z lahko popravljivim zidovjem in ravne travniške in njivske parcele od 8000 din naprej. Ponudbe na dr. Ogrizek, Celje.

Prodajamo

DIESEL-MOTORJE

skoro popolnoma nove, po ugodni ceni takoj v velikosti od 4 do 60 k. s.

Vprašanja na upravo Slovenca pod »Dobra prilika« št. 9355.

»SLOVENEČ«, podružnica: Miklošičeva cesta št. 5



V žalosti naznanjamo, da je umrla dne 23. junija 1940 naša ljuba nečakinja, sestrična, gospodična

Milka Sternad

zasebnica

Pogreb bo 25. junija 1940 ob pol 3 popoldne izpred mrliške veže Zavetišča sv. Jožefa na pokopališču pri Sv. Križu. Ljubljana, dne 24. junija 1940.

Rodbina Julij Klein.



Uradništvo tobačne tovarne v Ljubljani javlja žalostno vest, da je njegov predstojnik gospod

Franjo Golob

ravnatelj tobačne tovarne

nenadoma umrl. — Na zadnji poti ga bomo spremili dne 25. junija ob 17 iz mrtvašnice Zavetišča sv. Jožefa, Vidovdanska cesta, na pokopališče k Sv. Križu.

Svojega dragega, neumornega in objektivnega predstojnika bomo ohranili v najlepšem spominu.

Ljubljana, dne 24. junija 1940.



Zapustili so nas za vedno naš ljubljani, skrbni oče, ded in praded, gospod

Jože Blatnik

posestnik in zidarski mojster

dne 24. junija ob 12, prevideni s tolažili svete vere, v visoki starosti 83 let.

Pogreb nepozabnega bo v sredo, dne 26. t. m. ob desetih dopoldne iz Ponikev št. 64 na pokopališču v Dobropolje.

Ponikev, Ljubljana, Beograd, dne 24. junija 1940.

Zalujoče rodbine:

Blatnikova, Skuljeva, Resnikova, Jakšetova, Mustarjeva.

Zahvala

Ob bridki izgubi našega nepozabnega soproga, papana, starega papana in tasta, gospoda

Karla Pollaka

se za vso izkazano ljubezen ob težkih dneh njegove bolezni, smrti in pogreba vsem in vsakomur kar najiskrenejše zahvaljujemo.

Prav posebno se zahvaljujemo g. škof. kanclerju Jožetu Jagodici za vodstvo pogreba, šempetrskemu župniku g. Alojziju Košmerlju in šempetrskemu cerkvenemu zboru za ganljivo žalostinko. Vsi, ki so rajnega kropili na mrtvaškem odru in ga v tako izrednem številu spremili na zadnji poti, naj bodo posebej zahvaljeni. Hvala tudi vodstvu Leonišča in vsem gg. zdravnikom za vso skrb. Ne nazadnje pa smo iz srca hvaležni vsem darovalcem krasnih vencev in rož ter vsem onim, ki so nam ustno in pismeno izrekli sožalje. Vsem bodi Bog bogat plačnik!

Slovesna maša zadušnica se bo darovala v mestni župni cerkvi sv. Petra v Ljubljani v četrtek, 27. junija, ob sedmih zjutraj.

V Ljubljani, dne 24. junija 1940.

Pollakovi.



Ostavil nas je za vedno naš ljubljani, plemeniti in vzorno skrbni soprog, brat, svak in stric, gospod

Fran Golob

ravnatelj Tobake tovarne v Ljubljani

ki mu je kruta usoda na izletu v Kamniški Bistrici danes popoldne pretrgala nit življenja.

Preblijega pokojnika bomo spremili k večnemu počitku v torek, 25. junija t. l. ob 17. uri iz mrtvašnice na Vidovdanski cesti k Sv. Križu.

Globoko žalujoči:

Franja Golob, soproga.

Karol, Adolf, Otmar, bratje.

Mirko Teršan, inž. Srečko Petrovič, Avgust Jurjevec, svaki.

Alma Golob, Jožica Golob, Beri Golob, Marija Teršan, Anka Petrovič, Jožica Jurjevec, svakinje. — Nečaki in nečakinje.

Ljubljana — Luzern — Zagreb, 23. junija 1940.

Mesto vsakega drugega obvestila.



Milica in Daut Dežman

javljata v svojem in v imenu rodbine, da jima je umrl soprog, ozir. oče, gospod

dr. Milivoj Dežman

dne 24. junija 1940.

Pogreb pokojnika bo v sredo, dne 26. junija, ob 10 dopoldne iz mrtvašnice na Mirogoju.

Zagreb, dne 24. junija 1940.